NECAZURILE SOFIEI

CONTESA DE SEGUR

Nimeni n—a ştiut mai bine decât contesa de Segur să observe, să înţeleagă şi să descrie chipurile fetiţelor şi ale băieţilor timpului său.

Nimeni n—a ştiut mai bine decât ea să arate acea tandreţe, acea bunătate, acea generozitate, din inima şi din sufletul copilăriei — bucurii ale familiei — înainte ca existenţa şi luptele să le ştirbească.

Nimeni nu a ştiut să trezească, mai bine decât ea, atenţia cititorului faţă de acţiunile şi gândurile copiilor, nici să descrie mai bine gesturile lor amuzante sau să le transcrie expresiile lor obişnuite.

Un univers „roz", fără îndoială, dar nu fad sau prefăcut, ci mereu adevărat pentru că este cel al Copilăriei Eterne, chiar şi atunci când aceasta este defavorizată de soartă.

„Necazurile Sofiei", „Vacanţa", — „Un mic drăcuşor drăguţ", „Memoriile unui măgar", „Hanul îngerului Păzitor", „Generalul Dourakine" etc. fac parte din patrimoniul literar al umanităţii.

Nepoatei mele Elisabeth Fresneau

Dragă copilă, tu îmi spui adesea: Oh! bunico, cât vă iubesc! Sunteţi atât de bună! Bunica nu a fost întotdeauna bună şi sunt mulţi copii care au fost răi ca ea şi s—au îndreptat ca ea. Iată poveşti adevărate despre o fetiţă pe care bunica a cunoscut—o bine, în copilăria ei; era arţăgoasă, a devenit blândă; era lacomă, a devenit cumpătată; era mincinoasă, a devenit sinceră; era hoaţă, a devenit cinstită; în fine era rea, a devenit bună. Şi bunica a încercat săfacă la fel. Faceţi ca ea, dragii mei copilaşi; vă va fi uşor, vouă, care nu aveţi defectele Sofiei, născută Rostopchine.

Cuprins

1. PĂPUŞA DE CEARĂ 3
2. ÎNMORMÂNTAREA 6
3. VARUL 7
4. PEŞTIŞORII 9
5. PUIUL CEL NEGRU 12
6. ALBINA 14
7. PĂRUL UD 16
8. SPRÂNCENELE TĂIATE 18
9. PÂINEA CAILOR 20
10. SMÂNTÂNĂ ŞI PÂINEA CALDĂ 22
11. VEVERIŢA 24
12. CEAIUL 27
13. LUPII 31
14. OBRAZUL ZGÂRIAT 34
15. ELISABETA 37
16. FRUCTELE ZAHARISITE 39
17. PISOIUL ŞI CANARUL 43
18. CUTIA DE LUCRU 47
19. MĂGARUL 50
20. TRĂSURICA 56
21. ŢESTOASA 59
22. PLECAREA 62

1. PĂPUŞA DE CEARĂ

—Bona mea, bona mea, a spus într—o zi Sofia, intrând în camera sa; veniţi repede să—mi deschideţi o cutie trimisă de tata, de la Paris; cred că este o păpuşă de ceară, căci îmi promisese una.
—Unde este cutia? a întrebat bona.
—În anticameră; veniţi repede, vă implor.

Bona şi—a lăsat lucrul şi a urmat—o pe Sofia în anticameră. Pe un scaun, se găsea o cutie din lemn alb; bona a deschis—o. Sofia a zărit capul blond şi creţ al unei păpuşi drăguţe de ceară; a scos un strigăt de uimire şi a vrut să ia păpuşa acoperită, încă cu o hârtie de ambalaj.
—Aveţi grijă! Nu trageţi, încă; o s—o rupeţi. Păpuşa are nişte sfori care o ţin prinsă de fundul cutiei, i—a atras atenţia bona.
—Rupeţi—le, smulgeţi—le, repede, bona mea, să—mi iau păpuşa, i—a replicat Sofia.

Bona, în loc să tragă şi să smulgă, a luat o foarfecă, a tăiat sforile, a scos hârtiile şi Sofia a putut să—şi ia păpuşa, cea mai frumoasă văzută de ea vreodată. Obrajii acesteia erau roz, cu gropiţe mici; ochii albaştri şi strălucitori; gâtul, pieptul, braţele din ceară, încântătoare şi durdulii. Îmbrăcămintea îi era foarte simplă: o rochie din bumbac subţire festonată, o curea albastră, ciorapi de bumbac şi pantofiori negri din piele lăcuită.

Sofia a îmbrăţişat—o de peste douăzeci de ori şi, ţinând—o în braţe, a început să ţopăie şi să danseze. Vărul ei Paul, care avea cinci ani şi care era în vizită la Sofia, pentru câteva zile, a venit repede, în clipa când i—a auzit chiotele.
—Priveşte, Paul, frumoasa păpuşă pe care mi—a trimis—o tata!
—Dă—mi—o, s—o privesc mai bine, a rugat—o vărul.
—Nu, o vei sparge.
—Te asigur că voi avea mare grijă de ea; ţi—o voi înapoia imediat, a insistat Paul.

Sofia i—a dat păpuşa vărului său, recomandându—i încă o dată să aibă mare grijă, să nu—i cadă. Paul a întors—o, a studiat—o pe toate părţile, i—a înapoiat—o, dând din cap.
—De ce dai din cap? l—a întrebat Sofia.
—Pentru că această păpuşă nu este solidă; mă tem să nu o strici.
—Oh! fii liniştit, o s—o îngrijesc atât, atât de mult, încât n—am s—o stric niciodată. O să—i cer mamei să le invite pe Camille şi pe Madeleine să ia prânzul cu noi, ca să le arăt frumoasa mea păpuşă.
—Ţi—o vor strica, a fost de părere Paul.
—Nu, ele sunt prea bune ca să—mi poată face rău, stricându—mi păpuşa.

În ziua următoare, Sofia şi—a pieptănat şi şi—a îmbrăcat păpuşa pentru prietenele sale, care trebuiau să vină. Îmbrăcând—o, i s—a părut foarte palidă. „Poate, îşi spuse ea, îi e frig; are picioarele îngheţate. Am s—o pun puţin la soare pentru ca prietenele mele să vadă că o îngrijesc bine şi că o ţin la

cald". Sofia şi—a dus păpuşa la soare, pe fereastra salonului.
—Ce faci la fereastră, Sofia? a întrebat—o mama.
—Vreau să—mi încălzesc păpuşa; îi este foarte frig.
—Ai grijă, s—ar putea topi.
—Oh, nu! mamă, nu—i nici un pericol: este tare ca lemnul.
—Dar căldura o va înmuia; nu—i va fi bine, te previn, a insistat mama.

Sofia nu a vrut să—şi creadă mama; şi—a aşezat păpuşa culcată, la soarele arzător.

În aceeaşi clipă, a auzit zgomotul unei trăsuri; erau prietenele ei care soseau. A alergat în întâmpinarea lor; Paul le aşteptase la intrare; au intrat în salon alergând şi vorbind toate deodată. Deşi erau nerăbdătoare să vadă păpuşa, ele au început prin a—i spune bună—ziua doamnei de Rean, mama Sofiei; s—au dus apoi la Sofia, care—şi ţinea păpuşa, privind—o cu un aer consternat.
—Păpuşa ta este oarbă, ea nu are ochi, i—a spus Madeleine, uitându—se la păpuşă.
—Ce păcat! Ce drăguţă este! a adăugat Camille.
—Dar cum a devenit oarbă? Nu trebuia să aibă ochi? a întrebat Madeleine.

Sofia nu spunea nimic; îşi privea păpuşa şi plângea.
—Îţi spusesem, Sofia, a intervenit doamna de Rean, că nu—i va prii păpuşii tale să o pui la soare. Din fericire, faţa şi braţele nu au avut timp să se topească. Haide, nu plânge; eu sunt un medic îndemânatic, poate că îi voi putea reface ochii.
—E imposibil mamă, ei nu mai există, i—a răspuns Sofia plângând.

Doamna de Rean a luat păpuşa zâmbind şi a zgâlţâit—o puţin; s—a auzit ceva rostogolindu—se în cap. „Sunt ochii care fac zgomot, îi auzi?" a spus doamna de Rean; „Ceara s—a topit în jurul ochilor şi ei au căzut. Dar o să mă străduiesc săi găsesc. Dezbrăcaţi păpuşa, copiii mei, în timp ce eu îmi voi pregăti instrumentele".

De îndată Paul şi cele trei fetiţe s—au năpustit asupra păpuşii ca să o dezbrace. Sofia nu mai plângea; aştepta cu nerăbdare urmarea.

Mama a revenit, a luat foarfecă, a detaşat capul cusut de piept; ochii, care erau în interiorul capului, i—au căzut pe genunchi; i—a luat cu o pensetă, i—a pus la loc, acolo unde ar fi trebuit să fie şi, pentru a—i împiedica să cadă din nou, a turnat în locul în care erau ochii, ceară moale, adusă într—un castronel; a aşteptat câteva minute ca ceara să se răcească şi apoi a recusut capul de corp.

Micuţele nu se mişcaseră; Sofia privea cu teamă toate operaţiile; îi era frică de nereuşită, dar, când şi—a văzut păpuşa reparată şi la fel de frumoasă ca înainte, i—a sărit mamei de gât şi a îmbrăţişat—o de zece ori.
—Mulţumesc, mama mea dragă, mulţumesc; altă dată am să vă ascult, cu siguranţă, a exclamat Sofia recunoscătoare.

Păpuşa a fost repede îmbrăcată din nou, aşezată pe un mic fotoliu şi dusă la plimbare, sărbătorind reuşita:

Trăiască mama!
Ea este îngerul nostru cel bun.

Păpuşa a trăit foarte mult timp, bine îngrijită, foarte iubită; dar puţin câte puţin şi—a pierdut din drăgălăşenie; iată cum.

Într—o zi, Sofia şi—a spus că ar fi bine să—şi spele păpuşa, întrucât şi copii erau spălaţi; a şters—o atât de bine, încât i—a şters toate culorile: obrajii şi buzele au devenit palide, ca şi cum ar fi fost bolnavă şi ar fi rămas fără culoare pentru totdeauna. Sofia a plâns, dar păpuşa a rămas palidă.

Într—o altă zi, Sofia s—a gândit că ar trebui să—i încreţească părul; i—a pus deci moaţe, le—a dat şi cu fierul cald pentru ca părul să se încreţească mai tare. Când i—a scos moaţele, părul rămăsese înăuntrul lor; fierul fusese prea cald, îi arsese părul păpuşii care devenise cheală. Sofia a plâns, dar păpuşa a rămas cheală.

În altă zi, Sofia, care era preocupată de educaţia păpuşii sale, a vrut s—o înveţe să facă exerciţii de forţă. A suspendat—o de braţe cu o sfoară; păpuşa, care nu era bine susţinută, a căzut şi i s—a spart un braţ. Mama a încercat să—l repare; dar, întrucât îi lipseau bucăţi, a trebuit încălzit mult şi a rămas mai scurt decât celălalt. Sofia a plâns, dar braţul a rămas mai scurt.

O altă dată, Sofia s—a gândit cât de bună i—ar fi păpuşii o baie la picioare, întrucât şi cei mari o

făceau. A turnat apă fierbinte într—o găletuşă, a pus păpuşa cu picioarele în apă şi, când a scos—o, picioarele erau topite şi rămase în găletuşă. Sofia a plâns, dar păpuşa a rămas fără picioare.

După toate aceste necazuri, Sofia nu—şi mai iubea păpuşa, care devenise oribilă, iar toate prietenele ei îşi băteau joc de ea; în fine, într—o ultimă zi, Sofia a vrut s—o înveţe să urce în copaci; a urcat—o pe o creangă, dar păpuşa, care nu era aşezată bine, a căzut; capul i s—a lovit de pietre şi s—a spart într—o sută de bucăţi. Sofia nu a plâns, dar şi—a invitat prietenele să vină la înmormântarea păpuşii sale.

2. ÎNMORMÂNTAREA

Într—o dimineaţă, Camille şi Madeleine au sosit pentru înmormântarea păpuşii; ele erau încântate; Sofia şi Paul la fel.

—Veniţi repede, prietenele mele, vă aşteptăm să facem sicriul păpuşii, li s—a adresat Sofia întâmpinându—le.

—Dar în ce o vom pune? a întrebat Camille.

—Am o cutie veche de jucării; bona mea a căptuşit—o cu pânză de bumbac roz; e foarte drăguţă; veniţi să vedeţi.

Micuţele au alergat la doamna de Rean, unde bona termina perna şi salteaua care trebuiau puse în cutie; copiii admirau minunatul sicriu; au pus păpuşa în el şi, ca să nu i se vadă capul spart, picioarele topite şi braţul stricat, ele au acoperit—o cu o păturică din tafta roz.

Cutia a fost aşezată pe o targă, anume făcută la cererea mamei. Toate vroiau să o ducă; era totuşi imposibil, nu era loc decât pentru două. După ce s—au împins, chiar s—au certat puţin, s—a hotărât ca Sofia şi Paul, cei mai mici dintre ei să ducă targa, iar Camille şi Madeline să meargă una în spate, alta în faţă, ducând un coş cu flori şi frunze, pentru aruncat pe mormânt.

Când procesiunea a ajuns în micuţa grădină a Sofiei, targa cu cutia conţinând resturile păpuşii a fost lăsată jos. Copiii au început să sape groapa; au coborât cutia înăuntru, au aruncat deasupra florile şi frunzele aduse, apoi pământul scos; au greblat în jur şi au plantat liliac. Pentru a termina ceremonia, au alergat în bazinul din grădină şi au umplut două stropitori ca să ude liliacul; a fost o ocazie pentru noi jocuri şi noi râsete, pentru că îşi stropeau picioarele, se urmăreau şi fugeau râzând şi strigând. Nu s—a văzut niciodată o înmormântare mai distractivă. E adevărat că moarta nu era decât o păpuşă veche, fără culoare, fără păr, fără picioare, fără cap şi nimeni nu o mai iubea şi nu o regreta. Ziua s—a terminat în veselie, iar atunci când Camille şi Madeleine au plecat, le—au cerut lui Paul şi Sofiei să mai strice şi vreo altă păpuşă, ca să mai poată face o înmormântare, tot atât de amuzantă.

3. VARUL

Micuţa Sofia nu era ascultătoare. Mama îi interzisese să meargă singură în curte, unde zidarii construiau un coteţ pentru găini, păuni şi celelalte păsări. Sofiei îi plăcea mult să privească zidarii lucrând; când mama se ducea acolo, o lua mereu şi pe ea, dar îi cerea să nu se îndepărteze. Sofia, care ar fi vrut să alerge în dreapta şi în stânga, a întrebat—o într—o zi:
—Mamă, de ce nu vreţi să merg singură să văd zidarii? Şi când mergeţi acolo, de ce să rămân întotdeauna pe lângă dumneavoastră?
—Fiindcă zidarii îşi aruncă între ei pietre, cărămizi, care te—ar putea lovi şi pentru că există nisip, var care te—ar putea face să aluneci sau să—ţi facă vreun alt rău, i—a răspuns mama.
—Oh! mamă, mai întâi voi fi atentă şi apoi nisipul şi varul nu—mi pot face rău, a căutat să o convingă Sofia.
—Crezi asta pentru că eşti o fetiţă; dar eu care sunt mare, ştiu că varul arde...
—Dar mamă...
—Haide să nu mai discutăm atât despre asta, a întrerupt—o mama. Eu ştiu mai bine ca tine ce—ţi poate face rău sau nu. Nu vreau să te duci în curte, fără mine.

Sofia a plecat capul şi nu a mai spus nimic; dar a luat un aer morocănos şi şi—a spus în sinea ei că se va duce oricum, întrucât o amuza.

Ea nu a aşteptat prea mult ocazia să fie neascultătoare. O oră mai târziu, grădinarul a venit s—o caute pe doamna de Rean pentru a alege muşcatele care se aduceau la vânzare. Sofia a rămas, deci, singură; s—a uitat în toate părţile să vadă dacă bona sau camerista o pot vedea şi, văzând că e singură, a alergat la uşă, a deschis—o şi s—a dus în curte; zidarii munceau şi nu se gândeau să se uite după Sofia, care se amuza să—i privească şi să vadă tot, să examineze tot. Ea s—a trezit lângă un bazin mare plin cu var, alb şi uniform ca o cremă.

„Cât de alb era varul şi cum nu observase niciodată asta", şi—a spus ea; mama nu o lăsase niciodată să se apropie... Cât era de uniform! Cu siguranţă fin şi plăcut la călcat... S—a gândit să traverseze bazinul ca şi cum ar aluneca pe gheaţă.

Şi Sofia şi—a pus piciorul pe var, gândindu—se că era solid, precum pământul. Dar piciorul i s—a cufundat; pentru a nu cădea, a vrut să se spijine pe celălalt picior şi s—a cufundat cu amândouă până spre genuchi. A început să strige; un zidar a venit în fugă, a scos—o, a aşezat—o pe pământ şi i—a spus să—şi scoată repede încălţămintea şi ciorapii, deja arşi; altfel varul i—ar arde şi picioarele.

Şi—a privit picioarele: deşi mai avea var pe ele, îşi vedea pantofii şi ciorapii negri, ca şi cum ar fi fost scoşi din foc. A strigat mai tare şi încă şi mai tare, când a început să simtă pişcăturile varului, care îi ardea picioarele. Din fericire, bona nu era departe; a venit imediat, ca să vadă ce se întâmplase, i—a

smuls Sofiei pantofii şi ciorapii, i—a şters picioarele cu şortul, a luat—o în braţe şi a dus—o în casă. În momentul când Sofia era întinsă la ea în cameră, doamna de Rean se întorcea să plătească vânzătorului de flori.

—Dar ce se întâmplă? a întrebat doamna de Rean cu nelinişte. Te—ai lovit, Sofia? De ce eşti desculţă?

Ruşinată, Sofia nu a răspuns. Bona i—a povestit mamei ceea ce se întâmplase şi cum Sofia a fost cât pe ce să aibă picioarele arse din cauza varului.

—Dacă nu aş fi fost aproape de curte şi nu aş fi sosit la timp, ar fi avut picioarele în aceeaşi stare ca şorţul meu. Să vadă doamna cât este de ars de var şi plin de găuri, îşi încheie bona relatarea.

Doamna de Rean a văzut într—adevăr cât de deteriorat era şorţul bonei. S—a întors spre Sofia, spunându—i:

—Domnişoară, ar trebui să vă bat pentru neascultare; dar Bunul Dumnezeu v—a pedepsit deja prin spaima resimţită. Nu o să aveţi altă pedeapsă decât să—mi daţi, ca să—i cumpăr bonei dumneavoastră un şorţ nou, moneda de cinci franci pe care o aveţi în portmoneu şi pe care o păstraţi pentru distracţie, la sărbătoarea din sat.

Degeaba a plâns Sofia, degeaba i—a cerut mamei s—o scutească de cei cinci franci; mama i—a luat. Sofia şi—a spus, plângând, că data viitoare o va asculta pe mama şi nu se va mai duce unde nu are voie.

4. PEŞTIŞORII

Sofia era o zăpăcită; deseori făcea prostii, fără să se gândească.
Iată ce s—a întâmplat într—o zi. Mama sa avea nişte peştişori, nu mai lungi ca un ac şi nu mai groşi decât tubul unei pene de porumbel.

Doamna de Rean îşi iubea mult peştişorii, care trăiau într—un acvariu plin cu apă şi cu nisip la fund pentru ca ei să se poată scufunda şi ascunde acolo.

În fiecare dimineaţă, doamna de Rean le ducea peştişorilor pâine; Sofia se amuza să—i privească în timp ce se aruncau asupra firimiturilor de pâine şi apoi le disputau.

Într—o zi, tatăl i—a adus Sofiei un cuţitaş din sidef; Sofia, încântată de cuţitul ei, l—a folosit să taie pâine, mere, biscuiţi, floricele.

Într—o dimineaţă, se juca de—a gospodina; bona îi dăduse pâine pe care o tăiase în bucăţele mici, migdale pe care le tăiase în felii şi frunze de salată. I—a cerut bonei ulei şi oţet, să facă salată.
—Nu, i—a răspuns bona. Am să vă dau sare, dar nu ulei şi nici oţet, care v—ar putea păta rochia.

Sofia a luat sarea şi a pus din ea peste salată; i—a mai rămas însă multă. S—a gândit ce ar mai putea săra. Pâine, nu; i—ar fi trebuit carne sau peşte... Şi i—a venit buna idee de a săra peştişorii mamei; pe unii să—i taie felii, cu cuţitul, pe alţii să—i săreze întregi. I s—a părut totul amuzant; iar mâncarea ce va rezulta — ceva delicios!

Şi iat—o pe Sofia nemaigândindu—se că mama nu—şi va mai avea drăguţii peştişori, pe care—i iubeşte atât; că sărmanii micuţi vor suferi mult dacă vor fi săraţi de vii sau tăiaţi bucăţi. Sofia a alergat în salonul unde se aflau peştişorii; s—a apropiat de acvariu, i—a pescuit pe toţi, i—a pus într—o farfurie din serviciul ei, s—a întors la măsuţa la care gospodărea, a luat câţiva şi i—a întins pe o farfurie. Dar peştişorilor nu le era bine afară din apă, se mişcau şi săreau cât puteau. Ca să stea liniştiţi, Sofia a presărat sare peste ei, pe cap, pe coadă. Atunci nu s—au mai mişcat; sărmanii micuţi erau morţi. Când i s—a umplut farfuria, a mai luat alţii şi a început să—i taie bucăţi. La prima tăietură, nefericiţii peşti se răsuceau cu disperare; dar curând, nu se mai mişcau pentru că mureau.

După tăierea câtorva peşti a început să—şi dea seama ce a făcut; privindu—i cu nelinişte, nu—i mai vedea mişcându—se; i—a examinat cu atenţie şi a văzut că toţi sunt morţi. Sofia s—a înroşit ca o cireaşă.

S—a întrebat ce va spune mama; ce va păţi ea, nefericita de ea! Cum să ascundă totul?

S—a gândit o vreme. Deodată figura i s—a luminat, găsise un mijloc excelent pentru ca mama să nu—şi dea seama de nimic.

A strâns repede, într—o farfurie, toţi peştii săraţi şi tăiaţi, a ieşit uşurel din cameră şi i—a pus din nou în acvariu.

Şi—a spus că mama va crede că s—au bătut, s—au sfâşiat şi s—au omorât între ei. S—a gândit apoi să—şi spele farfuriile, cuţitul şi să ia sarea de—acolo; din fericire, bona nu observase că luase şi peştii; fusese prea ocupată cu lucrul şi nu se gândise la asta.

Sofia s—a întors fără zgomot în camera ei, s—a aşezat din nou la măsuţă şi a continuat să se joace cu vesela ei. După o vreme, s—a ridicat, a luat o carte şi a început să se uite la poze. Dar era neliniştită; nu era atentă la poze; i se părea mereu că o auzea venind pe mama.

Deodată a tresărit, s—a înroşit; a auzit vocea doamnei de Rean care—i striga pe servitori; a auzit—o vorbind cu voce tare ca şi cum i—ar fi certat; servitorii alergau în toate părţile, Sofia tremura ca mama să n—o cheme pe bonă, să n—o cheme pe ea; dar calmul reveni şi ea nu mai auzi nimic.

Bona ei, care auzise hărmălaia şi era curioasă, şi—a lăsat lucrul şi s—a dus să vadă despre ce este vorba. S—a întors după un sfert de oră şi i—a spus:

—Din fericire am fost amândouă în camerele noastre, fără să ieşim! Închipuiţi—vă că mama dumneavoastră tocmai s—a dus să vadă peştii; i—a găsit pe toţi morţi, unii întregi, alţii tăiaţi bucăţi. A chemat toţi slujitorii să—i întrebe care o fi cel rău; cine omorâse bietele animale. Nimeni n—a putut sau n—a vrut să zică nimic. Tocmai am întâlnit—o venind aici; m—a întrebat dacă aţi fost în salon; am putut, din fericire, să—i răspund că nu v—aţi mişcat de aici, că v—aţi jucat pregătind cina, în vasele dumneavoastră mici.

„Ciudat, mi—a spus doamna de Rean, aş fi pariat că Sofia este cea care a comis această frumoasă lovitură". I—am răspuns că nu sunteţi capabilă să faceţi un lucru atât de rău. „Cu atât mai bine, a zis mama dumneavoastră, căci aş fi pedepsit—o sever. Ce fericire că nu este ea cea care a omorât peştii." I—am răspuns cât sunt eu de fericită pentru asta.

Sofia nu spunea nimic; ea rămânea nemişcată, roşie, cu capul plecat, cu ochii plini de lacrimi. I—a venit, pentru o clipă, să—i mărturisească bonei că ea era cea care făcuse totul, dar i—a lipsit curajul. Bona, văzând—o tristă, a crezut că moartea peştişorilor ei o întristare şi a încercat să o consoleze.

—Eram sigură că veţi fi tristă, ca şi mama dumneavoastră, pentru nenorocirea întâmplată acelor biete mici animale. Dar trebuie să spunem că aceşti peşti nu erau fericiţi în închisoarea lor; căci, în fine, un acvariu este o închisoare, pentru ei; acum, că sunt morţi, ei nu mai suferă. Nu vă mai gândiţi la asta şi veniţi sa vă aranjez să mergeţi în salon; curând se va servi cina.

Sofia s—a lăsat pieptănată, spălată, fără să scoată un cuvânt; a intrat în salon. Mama ei, care era acolo, văzând—o, i s—a adresat:

—Sofia, ţi—a povestit, bona ce li s—a întâmplat peştişorilor?

—Da, mamă.

—Dacă bona nu m—ar fi asigurat că ai stat în camera ta, de când m—ai părăsit, aş fi crezut că tu i—ai omorât. Dar cred că servitorul Simon, însărcinat să le schimbe în fiecare dimineaţă nisipul şi apa din acvariu, a vrut să scape de această sarcină şi a omorât bieţii mei peşti, ca să nu—i mai aibă în grijă. Mâine am să—l dau afară.

—Oh! mamă! Sărmanul om! Ce o să se întâmple cu soţia şi cu copiii lui? a reacţionat spontan Sofia.

—Să—i fie de bine; nu trebuia să—mi fi omorât peştişorii, care nu—i făcuseră nici un rău şi pe care i—a făcut să sufere tăindu—i în bucăţi.

—Dar nu el, mamă! Vă asigur că nu el!, a contiunat Sofia.

—Cum ştii tu că nu el a fost? Eu cred că el, nu poate fi altul decât el şi de mâine am să—l dau afară.

—Oh, nu! mamă, nu face asta. Eu am luat peştişorii şi i—am omorât.

—Tu! a exclamat doamna de Rean cu surprindere... ce nebunie! Tu care iubeai atât de mult acei peştişori! Înţeleg bine că spui asta ca să—l aperi pe Simon...

—Nu, mamă, vă asigur că eu am fost; da, eu; nu vroiam să—i omor, vroiam doar să—i sărez şi credeam că sarea nu le va dăuna. Nu credeam nici că tăiatul le—ar face rău, pentru că ei nu strigau. Dar, când i—am văzut morţi, i—am dus înapoi în acvariu, fără ca bona, care lucra, să mă fi văzut, nici ieşind nici întorcându—mă.

Doamna de Rean a rămas câteva clipe atât de uimită de mărturisirea Sofiei, încât nu i—a răspuns. Sofia a ridicat cu timiditate ochii şi i—a văzut pe cei ai mamei sale fixaţi asupra ei, dar fără furie, nici severitate.

—Sofia, dacă aş fi aflat din întâmplare, adică cu ajutorul lui Dumnezeu, care întotdeauna îi pedepseşte pe cei răi, ceea ce tocmai mi—ai povestit, te—aş fi pedepsit cu severitate, fără milă. Dar sentimentul curat care te—a făcut să—ţi mărturiseşti vina ca să—l scuzi pe Simon, îţi va aduce iertarea. Nu—ţi voi face deci nici un reproş, căci sunt sigură că ai simţit cât de crudă ai fost cu acei sărmani peştişori,

negândindu—te mai întâi că sarea îi putea omorî, apoi că era imposibil să tai şi să omori vreun animal fără ca el să sufere.

Şi văzând—o pe Sofia plângând, a adăugat:

—Nu trebuie să plângi şi nu uita că mărturisirea greşelilor înseamnă să ţi le faci iertate.

Sofia şi—a şters ochii; i—a mulţumit mamei, dar a rămas întreaga zi tristă întrucât provocase moartea prietenilor ei, peştişorii.

5. PUIUL CEL NEGRU

Sofia se ducea în fiecare dimineaţă cu mama ei în curtea de păsări, unde se aflau găini de specii diferite şi foarte frumoase. Doamna de Rean pusese la clocit nişte ouă din care trebuiau să iasă nişte superbe găini moţate. În fiecare zi, mergea cu Sofia să vadă dacă nu ieşiseră puii din ouă. Sofia ducea, într—un coşuleţ, pâine pe care o fărâmiţa puilor. De îndată ce sosea, toate găinile, toţi cocoşii veneau repede, săreau în jurul ei, ciuguleau pâine din mâna ei şi din coşuleţ. Sofia râdea, alerga; găinile o urmau, ceea ce o amuza mult.

În acest răstimp, mama ei intra într—o galerie mare şi frumoasă în care stăteau cloştile; ele erau ca nişte prinţese şi mult mai bine îngrijite decât multe prinţese. Când termina de fărâmiţat toată pâinea, Sofia venea şi ea acolo; privea puişorii ieşind din cochiliile lor şi—i vedea cum, fiind prea mici încă, nu puteau alerga pe—afară. Într—o dimineaţă, Sofia a intrat în coteţul păsărilor şi a văzut—o pe mama ei ţinând un pui minunat, născut doar de o oră.

—Ah! Ce drăguţ puişor, mamă! a exclamat ea. Penele lui sunt negre ca cele ale unui corb!

—Priveşte şi ce creastă frumoasă are pe cap; va fi un pui minunat.

Doamna de Rean l—a pus la loc, lângă cloşcă. De abia l—a aşezat, că găina l—a şi lovit puternic cu ciocul pe bietul pui. Doamna de Rean a lovit—o peste cioc pe găina cea rea, l—a ridicat pe puişorul care căzuse ţipând şi l—a pus la loc lângă cloşcă. De data aceasta, găina furioasă i—a dat micuţului două sau trei lovituri de cioc şi l—a urmărit când a încercat să fugă.

Doamna de Rean s—a dus repede şi a luat puiul, pe care mama l—ar fi omorât cu loviturile ei de cioc. L—a făcut să înghită o picătură de apă ca să—şi revină.

A întrebat—o pe Sofia ce să facă cu puiul; era imposibil să—l lase cu mama cea rea, l—ar fi omorât; era atât de frumos, încât ar fi vrut să—l ia.

—Să—l punem într—un coş mare, în camera în care sunt jucăriile mele; îi vom da de mâncare şi când va fi mare, îl vom readuce între păsări.

—Cred că ai dreptate; ia—l în coşul tău de pâine şi să—i facem un pătuţ.

—Oh! mamă! Priviţi—i gâtul; sângerează şi la fel şi spatele.

—Sunt loviturile de cioc ale găinii; când îl vei duce acasă, îi vei cere bonei tale o alifie dezinfectantă şi îi vei unge rănile.

Cu siguranţă Sofia nu era fericită să—l vadă pe pui rănit, dar era încântată că trebuia să—l ungă; a fugit deci înaintea mamei sale, i—a arătat bonei puiul, i—a cerut alifia trebuincioasă şi i—a pus—o pe fiecare loc ce sângera. Apoi, i—a pregătit un piure de ouă, pâine şi lapte, pe care le—a strivit şi le—a amestecat timp de o oră. Puiul suferea, era trist, nu vroia să mănânce; a băut doar de mai multe ori apă proaspătă.

După trei zile, rănile puiului erau vindecate şi el se plimba pe trotuarul din faţa grădinii. După o lună, a devenit de o frumuseţe remarcabilă şi foarte mare pentru vârsta lui; i—ai fi dat pe puţin trei luni; penele îi erau de un negru albăstrui foarte aparte, linse şi strălucitoare, ca şi cum ar fi ieşit din apă. Capul îi era acoperit cu o enormă creastă de pene negre, portocalii, roşii şi albe. Ciocul şi labele îi erau roz; mersul îi era mândru, ochii vii şi strălucitori; nu se mai văzuse un pui aşa frumos.

Sofia se însărcinase să—l îngrijească; ea îi aducea de mâncare; îl păzea când se plimba prin faţa casei, în câteva zile, urma să fie dus înapoi în coteţ, căci devenea prea greu de păzit. Sofia era uneori obligată să fugă după el şi timp de câte o jumătate de oră, fără să—l poată prinde; odată, chiar, puiul a fost cât pe ce să se înece, aruncându—se într—un bazin plin cu apă pe care nu îl văzuse, de repede ce fugea ca să scape de Sofia.

A încercat să—l lege cu o fundă la picior, dar atâta s—a zbătut că a trebuit dezlegat, de teamă să nu—şi rupă piciorul.

—Există mulţi vulturi pe aici, care l—ar putea răpi. Trebuie să aşteptăm ca să devină mai mare pentru a—l lăsa să iasă singur prin curte, îi spuse doamna de Rean.

Dar Sofia, care nu era ascultătoare, continua să îl scoată pe furiş, fără ştirea mamei şi, într—o zi, ştiind—o pe mamă ocupată cu scrisul, a dus puiul în faţa casei; se amuza văzându—l prinzând musculiţe şi căutând viermi în nisip şi în iarbă. Sofia îşi pieptănă păpuşa, la câţiva paşi de puiul pe care îl privea deseori ca să—l împiedice să se depărteze. Ridicând ochii, surprinsă, a zărit o pasăre mare, cu cioc coroiat, la trei paşi de pui. Pasărea îl privea când pe pui cu un aer feroce, când pe Sofia cu un aer temător. Puiul nu se mişca; sta locului şi tremura.

„Ce pasăre caraghioasă!" îşi zise Sofia. „Este frumoasă, dar are un aer ciudat! Când mă priveşte, pare speriată, iar când îl priveşte pe pui, pare feroce! Ce caraghioasă e!"

În aceeaşi clipă, pasărea a scos un puternic strigăt sălbatic, s—a aruncat asupra puiului care a răspuns printr—un strigăt tânguitor, l—a înhăţat în ghearele sale şi l—a dus zburând ca vântul.

Sofia a rămas stupefiată; mama, care alergase la strigătele păsării, a întrebat—o pe Sofia ce se întâmplase. Sofia i—a povestit cum o pasăre îi luase puiul şi nu înţelegea ce însemna asta.

Mama i—a răspuns că asta însemna că este o fată neascultătoare: că pasărea era un vultur; că ea l—a lăsat să—i ia puiul cel frumos, care va fi omorât şi mâncat de pasărea cea rea. Iar ca pedeapsă, pentru neascultare, i—a ordonat să urce în camera ei, să mănânce acolo şi să nu mai iasă până seara, pentru a învăţa că trebuie să fie ascultătoare, altă dată.

Sofia a plecat capul şi s—a dus tristă în camera sa; a cinat supa şi porţia de carne pe care i le a adus bona ei, care o iubea mult şi care plângea de fiecare dată văzând—o plângând. Sofia îl plângea pe bietul său pui, pe care îl regretă multă vreme, de—acum încolo.

6. ALBINA

Într—o zi, Sofia şi vărul ei Paul se jucau în camera lor; se amuzau să prindă din muştele care se plimbau pe ramele ferestrelor; pe măsură ce le prindeau, le puneau într—o cutiuţă din hârtie pe care o avea Sofia de la tatăl ei.

Când au prins mai multe, Paul a vrut să vadă ce anume făceau ele în cutie.

—Dă—mi mie cutia, îi spuse el Sofiei care o ţinea; ne vom uita ce fac ele, între ele.

Sofia i—a dat—o; el a ridicat cu multă precauţie capacul cutiei; şi—a pus ochiul în dreptul deschizăturii şi a exclamat:

—Ah! ce caraghios e! Cum se mişcă şi se bat între ele; iată una care—i smulge laba vecinei sale... Sunt tare furioase... Oh! Cum se bat! Unele cad, altele se ridică...

—Lasă—mă să mă uit şi eu, Paul, i—a cerut Sofia.

Paul nu a răspuns şi a continuat să privească şi să relateze ce vedea.

Sofia se impacienta; a apucat cutia de un colţ şi a tras uşurel; Paul a tras şi mai tare; Sofia a scuturat atât de tare cutia, încât s—a rupt. Toate muştele s—au repezit afară şi li s—au aşezat pe ochi, pe obraji, pe nas; Paul şi Sofia le alungau dându—şi palme puternice.

—Este vina ta, i—a spus Sofia; dacă ai fi fost mai amabil, mi—ai fi dat cutia şi nu am fi rupt—o.

—Nu, este vina ta, i—a replicat vărul. Dacă ai fi fost mai puţin nerăbdătoare şi ai fi aşteptat să—ţi dau cutia, am fi avut—o acum.

—Eşti egoist, nu te gândeşti decât la tine, a continuat ea să—i reproşeze.

—Şi tu eşti furioasă precum curcanii de la fermă.

—Nu, nu sunt deloc furioasă, domnule; găsesc numai că sunteţi rău.

—Nu sunt rău, domnişoară; vă spun numai adevărul şi de aceea sunteţi roşie, precum curcanii cu crestele lor roşii.

—Nu mai vreau să mă joc cu un băiat rău ca dumneata, domnule.

—Nici eu, nu mai vreau să mă joc cu o fată ca dumneata, domnişoară.

Şi fiecare s—a dus să stea supărat în colţul lui. Sofia s—a plictisit foarte repede, dar a vrut să—l facă pe Paul să creadă că de fapt se distra bine; a început, deci, să cânte şi să prindă alte muşte; dar nu mai erau multe şi cele rămase nu se lăsau prinse. Deodată ea a zărit, cu bucurie, o albină mare care era foarte liniştită pe un colţişor al ferestrei. Sofia ştia că albinele înţeapă; astfel, nu a încercat să o ia cu degetele; şi—a scos batista din buzunar, a aşezat—o deasupra albinei şi a apucat biata insectă înainte ca aceasta să apuce să se salveze.

Paul, care se plictisea în colţul lui, o privea pe Sofia şi a văzut—o luând albina.

Paul o întrebă ce urma să facă cu albina.

—Lasă—mă în pace, răule; nu te priveşte, i—a răspuns ea.

—Pardon, domnişoară furioasă, vă cer iertare că v—am vorbit şi că am uitat că sunteţi prost crescută şi impertinentă.

Sofia, făcând o reverenţă în bătaie de joc, continuă:

—Îi voi spune mamei, domnule, că mă găsiţi prost crescută; întrucât ea mă creşte, va fi mulţumită să ştie acest lucru.

—Nu, Sofia, nu—i spune asta; voi fi certat.

—Ba da, i—o voi spune; cu—atât mai bine, să te certe; voi fi foarte mulţumită de asta.

—Du—te, reao! Nu mai vreau să vorbesc cu tine.

Şi Paul s—a dus la scaunul lui ca să n—o mai vadă pe Sofia, care era încântată de a—l fi speriat şi a reînceput să se ocupe de albina ei. A ridicat foarte uşor de un colţ al batistei, a strâns un pic albina între degete, prin batistă, ca s—o împiedice să zboare şi şi—a scos din buzunar micul ei briceag.

Se gândise să—i taie capul, ca s—o pedepsească pentru toate înţepăturile făcute.

Într—adevăr, Sofia a pus albina jos, ţinând—o tot prin batistă şi, dintr—o tăietură, i—a retezat capul; apoi, întrucât găsea acest joc foarte amuzant, a continuat să o taie bucăţi.

Era atât de ocupată cu albina, încât nu a auzit—o intrând pe mama ei, care, văzând—o în genunchi aproape imobilă, s—a apropiat încetişor să vadă ce face; a văzut—o tăind ultima lăbuţă a albinei.

Indignată de cruzimea Sofiei, doamna de Rean a tras—o puternic de ureche.

Sofia a tras un strigăt, s—a ridicat brusc şi a rămas tremurând în faţa mamei.

—Sunteţi o fată rea, domnişoară, faceţi să sufere acest animal, deşi v—am spus ce v—am spus când mi—aţi sărat şi tăiat bieţii mei peştişori...

—Am uitat mamă, vă rog să mă credeţi.

—Vă voi face eu să vă amintiţi, domnişoară, luându—vă mai întâi briceagul, pe care nu vi—l voi înapoia decât peste un an şi apoi obligându—vă să purtaţi la gât aceste bucăţi de albină, înşirate pe o aţă, până când, uscându—se, vor cădea devenind praf.

Degeaba s—a rugat Sofia, degeaba şi—a implorat mama să n—o pună să poarte albina la gât, mama a chemat—o pe bonă, i—a cerut o panglică neagră, a înşirat pe ea bucăţile de albină şi le—a agăţat de gâtul Sofiei. Paul nu îndrăznea să spună nimic; el era consternat; când Sofia a rămas singură, plânsă şi ruşinată de colierul ei, Paul a căutat s—o consoleze, prin toate mijloacele posibile; a îmbrăţişat—o, i—a cerut iertare pentru prostiile spuse şi a vrut s—o facă să creadă că culorile galben, portocaliu, albastru şi negru ale albinei aveau un efect bun şi semănau cu un colier de jad şi nestemate. Sofia i—a mulţumit pentru bunătatea lui; a fost un pic consolată de prietenia vărului ei; dar a rămas foarte ruşinată de colierul ei. Timp de o săptămână, bucăţile de albină au rămas întregi; dar, în fine, într—o bună zi, Paul, jucându—se cu ea, le—a strivit atât de bine încât nu a mai rămas decât panglica. A alergat să—şi anunţe mătuşa, care i—a permis să scoată, de la gâtul verişoarei sale, panglica neagră. Aşa a scăpat Sofia de panglică şi de atunci nu a mai făcut să sufere nici un animal.

7. PĂRUL UD

Sofia era cochetă, îi plăcea să arate bine şi să fie găsită drăguţă de cei din jur. Şi, totuşi, ea nu era o frumoasă; avea o înfăţişare corpolentă, proaspătă, foarte veselă, cu ochi foarte frumoşi gri, un nas în vânt şi un pic cam mare, o gură mare şi mereu pregătită să râdă, păr blond, neondulat şi tăiat scurt, precum cel al băieţilor. Îi plăcea să aibă o înfăţişare îngrijită, dar era mereu foarte prost îmbrăcată: o rochie simplă din bumbac alb, decoltată şi cu mâneci scurte, atât vara cât şi iarna, ciorapi cam groşi şi pantofi din piele neagră. Niciodată pălărie, nici mănuşi. Mama ei se gândea că era bine să fie obişnuită cu soarele, cu ploaia, cu vântul, cu frigul.

Însă Sofia îşi dorea foarte mult să aibă părul creţ. Într—o zi, auzise pe cineva admirând părul blond încreţit al uneia dintre prietenele sale, Camille de Fleurville, şi de atunci a căutat mereu să şi—l facă şi pe al ei creţ. Între alte invenţii, iată ce a imaginat ea din nefericire.

Într—o după—amiază ploua foarte tare şi era foarte cald, astfel încât ferestrele de la intrare rămăseseră deschise. Sofia era la uşă; mama ei îi interzisese să iasă; din când în când, ea întindea mâna ca să simtă ploaia; apoi a întins gâtul ca să simtă şi pe cap câteva picături. Scoţându—şi astfel capul afară, a văzut jgheabul de la streaşină debordând; din el cădea un jet mare de apă de ploaie. Şi—a amintit atunci cum părul lui Camille se încreţea când era ud.

S—a gândit că poate i s—ar încreţi şi ei părul, dacă l—ar uda.

Şi iat—o pe Sofia ieşind, în ciuda ploii, punându—şi capul sub jgheab şi primind, spre marea sa bucurie, toată apa pe cap, pe braţe, pe spate. Când a fost udă bine, s—a întors în salon şi a început să—şi şteargă părul cu batista, având grijă să ciufulească părul, spre a—l face să se încreţească. Batista i—a fost udă într—un minut; a vrut să alerge în cameră ca să—i ceară bonei o alta, când, s—a trezit nas în nas cu mama ei. Sofia foarte udă, cu părul ciufulit, cu aerul speriat, a rămas nemişcată tremurând. Mama, uimită la început, a găsit—o atât de ridicolă încât a izbucnit în râs.

—Iată o bună idee pe care aţi avut—o domnişoară! a exclamat ea. Dacă aţi vedea ce figură aveţi, aţi râde de cum arătaţi, aşa cum râd eu acum. Vă interzisesem să ieşiţi; ca de obicei, aţi fost neascultătoare; drept pedeapsă, o să rămâneţi la cină aşa cum sunteţi, cu părul ciufulit, cu rochia udă, ca să vadă şi tatăl dumneavoastră şi Paul frumoasele dumneavoastră idei. Iată o batistă să vă terminaţi de şters faţa, gâtul şi braţele.

În momentul în care doamna de Rean termina de vorbit, a intrat Paul cu domnul de Rean; amândoi s—au oprit stupefiaţi în faţa sărmanei Sofia, roşie, ruşinată, descumpănită şi ridicolă; şi amândoi au izbucnit în râs. Cu cât Sofia se înroşea şi pleca capul, cu atât avea un aer mai descumpănit şi mai nefericit şi cu atât mai mult părul ciufulit şi hainele ude îi dădeau un aer care provoca râsul. În fine, domnul de

Rean a întrebat ce însemna această mascaradă şi dacă Sofia venea la cină în costum de carnaval.
—Este, fără îndoială, o invenţie ca să—şi încreţească părul, i—a răspuns doamna de Rean. Vrea cu orice preţ ca să fie creţ ca acela al Camillei, care şi—l udă pe al său ca să şi—l încreţească. Sofia a crezut că i s—ar întâmpla şi ei la fel.
—Ce înseamnă să fi cochetă! Vrei să devii drăguţă şi devii oribilă, a apreciat domnul de Rean.
—Sărmana mea Sofia, a intervenit Paul, du—te repede să te usuci, să te piepteni şi să te schimbi. Dacă ai şti cât eşti de caraghioasă, nu ai mai sta nici două minute aşa.
—Nu, ea va cina cu frumoasa coafură pe care o are şi cu rochia ei plină de nisip şi de apă, a precizat doamna de Rean.
—Oh! mătuşa mea, vă rog, iertaţi—o şi permiteţi—i să meargă să se pieptene şi să—şi schimbe rochia. Sărmana Sofia, pare atât de nefericită! şi—a continuat intervenţia Paul.
—Am aceeaşi părere cu Paul, dragă prietenă, şi cer graţiere de data asta, a spus, la rândul său, domnul de Rean. Dacă va recidiva va fi altceva.
—Vă asigur, tată, că nu voi mai face aşa ceva niciodată.
—Pentru a—i face plăcere tatălui dumneavoastră, domnişoară, vă permit să mergeţi în camera dumneavoastră şi să vă dezbrăcaţi; dar nu veţi cina cu noi; veţi veni în salon doar când vom fi ridicaţi de la masă.
—Oh! mătuşă, permiteţi—i... nu s—a abţinut Paul.
—Nu, Paul, nu mai cere nimic; va fi aşa cum am spus. (şi apoi către Sofia) Haideţi, domnişoară.

Sofia a cinat în camera ei, după ce a fost pieptănată şi îmbrăcată. Paul a venit s—o caute după cină şi a luat—o să se joace într—un salon în care erau jucăriile. Din acea zi, Sofia nu a mai încercat să stea în ploaie ca să i se încreţească părul.

8. SPRÂNCENELE TĂIATE

Un alt lucru pe care Sofia îl dorea mult era să aibă sprâncenele foarte dese. Auzise, într—o zi, spunându—se în faţa ei, că micuţa Louise de Berg ar fi drăguţă, dacă ar avea sprâncene. Sofia nu prea avea şi erau blonde, astfel încât nu se prea vedeau. Auzise spunându—se şi că, pentru a face să crească şi să se îndesească părul, trebuia tăiat deseori.

Sofia s—a privit într—o zi în oglindă şi i s—a părut că avea sprâncenele prea subţiri.

Şi—a zis că, întrucât părul se îndesea, în urma tăiatului, cu sprâncenele, care nu sunt decât păr mai scurt, ar trebui să se întâmple acelaşi lucru. Şi—a propus atunci să le taie ca să le îndesească.

Şi iat—o pe Sofia luând foarfecă şi tăindu—şi sprâncenele, cât de scurt a putut. S—a uitat în oglindă, i s—a părut că era caraghioasă şi nu a mai îndrăznit să intre în salon.

S—a gândit să aştepte ca cina să fie servită, că nu se va uita nimeni la ea, în timp ce vor fi la masă.

Dar mama ei, nevăzând—o venind, l—a trimis pe vărul Paul să o caute.

—Sofia, Sofia! a strigat el. Eşti aici! Ce faci? Haide la cină.

—Da, da, vin, i—a răspuns ea, mergând cu spatele ca el să nu o vadă.

Sofia a împins uşa şi a intrat.

Dar de—abia a intrat în salon, că toată lumea a privit—o şi a pufnit în râs.

—Ce figură! a exclamat domnul de Rean.

—Şi—a tăiat sprâncenele, a remarcat doamna de Rean.

—Ce caraghioasă este! Ce caraghioasă! a spus Paul.

—E uimitor cum te schimbă sprâncenele tăiate, a intervenit domnul Aubert, tatăl lui Paul.

—N—am văzut niciodată o figură mai ciudată, i s—a alăturat doamna Aubert.

Sofia rămăsese cu braţele inerte, cu capul plecat, neştiind unde să se ascundă. Aşa că a fost aproape mulţumită, când mama i s—a adresat:

—Duceti—vă în camera dumneavoastră, domnişoară; nu faceţi decât prostii. Ieşiţi şi să nu vă mai văd, în seara asta.

Sofia a plecat; şi bona ei a început să râdă când i—a văzut figura roşie şi fără sprâncene. Degeaba s—a supărat Sofia, toate persoanele care o vedeau izbucneau în râs şi o sfătuiau să traseze cu cărbune, în locul sprâncenelor.

Într—o zi, Paul i—a adus un pachet foarte mic, legat, timbrat şi, cu un aer şmecher, i—a spus:

—Iată, Sofia, un cadou din partea tatei.

Sofia luă grăbită pachetul să vadă ce este în el. Pachetul a fost deschis; conţinea două sprâncene enorme,

foarte negre, foarte groase.

—Ca să le lipeşti în locul celor pe care nu le mai ai, i—a spus Paul.

Sofia s—a înroşit, s—a supărat şi i le—a aruncat lui Paul în faţă; Paul a fugit râzând.

Au trebuit să treacă peste şase luni, ca să—i crească sprâncenele şi ele nu ar fi devenit niciodată atât de groase cât ar fi vrut Sofia. Aşa că, de atunci, Sofia nu a mai încercat să—şi facă sprâncenele frumoase.

9. PÂINEA CAILOR

Sofia era pofticioasă. Mama ei ştia că nu e bine pentru sănătate să mănânci mult; aşa că îi interzicea Sofiei să mănânce între mese.

Doamna de Rean se ducea, în fiecare zi după prânz, spre ora două, să le dea pâine şi sare cailor domnului Rean; avea peste o sută de cai.

Sofia îşi urmărea mama cu un coş plin de bucăţi de pâine neagră şi îi dădea câte una în fiecare grajd în care intra; dar mama îi interzicea cu severitate să mănânce şi ea vreun pic, pe motiv că acea pâine neagră şi prost coaptă provoca dureri de stomac.

Vizita se încheia cu grajdul poneilor. Sofia îşi avea poneiul, dat de tatăl ei: un căluţ mic, negru, nu mai mare decât un măgar; i se permitea să—i dea, personal, pâine poneiului ei. Deseori, muşca din aceasta înainte să i—o dea.

Într—o zi, când îi era mai tare poftă de acea pâine ca de obicei, a luat o bucată între degete, în aşa fel încât să nu se vadă decât o bucăţică. S—a gândit că poneiul va mânca ceea ce depăşeşte nivelul degetelor, iar ea, restul.

Îi oferi bucata de pâine micului său cal, care a apucat—o, dar a apucat şi vârful degetului Sofiei, pe care l—a muşcat puternic. Sofia nu a îndrăznit să strige, însă durerea a făcut—o să dea drumul pâinii care a căzut pe jos; calul a lăsat atunci degetul, ca să mănânce pâinea.

Degetul Sofiei sângera atât de tare, încât curgea sângele pe pământ. Ea şi—a scos batista şi şi—a înfăşurat degetul foarte strâns, ceea ce a oprit sângerarea, dar nu înainte ca batista să fie îmbibată. Sofia şi—a ascuns mâna înfăşurată sub şorţ şi mama nu a văzut nimic.

Dar când s—au aşezat la cină, Sofia a trebuit să—şi arate mâna, care nu era încă vindecată căci sângele nu se oprise complet. I se întâmplase deci, ca luându—şi lingura, paharul, pâinea, să păteze faţa de masă. Mama observă.

Şi a întrebat—o ce avea, întrucât şi în jurul farfuriei sale, faţa de masă era plină de pete de sânge.

Sofia nu a răspuns.

—Nu auzi că te—am întrebat ceva? i s—a adresat din nou doamna de Rean. De unde vine sângele care pătează faţa de masă?

—Mamă... este... este... din degetul meu.

—Ce ai la deget? De când te doare?

—De azi dimineaţă, mamă. Poneiul m—a muşcat.

—Cum a putut să te muşte acel ponei, care e blând ca un miel? s—a mirat doamna de Rean.

—Când i—am dat pâine mamă.
—Nu ai ţinut deci pâinea în palma întinsă, aşa cum ţi—am recomandat de atâtea ori?
—Nu, mamă; o ţineam între degete.
—Dacă eşti atât de nepricepută, nu—i mai da pâine calului tău.

Sofia s—a abţinut să răspundă; s—a gândit că tot va avea coşul în care se pune pâinea pentru cai şi că va mai lua câte o bucăţică de acolo.

A doua zi deci, şi—a urmat mama la grajduri şi tot dându—i bucăţile de pâine, a luat una pe care a ascuns—o în buzunar şi pe care a mâncat—o în timp ce mama nu o privea.

Ajunsă la ultimul cal nu mai era nici o bucată pentru el. Grăjdarul a asigurat—o că pusese în coş atâtea bucăţi câţi cai erau. Mama i—a arătat că lipsea una. Vorbind în continuare despre asta, a privit—o pe Sofia care, cu gura plină, se grăbea să înghită ultima îmbucătură din bucata pe care o luase. Dar degeaba s—a grăbit să—şi înghită pâinea, fără să o mestece, mama şi—a dat clar seama că ea mânca şi că era chiar bucata care lipsea; calul îşi aştepta pâinea şi îşi arăta nerăbdarea scormonind pământul cu copita şi nechezând.
—Mică pofticioasă, în timp ce eu nu vă privesc, furaţi pâinea sărmanilor mei cai şi nu mă ascultaţi, că doar ştiţi de câte ori v—am interzis să mâncaţi din ea. Duceţi—vă în cameră, domnişoară; nu veţi mai veni cu mine să dăm de mâncare cailor şi nu vă voi trimite pentru cină decât pâine şi supă întrucât aceasta vă place atât de mult.

Sofia a plecat cu tristeţe capul şi s—a dus cu paşi înceţi spre casă, în camera ei.
—Ei! ei! Iar cu figura tristă? Iar sunteţi pedepsită? Ce nouă boacănă aţi mai făcut? a întrebat—o bona.
—Am mâncat din pâinea cailor, doar atât, a răspuns Sofia plângând. Îmi place atât de mult! Coşul era atât de plin încât am crezut că mama nu va remarca lipsa unei bucăţi. Nu voi avea decât supă şi pâine uscată la cină, a răspuns ea plângând mai tare.

Bona a privit—o cu milă şi a suspinat. Ea o răsfăţa pe Sofia; i se părea că mama ei era uneori prea severă şi căuta să o consoleze şi să—i facă pedepsele mai puţin dure. Astfel, când un servitor a adus supa, bucata de pâine şi paharul cu apă care trebuiau să alcătuiască cina Sofiei, ea le—a luat cu bună dispoziţie, le—a aşezat pe o masă şi s—a dus să deschidă un dulap de unde a scos o bucată de brânză şi un borcan cu gem. I—a zis apoi Sofiei să mănânce mai întâi pâinea cu brânză şi apoi gemul. Văzând că Sofia ezita, i—a mai spus că mama nu—i trimisese decât pâine, dar nu—i interzisese să—i pună ceva pe ea.
—Dar, când mă va întreba mama dacă mi s—a mai dat şi altceva la pâinea mea, va trebui să—i spun, şi atunci...
—Atunci, atunci îi veţi spune că v—am dat brânză şi gem, să mâncaţi din ele şi îmi asum eu răspunderea de a explica că nu am vrut să vă las să mâncaţi pâine goală, pentru că asta nu înseamnă nimic pentru stomac şi chiar şi puşcăriaşilor li se dă şi altceva decât pâine.

Bona făcea foarte rău sfătuind—o pe Sofia să mănânce pe ascuns, ceea ce mama îi interzicea; dar Sofia, care era mică şi căreia îi era poftă de brânză, căci îi plăcea mult, iar gemul şi mai mult, a ascultat—o cu plăcere şi a avut o cină excelentă; bona a adăugat puţin vin în apă şi ca să înlocuiască desertul, i—a dat un pahar cu apă şi vin dulce în care Sofia a înmuiat pâinea care îi rămăsese.
—Ştiţi ce trebuie să faceţi altă dată când veţi fi pedepsită şi vă va fi poftă să mâncaţi? Veniţi să—mi spuneţi şi voi găsi eu ceva mai bun decât acea pâine neagră a cailor şi a câinilor.

Sofia i—a promis bonei că nu—i va uita recomandarea, de fiecare dată când îi va fi poftă de ceva bun.

10. SMÂNTÂNĂ ŞI PÂINEA CALDĂ

Aşa cum am spus—o deja, Sofia era pofticioasă, ea nu a uitat deci recomandarea bonei şi, într—o zi, când mâncase puţin la prânz, pentru că ştiuse că femeia de la fermă urma să îi aducă ceva bun bonei, i—a spus acesteia că îi era foame.

—Aţi nimerit de minune, îi răspunse bona; tocmai mi—a adus fermiera un borcan mare cu smântână şi o pâine neagră foarte proaspătă. Vă voi da să mâncaţi; o să vedeţi cât de bune sunt.

Şi a adus pe masă o pâine caldă şi un bol mare plin cu smântână groasă, excelentă. Sofia s—a aruncat asupra lor ca o nemâncată. Chiar în momentul în care bona îi spunea să nu mănânce prea mult, a auzit vocea mamei strigând—o pe Ana! (era numele bonei).

Ana s—a dus imediat la doamna de Rean să afle ce dorea; aceasta îi cerea să—i pregătească şi să—i înceapă Sofiei un lucru de mână.

—Ea va avea în curând patru ani, îi spuse doamna de Rean; este vremea să înveţe să lucreze.

—Dar ce să lucreze, doamnă, un copil aşa mic? întrebă bona.

—Pregătiţi—i un şervet sau o batistă pentru tivit. Bona nu a răspuns nimic şi a ieşit din salon destul de indispusă. Întorcându—se la ea, a văzut—o pe Sofia că încă mai mânca. Smântână era aproape terminată şi lipsea o bucată enormă de pâine.

—Ah! Doamne! Vă veţi îmbolnăvi! E posibil să fi mâncat atât? Ce va spune mama dumneavoastră, dacă vă va vedea suferindă? O s—o faceţi să mă certe!

—Fiţi liniştită, bona mea; îmi era foarte foame şi nu voi fi bolnavă. Este atât de bună smântâna cu pâine caldă!

—Da, dar vă va cădea greu la stomac! Doamne! Ce bucata enormă de pâine aţi mâncat! Îmi este teamă, foarte teamă, să nu vi se facă rău.

Sofia, îmbrăţişând—o, i—a răspuns:

—Nu, draga mea Ana, fiţi liniştită, vă asigur că îmi este foarte bine.

Bona i—a dat o batistă mică de tivit şi i—a spus să o ducă mamei, care vroia să o înveţe să lucreze.

Sofia a alergat în salon unde o aştepta mama. Aceasta i—a arătat cum trebuie să împungă cu acul; a mers foarte prost la început; dar după câteva împunsături i s—a părut că era destul de amuzant să coasă.

—Îmi permiteţi, mamă, să—i arăt lucrul bonei mele? a întrebat ea.

—Da, te poţi duce, şi apoi te vei întoarce să—ţi aranjezi toate lucrurile şi jucăriile din camera ta.

Sofia a alergat la bona ei, care a fost uimită să vadă tivul aproape terminat şi bine făcut. A întrebat—o cu nelinişte dacă nu îi era rău de la stomac.

—Nu, bona mea, deloc; doar că nu îmi mai este foame.
—Fireşte, după tot ce aţi mâncat. Dar întoarceţi—vă repede lângă mama dumneavoastră să nu vă certe.

Sofia s—a întors în salon, şi—a aranjat toate lucrurile şi a început să se joace. Jucându—se, a început să simtă că i se face rău; smântână şi pâinea îi erau grele la stomac; o durea capul; s—a aşezat pe un scăunel şi a rămas fără să se mişte, cu ochii închişi.

Mama, nemaiauzind nici un zgomot, s—a întors şi a văzut—o pe Sofia palidă şi cu un aer suferind.
—Ce ai Sofia? Eşti bolnavă? a întrebat—o neliniştită mama.
—Sunt suferindă, mamă, mă doare capul.
—De când?
—De când mi—am terminat lucrul.
—Ai mâncat ceva?
—Nu, mamă, nimic, a răspuns ea, cu ezitare în glas.
—Văd că minţi; am să mă duc s—o întreb pe bona ta care—mi va spune.

Mama a ieşit şi a fost absentă câteva minute. Când a revenit era foarte supărată.
—Aţi minţit, domnişoară, bona dumneavoastră mi—a mărturisit că v—a dat o pâine caldă şi smântână şi că aţi mâncat ca o nemâncată. Regret că vă este rău şi nu veţi veni să cinaţi cu noi, la mătuşa d'Aubert, cu vărul Paul. Le—aţi fi văzut acolo şi pe Camille şi pe Madeleine de Fleurville; dar, în loc să vă distraţi, în loc să alergaţi prin pădure, să căutaţi fragi, veţi rămâne singură acasă şi nu veţi mânca decât supă.

Doamna de Rean luă mâna Sofiei, o găsi fierbinte şi o duse la culcare.
—Vă interzic să—i daţi ceva de mâncare Sofiei până mâine, i—a spus bonei; apă sau ceai de frunze de portocal şi, dacă veţi mai repeta vreodată gestul făcut astăzi, vă voi da afară imediat.

Bona se simţea vinovată. Sofia era chiar bolnavă, s—a lăsat dusă în pat, fără să zică nimic. A petrecut o noapte proastă, foarte agitată; o dureau capul şi stomacul; a adormit spre dimineaţă. Când s—a trezit, o mai durea puţin capul, dar aerul proaspăt i—a făcut bine. Ziua a trecut tristă pentru ea, căci regreta cina mătuşii. Timp de încă două zile, ea a suferit. De atunci i s—a făcut o asemenea silă de smântână şi pâine caldă, încât nu a mai mâncat niciodată aşa ceva.

Câteodată se ducea cu vărul ei şi cu câteva prietene la fermierii din vecinătate; toată lumea, în jur, mânca cu poftă smântână şi pâine neagră. Doar Sofia nu mânca nimic; vederea smântânii groase şi spumoase şi a acelei pâini îi amintea cât suferise când a mâncat prea mult din ele şi o durea sufletul. De atunci, nu a mai ascultat sfaturile bonei ei, care nici nu a mai rămas mult timp în casa lor. Doamna de Rean, nemaiavând încredere în ea, a luat o alta care era foarte bună, dar nu—i permitea niciodată Sofiei ceea ce mama ei îi interzicea.

11. VEVERIŢA

Într—o zi, Sofia se plimba cu vărul ei Paul în păduricea de stejari care se afla în apropierea castelului; căutau amândoi ghinde ca să facă coşuleţe, saboţi, bărcuţe. Deodată Sofia a simţit o ghindă căzându—i pe spate; în timp ce se apleca să o ridice, o altă ghindă i—a căzut pe vârful urechii.

—Paul, Paul, a spus ea, vino să vezi ghindele care au căzut pe mine: ele sunt roase. Cine putea să le roadă acolo sus? Şoarecii nu urcă în copaci, iar păsările nu mănâncă ghinde.

Paul a luat ghindele, apoi a ridicat capul şi i—a spus că era vorba de o veveriţă; era în vârf de tot pe o creangă; îi privea ca şi cum şi—ar fi bătut joc de ei.

Sofia a privit în sus şi a văzut o veveriţă drăguţă, mică, cu o coadă superbă, ridicată în vânt. Îşi curăţa botul cu lăbuţele din faţă şi, din când în când, îi privea pe Sofia şi pe Paul, făcea o tumbă şi sărea pe altă creangă.

—Cât aş vrea să am această veveriţă! Cât de drăguţă este şi cât m—aş distra cu ea, să o plimb, să o îngrijesc.

—Nu ar fi greu să o prinzi; dar veveriţele miros urât într—o cameră şi mai şi rod totul; tot ce întâlnesc în cale, a fost de părere Paul.

—Oh! Aş împiedica—o să roadă pentru că mi—aş închide toate lucrurile; şi nu ar mirosi urât pentru că i—aş curăţa cuşca de două ori pe zi. Dar cum ai face să o prinzi? întrebă curioasă Sofia.

—Aş lua o cuşcă, un pic mai mare; aş pune în interior nuci, alune, migdale, tot ceea ce le place veveriţelor mai mult; aş duce cuşca lângă acest stejar; aş lăsa uşa deschisă; aş lega o sfoară; m—aş ascunde foarte aproape de copac şi, când ar intra veveriţa în cuşcă să mănânce, aş trage sfoara să se închidă uşa şi astfel veveriţa ar fi prinsă.

—Dar poate că veveriţa nu ar vrea să intre în cuşcă; poate i—ar fi frică, şi—a exprimat Sofia îndoiala.

—Oh! nici o grijă, nu i—ar fi frică; veveriţele sunt prea mari amatoare de migdale şi nuci; nu ar rezista, îşi susţinu părerea Paul.

—Prinde—mi—o, te rog, dragul meu Paul; aş fi atât de fericită! De mulţumită! i—a spus, cu multă drăgălăşenie în glas, Sofia.

—Dar ce ar zice mama ta? Poate că nu ar fi de acord.

—Va fi, o vom ruga amândoi de multe ori, încât va consimţi.

Amândoi copii au alergat acasă; Paul s—a însărcinat să—i explice doamnei de Rean care mai întâi a refuzat, dar care, în final, a consimţit, spunându—i Sofiei, prevenind—o, că se va supăra repede pe veveriţă întrucât aceasta se va urca peste tot, îi va roade cărţile, jucăriile, va mirosi urât, va fi insuportabilă.

—Oh nu! mamă; vă promit s—o păzesc atât de bine încât nu va face nici un rău, a asigurat—o Sofia.
—Dar nu vreau veveriţă în nici un salon, nici în camera mea; o vei ţine mereu în camera ta, a subliniat doamna de Rean.
—Da, mamă, va sta la mine, doar când o voi duce la plimbare va ieşi, a asigurat—o fetiţa.

Sofia şi Paul au alergat fericiţi să caute o cuşcă; au găsit una în pod, una care servise altă dată unei veveriţe. Au luat—o, au curăţat—o cu ajutorul bonei şi au pus în interior migdale proaspete, nuci şi alune.
—Acum, să mergem repede să ducem cuşca sub stejar. Numai să mai fie încă, acolo, veveriţa! a spus preocupată Sofia.
—Aşteaptă să pun o sfoară la uşă. Trebuie s—o trec printre gratii, ca să se închidă uşa când voi trage, a temperat—o Paul.
—Mi—e teamă să nu fi plecat veveriţa, a continuat să—şi exprime îngrijorarea Sofia.
—Nu; va sta acolo sau în apropiere până la căderea nopţii; şi... gata; trage acum sfoara, să vedem dacă închiderea funcţionează bine.

Sofia a tras, uşa s—a deschis imediat. Copiii, încântaţi, au plecat să ducă cuşca în pădurice; ajunşi lângă stejar s—au uitat dacă mai era veveriţa; nu au văzut nimic; nu se mişcau nici frunzele, nici crengile. Copiii, întristaţi, s—au dus să caute sub alt stejar, când, deodată, Sofiei i—a căzut pe frunte o ghindă, roasă ca cele de dimineaţă.
—Este! este! aici! a exclamat ea, bucuroasă. Iat—o; îi văd capătul cozii, în spatele acestei crengi stufoase.

Într—adevăr, auzind voci, veveriţa a scos capul să vadă ce se întâmplă.
—Bine, dragă prietenă, a spus Paul, adresându—se veveriţei. Iată—te: vei fi în curând la închisoare. Ţine, iată, îţi aducem provizii; fii lacomă prietenă, fii lacomă; vei vedea cum e pedepsită lăcomia.

Biata veveriţă, care nu se aştepta să devină un prizonier nefericit, privea cu un aer curios, mişcându—şi capul de la stânga la dreapta. A văzut cuşca, pe care Paul o aşeza jos, s—a uitat cu poftă la migdale şi la nuci. În momentul în care copiii s—au ascuns în spatele trunchiului stejarului, ea a coborât două sau trei crengi, s—a oprit, a privit în toate părţile, a coborât încă puţin şi a continuat coborârea, până a ajuns la cuşcă. A trecut o lăbuţă printre bare, apoi cealaltă; dar nu putea prinde nimic şi migdalele i se păreau din ce în ce mai apetisante; a căutat un mijloc să intre în cuşcă şi nu i—a trebuit mult timp să găsească uşa; s—a oprit la intrare, a privit sfoara cu un aer de neîncredere, a întins din nou lăbuţele ca să poată prinde migdalele şi nucile, dar nereuşind, a îndrăznit, în final să intre în cuşcă. De—abia a intrat în interior şi copiii care o priveau pe furiş şi o urmăriseră cu emoţie, au tras sfoara şi veveriţa a fost prinsă. Spaima a făcut—o să arunce migdala pe care tocmai începuse să o ronţăie şi a început să se agite în cuşcă ca să scape. Păcat! Bietul animăluţ trebuia să—şi plătească pofta, rămânând prizonier! Copiii s—au năpustit la cuşcă; Paul a închis cu grijă uşa şi a dus cuşca spre camera Sofiei. Ea alerga în faţă şi o striga triumfătoare pe bonă, ca să—i arate ce nou prieten avea.

Bona nu a fost încântată de ceea ce vedea.
—Ce vom face cu acest animal? a întrebat bona. Ne va muşca şi va face un zgomot de nesuportat. Ce idee aţi avut, Sofia, să vă împovăraţi cu un astfel de animal rău?
—Mai întâi, bona mea, ea nu este rea: veveriţa este un animal foarte drăguţ. Apoi nu va face zgomot deloc şi nu ne va muşca. Eu voi fi cea care va avea grijă de ea.
—De—adevăratelea? a întrebat bona. Îl plâng pe sărmanul animal; îl veţi lăsa curând să moară de foame.
—Să moară de foame? Cu siguranţă nu, îi voi da alune, migdale, pâine, zahăr, vin, îşi continuă Sofia susţinerea părerilor sale.
—Iată o veveriţă care va fi bine hrănită! Zahărul îi va strica dinţii, iar vinul o va îmbăta.
—Ha! Ha! Ha! O veveriţă beată! va fi nostim, remarcă Paul.
—Ba deloc, domnule; veveriţa mea nu va fi beată. Ea va fi foarte rezonabilă.
—Vom vedea asta, a adăugat bona. Am să—i aduc mai întâi fân, ca să se poată culca. Are aerul speriat; nu cred să fie mulţumită că s—a lăsat prinsă.
—Am s—o mângâi ca s—o obişnuiesc cu mine şi s—o fac să înţeleagă că nu—i vrem răul.

Sofia şi—a strecurat mâna în cuşcă; veveriţa speriată a fugit într—un colţ. Sofia a întins mâna ca s—o prindă; în momentul în care era să o apuce, veveriţa a muşcat—o de deget. Sofia a început să ţipe şi şi—a retras imediat mâna, plină de sânge. Uşa rămânând deschisă, veveriţa a ieşit din cuşcă şi a început să alerge prin cameră. Bona şi Paul au alergat după ea; dar când credeau să o fi prins, veveriţa făcea o săritură, scăpa şi continua să alerge prin cameră. Sofia, uitând de degetul ei sângerând, a vrut să—i ajute. Şi—a continuat vânătoarea vreme de jumătate de oră; veveriţa începea să fie obosită şi aproape că era

gata să fie prinsă, când a zărit fereastra camerei rămasă deschisă; imediat s—a suit pe pervaz şi a ieşit pe fereastră, s—a căţărat de—a lungul zidului în exteriorul ferestrei şi a ajuns pe acoperiş.

Sofia, Paul şi bona au coborât în grădină, alergând; ridicând capul, au zărit veveriţa căţărată pe acoperiş, pe jumătate moartă de oboseală şi de frică.

—Ce e de făcut, bona mea? a întrebat descumpănită Sofia.

—Trebuie lăsată în pace. Vedeţi că deja v—a muşcat.

—Pentru că nu mă cunoaşte încă, dar când va vedea că îi dau de mâncare, mă va iubi.

—Eu cred că nu te va iubi niciodată pentru că este prea bătrână ca să se obişnuiască închisă. Trebuia să fi avut una foarte tânără, fu de părere Paul.

—Oh! Paul, aruncă—i mingiuţa, te rog, ca s—o faci să coboare. O vom prinde din nou şi o vom închide din nou.

—De acord, dar nu cred că va voi să coboare.

Şi iată—l pe Paul ducându—se să caute o minge mare pe care a aruncat—o cu atâta „îndemânare" încât a lovit—o pe veveriţă în cap. Mingea s—a rostogolit, iar în urma ei şi biata veveriţă; amândouă erau jos; mingea a mai sărit, dar veveriţa s—a lovit căzând la pământ şi a rămas inertă, cu capul sângerând, lovită la mijloc şi la lăbuţe. Sofia şi Paul au alergat să o ridice şi au rămas stupefiaţi în faţa bietului animal mort.

—Răule, mi—ai omorât veveriţa, i—a reproşat ea lui Paul.

—Este vina ta, de ce ai vrut să o dau jos cu mingea?

—Trebuia numai să o sperii, nu s—o şi omori.

—Nu am vrut s—o omor; mingea a lovit—o, eu nu credeam să am atâta îndemânare.

—Nu eşti îndemânatic, eşti rău. Du—te, nu te mai iubesc deloc.

—Şi eu, te detest. Eşti mai primitivă decât veveriţa. Sunt încântat că te—am împiedicat să o chinuieşti.

—Sunteţi un băiat rău, domnule. Nu mă voi mai juca niciodată cu dumneavoastră; nu vă voi mai cere nimic.

—Cu atât mai bine, domnişoară. Nu voi fi decât mai liniştit şi nu va mai trebui să—mi bat capul ca să vă ajut să faceţi prostii.

—Haideţi, copiii mei, interveni bona; în loc să vă certaţi, mărturisiţi că aţi acţionat amândoi fără să gândiţi şi că sunteţi amândoi vinovaţi de moartea veveriţei. Bietul animal! Este mai bine aşa decât dacă ar fi trăit, căci nu mai suferă, cel puţin. Am să chem pe cineva să fie dus şi aruncat în vreun şanţ. Şi dumneavoastră, Sofia, urcaţi în cameră şi puneţi degetul în apă; am să vin şi eu.

Sofia a plecat, urmată de Paul care era un băiat bun, ce nu purta ranchiună. Astfel încât, în loc să stea bosumflat, a turnat apă într—un lighean pentru mâna Sofiei.

Când bona a urcat, i—a înfăşurat degetul în câteva frunze de ştevie şi o cârpă mică. Copiilor le era puţin ruşine, intrând în salon pentru cină, să povestească sfârşitul aventurii lor cu veveriţa.

Tăticii şi mămicile au râs de ei. Cuşca veveriţei a fost dusă înapoi în pod. Pe Sofia a mai durut—o degetul câteva zile, după care nu s—a mai gândit la veveriţă, decât ca să—şi spună că nu va mai dori o alta niciodată.

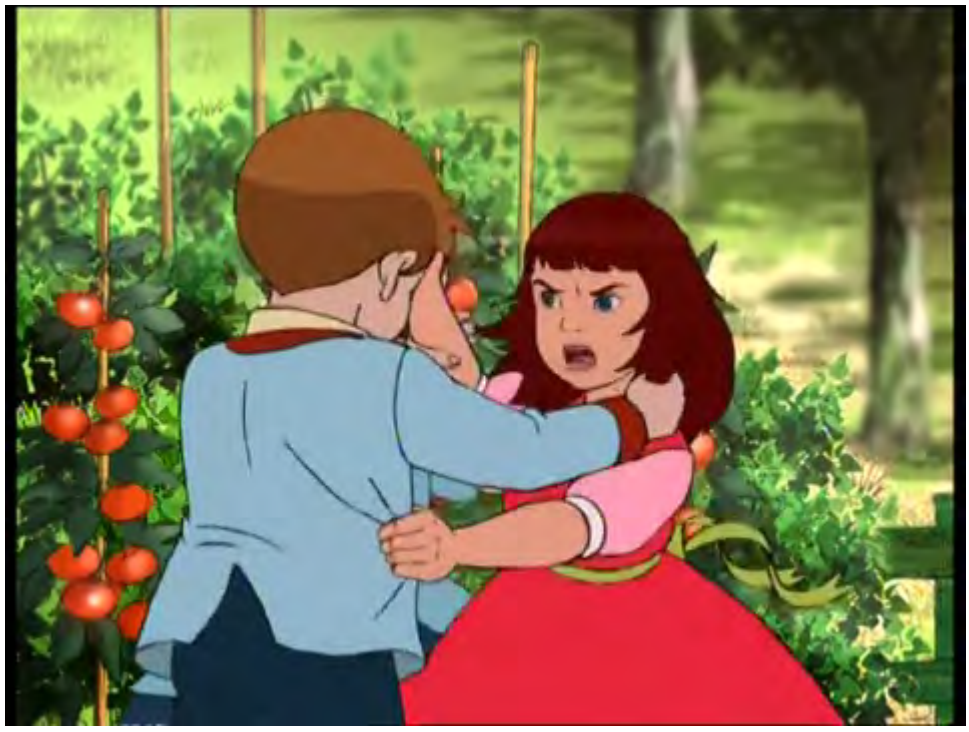

12. CEAIUL

Era 18 iulie, ziua de naştere a Sofiei; împlinea patru ani. Mama îi făcea mereu câte un cadou frumos într—o asemenea zi, dar nu—i spunea niciodată dinainte ce anume. Sofia se trezise mai devreme ca de obicei; se grăbea să se îmbrace ca să se ducă la mama ei, să—şi primească cadoul.

—Repede, repede, vă rog, bona mea; nu mai am răbdare să văd ce—mi va da mama pentru ziua mea.

—Dar lăsaţi—mi timp să vă pieptăn, a rugat—o bona. Nu vă puteţi duce aşa ciufulită cum sunteţi. N—ar fi o ţinută frumoasă, pentru a vă începe cei patru ani?... staţi liniştită, nu vă tot mişcaţi.

—Au, au, îmi smulgeţi părul, bona mea, se plângea Sofia.

—Pentru că întoarceţi capul în toate părţile; ah!... iar! Cum aş putea ghici în ce parte vă vine să întoarceţi capul?

În fine, Sofia a fost îmbrăcată, pieptănată şi a putut să alerge la mama ei.

—Iată—te devreme, Sofia. Văd că nu ai uitat de cei patru ani ai tăi şi de cadoul pe care ţi—l voi da. Uite, o carte, te va amuza, i—a spus doamna de Rean, zâmbind.

Sofia i—a mulţumit mamei cu un aer încurcat şi a luat cartea care era învelită în piele roşie.

Se gândea la ce i—ar putea folosi; nu ştia să citească; ce—ar putea face cu ea?

Mama, privind—o, a râs spunându—i:

—Nu pari mulţumită de cadoul meu; este totuşi foarte drăguţ; scrie pe el: *Artele*. Sunt sigură că te va amuza, mai mult decât crezi.

—Nu ştiu, mamă.

—Deschide—o, şi vei vedea.

Sofia a vrut să deschidă cutia; spre marea ei surpriză, nu a putut; ceea ce a mirat—o şi mai tare, a fost zgomotul ciudat pe care îl făcea, când o întorcea. S—a uitat uimită la mama ei. Doamna de Rean a râs tare şi i—a spus că era o carte extraordinară; că nu era o carte ca toate celelalte care se deschid singure; aceasta nu se deschidea decât apăsând cu degetul la jumătatea cotorului.

Mama a apăsat puţin cu degetul; partea de deasupra s—a deschis şi Sofia a văzut, cu bucurie, că nu era o carte, ci o încântătoare cutie cu creioane colorate, pensule, vopsele şi douăsprezece caietele mici pline cu imagini încântătoare de colorat.

—Oh! mulţumesc, mama mea dragă, a exclamat ea. Cât sunt de bucuroasă! Cât de drăguţe sunt!

—Erai cam necăjită adineauri, când ai crezut că—ţi dădeam o carte adevărată; dar eu nu ţi—aş fi făcut aşa o figură. Te vei amuza să pictezi în timpul zilei cu vărul tău, Paul, şi cu prietenele tale Camille şi Madeleine, care mi—au promis să petreacă ziua cu tine: ele vor veni la ora două. Mătuşa ta d'Aubert m—a rugat să—ţi dau, din partea ei, acest mic serviciu de ceai; ea nu va putea veni decât la ora trei, dar

a vrut să—ţi ajungă cadoul ei, încă de dimineaţa.

Fericită, Sofia a luat platoul cu cele şase ceşti, ceainicul, zaharniţa şi bolul din argint pentru lapte. A cerut permisiunea să—şi servească prietenele cu ceai adevărat.

Doamna de Rean nu i—a permis însă, spunându—i că vor murdări, vor împrăştia lapte peste tot, se vor arde cu ceaiul. Le—a cerut să se prefacă, doar, că beau ceai din acest serviciu, întrucât va fi la fel de amuzant.

Sofia nu a răspuns nimic, dar nu era mulţumită.

Se gândea că nu—i folosea la nimic setul de vase dacă nu avea ce să pună înăuntru. Prietenele ei ar râde de ea. Trebuia să găsească ceva ca să—şi umple vasele... S—a gândit să—i ceară bonei.

I—a spus atunci mamei că urma să—i arate bonei tot ce primise; a luat cutia şi serviciul de ceai şi a alergat în camera ei.

—Uitaţi—vă, bona mea, vedeţi ce lucruri drăguţe mi—au dat mama şi mătuşa d'Aubert, s—a adresat bonei.

—Ce serviciu drăguţ! Vă veţi juca frumos cu el. Dar nu—mi prea place această carte; la ce vă serveşte o carte dacă nu ştiţi să citiţi?

Râzând, Sofia i—a răspuns:

—Bona mea, păcălită ca şi mine. Nu este o carte, este o cutie de culori.

Şi Sofia a deschis cutia, pe care bona a găsit—o încântătoare. După ce au vorbit despre programul zilei, Sofia i—a spus că vroia să—şi servească prietenele cu ceai, dar că mama nu—i permite.

—Ce—aş putea pune în ceainicul meu, în zaharniţă şi în bolul cu lapte, a întrebat ea. N—aţi putea, draga mea bonă, să mă ajutaţi puţin dându—mi ceva cu care să—mi servesc prietenele?

—Nu micuţa mea, este imposibil! Amintiţi—vă că mama mi—a spus că mă va da afară, dacă vă mai dau ceva de mâncat.

Sofia a suspinat şi a rămas gânditoare; puţin câte puţin, figura i s—a luminat: avea o idee; dar urma de văzut dacă era bună. S—a jucat, apoi a mâncat de prânz; întorcându—se de la plimbarea cu mama ei, a spus că se duce să se pregătească pentru sosirea prietenelor. A pus cutia cu culori pe o măsuţă. Pe o altă masă, a aranjat cele şase ceşti pe care le—a aşezat de jur împrejur; în mijloc a pus ceainicul, zaharniţă şi bolul pentru lapte.

După care, s—a gândit să facă ceai. A luat ceainicul, s—a dus în grădină, a cules câteva frunze de trifoi, le—a pus în ceainic; apoi s—a dus să ia apă din farfuria câinelui mamei sale şi a vărsat acea apă în ceainic.

Foarte încântată de ceaiul ei, s—a dus să prepare puţin lapte. A luat o bucată de cretă care se folosea la curăţatul argintăriei; a răzuit—o cu briceagul ei, a vărsat răzuitura în bolul din serviciul de ceai, a turnat deasupra apă de la câine, a amestecat bine cu linguriţa şi, când apa a fost albă, a pus bolul pe masă. Nu—i mai rămânea de umplut decât zaharniţa; a reluat bucata de cretă pentru curăţat argintul, a fărâmat—o în bucăţi mici cu ajutorul briceagului şi a umplut cu ele zaharniţa; a pus—o pe masă şi a privit totul cu un aer încântat.

Odată pregătirile terminate, Sofia şi—a spus încântată:

—Iată! un ceai superb... Sper că a fost bună ideea mea! Pariez că nici Paul şi niciuna dintre prietenele mele nu ar fi avut o idee aşa bună.

Şi—a aşteptat prietenele încă o jumătate de oră, dar nu s—a plictisit; era atât de mulţumită de ceaiul ei, încât nu vroia să se îndepărteze de el; se plimba în jurul mesei, îl privea cu un aer fericit, îşi freca mâinile şi repeta: „Doamne! ce idee bună! ce bună!"

În fine, Paul şi prietenele au sosit. Sofia a alergat în întâmpinarea lor, i—a îmbrăţişat pe toţi şi i—a dus repede în salonaş să le arate frumoasele sale cadouri. Mai întâi i—a păcălit cu cutia de culori, aşa cum fuseseră păcălite şi ea şi bona. Serviciul de ceai li s—a părut încântător şi vroiau să înceapă imediat masa, dar Sofia le—a cerut să aştepte până la ora trei.

S—au apucat atunci cu toţii să coloreze imagini din cărticelele de colorat; fiecare o avea pe a sa.

După ce s—au distrat cu cutia de culori şi după ce le—au pus pe toate la loc, au hotărât, la iniţiativa lui Paul, să servească ceaiul.

—Haide, Sofia, fă invitaţia, îi spuse Camille.

—Aşezaţi—vă în jurul mesei... îi îndemna Sofia. Aici, bine... Daţi—mi ceştile voastre, să le pun zahăr... Acum ceai... apoi laptele... Beţi acum.

—Ciudat, zahărul nu se topeşte, a remarcat Madeleine.

—Amestecă bine, se va topi, a liniştit—o Sofia.

—Ceaiul meu este rece! a constatat Paul.

—Pentru că este făcut de mult timp, i—a răspuns Sofia.

Camille gustă ceaiul şi scuipă cu silă:

—Ah! îngrozitor! Ce este? Ăsta nu este ceai!

Madeleine scuipă şi ea spunând:

—Este detestabil, scârbos!

—Vi se pare! a răspuns Sofia, cam încurcată.

—Cum adică, ni se pare? a intervenit Paul. Dar este îngrozitor să ne păcăleşti aşa! Ai merita să te facem să îţi înghiţi băutura scârboasă.

—Sunteţi atât de dificili încât nimic nu vi se pare bun! le—a replicat Sofia supărată.

—Mărturiseşte Sofia, fără nici o ezitare, că ceaiul tău poate fi considerat foarte prost, a spus Camille zâmbind.

—Cât despre mine, nu am gustat niciodată ceva aşa rău, adăugă Madeleine.

Paul, luând în mână ceainicul, se apropie de Sofia şi îi ceru, pe un ton imperativ:

—Ia şi înghite; înghite, ai să vezi dacă noi suntem cei dificili.

Sofia, zbătându—se, începu să strige:

—Lasă—mă, lasă—mă!

Dar Paul nu se lăsă impresionat şi continuă:

—Ah! Suntem dificili? Ah! Ţi se pare bun ceaiul! Bea—l, ia şi nişte lapte.

Apucând—o de mână, i—a turnat ceai în gură; era să facă la fel şi cu pretinsul lapte, în ciuda strigătelor Sofiei, când, Camille şi Madeleine, care erau foarte bune prietene şi cărora le era milă de ea, s—au năpustit asupra lui pentru a—i smulge bolul cu lapte din mână. Paul, care era furios, le—a împins. Sofia a profitat de asta ca să scape şi să tabere asupra lui Paul, cu lovituri de pumn, chemându—le în ajutor pe Camille şi Madeleine.

Auzind gălăgia infernală produsă de încăierarea copiilor, mămicile au venit înspăimântate. La vederea lor, copiii au rămas ţintuiţi locului.

Doamna de Rean, cu un aer neliniştit, a întrebat ce se întâmplă.

Nimeni nu a răspuns!

—Camille, a intervenit doamna de Fleurville, explică—ne motivul acestei bătălii.

—Mamă, i—a răspuns Camille, Madeleine şi cu mine nu ne băteam cu nimeni.

—Cum? Nu vă băteaţi? a continuat doamna de Fleurville. Tu o ţineai pe Sofia de braţ, iar Madeleine pe Paul de picior.

—Era... pentru a—i împiedica să se joace prea dur, şi—a amintit Camille.

—Să se joace! Tu numeşti asta joacă?... a apreciat doamna Fleurville, abia reţinându—şi zâmbetul.

—Înţeleg despre ce este vorba. Sofia şi Paul s—au certat ca de obicei; Camille şi Madeleine au vrut să—i împiedice să se bată. Am ghicit, nu—i aşa, draga mea Camille? a întrebat la rândul ei doamna de Rean.

—Da, doamnă, i—a răspuns Camille, cu voce joasă, înroşindu—se.

—Nu vă este ruşine, domnule Paul, să vă purtaţi astfel? Vă supăraţi pentru nimic, sunteţi gata să vă bateţi... a intervenit doamna d'Aubert.

—Nu a fost legat de nimic, mamă, a clarificat lucrurile Paul. Sofia a vrut să ne facă să bem un ceai atât de rău, încât ni s—a făcut scârbă gustându—l; şi, când ne—am plâns de el, ea ne—a spus că noi suntem prea dificili.

Doamna de Rean a luat bolul cu lapte, l—a mirosit, a gustat cu vârful limbii, s—a strâmbat de silă şi a întrebat—o pe Sofia ce era scârboşenia aceea.

Sofia, plecând capul şi foarte ruşinată, i—a răspuns:

—Eu l—am făcut, mamă.

—L—ai făcut! Cu ce?... Răspundeţi, a insistat doamna de Rean.

—Cu creta pentru curăţat argintăria şi cu apa câinelui, a mărturisit Sofia.

—Şi ceaiul? Ce era? a continuat investigaţia doamna de Rean.

—Frunze de trifoi şi apa câinelui, a explicat Sofia.

Examinând zaharniţa, doamna de Rean a conchis:

—Iată un drăguţ ospăţ pentru prietenele tale! Apă murdară, cretă! Începi frumos cei patru ani, domnişoară. Nesocotind faptul că vă interzisesem să faceţi ceai, aţi vrut să vă faceţi prietenele să înghită un aşa—zis ceai scârbos şi v—aţi bătut cu vărul dumneavoastră. Vă iau serviciul de ceai şi v—aş fi trimis în camera dumneavoastră până la cină, dacă nu mi—ar fi teamă să le necăjesc pe prietenele dumneavoastră care sunt atât de bune şi nu ar trebui să sufere, din cauza pedepsei pe care aş aplica—o.

Mamele au plecat, râzând, deşi nu ar fi vrut, de ridicolul ceaiului inventat de Sofia. Copiii au rămas

singuri; Paul şi Sofia, ruşinaţi de bătălia lor, nu îndrăzneau să se privească. Camille şi Madeleine i—au îmbrăţişat, i—au consolat şi au încercat să îi împace. Sofia l—a îmbrăţişat pe Paul, le—a cerut tuturor iertare şi totul a fost uitat. Au fugit în grădină şi au prins opt fluturi superbi, pe care Paul i—a pus într—o cutie cu capac de sticlă. Restul după—amiezii a fost petrecut cu aranjatul cutiei, ca fluturilor să le fie bine; li s—a pus iarbă, flori, picături de apă îndulcită, căpşuni, cireşe.

La venirea serii când fiecare a trebuit să plece, la insistenţele Sofiei, a Camillei şi a lui Madeleine — care—şi dădeau seama de dorinţa prietenului lor de joacă — Paul a luat cu el cutia cu fluturi.

13. LUPII

Sofia nu era foarte ascultătoare, lucru care s—a văzut din poveştile citite până acum; ar fi trebuit să se fi îndreptat, dar acest lucru încă nu se întâmplase, aşa încât a mai avut şi alte necazuri.

În ziua următoare celei în care a împlinit patru ani, mama a chemat—o şi i—a spus:

—Sofia, ţi—am promis că atunci când vei avea patru ani, vei veni să faci cu mine lungile plimbări de seară. Voi pleca înspre ferma de la Svitine, trecând prin pădure; vei veni cu mine; numai să fi atentă să nu rămâi în urmă; tu ştii că eu merg repede, iar dacă te—ai opri, ai putea rămâne mult în urmă, înainte ca eu să pot să observ acest lucru.

Încântată de această plimbare lungă, Sofia i—a promis mamei s—o urmeze îndeaproape şi să nu se rătăcească în pădure.

Spre marea bucurie a Sofiei, Paul care tocmai sosise, a cerut să le însoţească.

O vreme au mers foarte cuminţi, în spatele doamnei de Rean: se amuzau privind cum aleargă şi sar câţiva câini mari pe care doamna îi lua mereu cu ea.

Ajunşi în pădure, copiii au cules câteva flori, care erau în calea lor, dar fără să se oprească.

Sofia a zărit deodată, chiar lângă drum, o mulţime de fragi, încărcaţi cu fructe.

—Ce frăguţe frumoase! a exclamat ea. Păcat că nu le putem mânca.

Doamna de Rean a auzit exclamaţia şi, întorcându—se, i—a interzis din nou să se oprească.

Sofia a suspinat şi a privit cu coada ochiului, cu regret, frumoasele frăguţe, pe care avea atâta poftă să le mănânce.

Paul i—a spus să nu se mai uite şi să nu se mai gândească.

—Sunt atât de roşii, atât de frumoase, atât de coapte, încât ar trebui să fie tare bune! a răspuns ea.

—Cu cât le vei privi mai mult, cu atât ţi se va face poftă mai tare. Întrucât mătuşa mea ţi—a interzis să le culegi, la ce bun să te uiţi le ele? a replicat Paul.

—Mi—e poftă să iau măcar una, nu voi întârzia mult. Rămâi cu mine, o să mâncăm împreună din ele.

—Nu, nu vreau să fiu neascultător faţă de mătuşa şi nu vreau să mă pierd prin pădure.

—Dar nu e nici un pericol. Mama ne—a spus asta doar ca să ne sperie, vezi bine; vom şti să regăsim drumul, dacă rămânem în spate.

—Ba nu, pădurea este foarte deasă, am putea să nu ne mai regăsim, şi—a menţinut punctul de vedere Paul.

—Fă cum vrei, fricosule; la primul loc cu fragi la fel cu cel pe care tocmai l—am văzut, eu voi mânca câteva.

—Nu sunt fricos, domnişoară, a replicat vărul; iar dumneavoastră sunteţi o neascultătoare şi o

poftic ioasă; pierdeţi—vă în pădure dacă doriţi; eu prefer să—mi ascult mătuşa.

Şi Paul a continuat s—o urmeze pe doamna de Rean care mergea destul de repede şi rar să se întoarcă. Câinii ei o înconjurau şi mergeau în faţa şi în urma ei. Sofia a zărit curând un nou loc cu frăguţe. La fel de frumoase ca cele dinainte; a mâncat una, pe care a găsit—o delicioasă, apoi o a doua, o a treia; s—a aşezat pe vine, ca să poate culege în voie şi mai repede; arunca, din când în când, câte o privire spre mama ei şi spre Paul, care se îndepărtau. Câinii păreau neliniştiţi; se duceau spre pădure, se întorceau; au terminat prin a se apropia atât de tare de doamna de Rean, încât ea s—a uitat să vadă ce—i speria şi a zărit în pădure, printre frunze, nişte ochi lucitori şi feroce. A auzit în acelaşi timp un zgomot de crengi rupte, de frunze uscate, întorcându—se să le spună copiilor să meargă înaintea ei, a fost foarte surprinsă nevăzându—l decât pe Paul!

—Unde este Sofia? a strigat ea.

—A vrut să rămână în urmă, ca să mănânce câteva frăguţe.

—Copil nefericit! Ce spui că a făcut? Suntem însoţiţi de lupi. Să ne întoarcem să o salvăm, dacă mai este timp!

Doamna de Rean a alergat, urmată de câinii ei şi de sărmanul Paul îngrozit, spre locul unde trebuia să fi rămas Sofia; a zărit—o în depărtare, aşezată în mijlocul frăguţelor pe care le mânca liniştită. Deodată, doi dintre câini au scos un scheunat puternic şi au alergat cât puteau de repede spre Sofia. În acelaşi timp, un lup uriaş, cu ochii fioroşi, cu botul deschis, şi—a scos cu grijă capul dintre frunze. Văzând câinii alergând în fugă mare, lupul a ezitat o clipă; apoi, crezând probabil că va avea timp să ajungă la Sofia, înaintea sosirii lor, a făcut o săritură fantastică şi s—a aruncat asupra ei. Câinii, dându—şi seama de pericolul în care era mica lor stăpână şi zoriţi de strigătele de spaimă ale doamnei de Rean şi ale lui Paul, şi—au dublat viteza şi s—au năpustit asupra lupului, în momentul în care acesta apuca fustele Sofiei, ca s—o ducă în pădure. Simţindu—se muşcat de câini, lupul i—a dat drumul Sofiei şi a început o bătaie teribilă cu câinii. Poziţia câinilor a devenit foarte periculoasă, prin apropierea de ei a altor doi lupi, care o urmăriseră pe doamna de Rean. Dar câinii s—au bătut atât de aprig, încât au reuşit să—i sugrume pe cei trei lupi, care au rămas morţi în drum. Acoperiţi de sânge şi de răni, câinii au venit să lingă mâinile doamnei de Rean şi ale copiilor, rămaşi speriaţi, după ce au fost martori la teribila luptă. Doamna de Rean le—a răspuns prin mângâieri şi a pornit din nou la drum, ţinând pe fiecare dintre copii de mână şi înconjurată de curajoşii ei apărători.

Doamna de Rean nu—i spunea nimic Sofiei, care mergea cu greu, atât de tare îi tremurau picioarele, după spaima avută. Bietul Paul era aproape la fel de palid ca Sofia şi tot ca ea tremura. Au ieşit cu bine din pădure şi au ajuns lângă un pârâu.

—Să ne oprim aici, a propus doamna de Rean; să bem apa aceasta proaspătă, întrucât avem nevoie să ne revenim după spaima prin care am trecut.

Doamna de Rean, aplecându—se spre pârâu, a băut câteva înghiţituri, şi—a dat cu apă pe faţă şi pe mâini. Copiii au făcut la fel; doamna de Rean le—a dat cu apă proaspătă pe cap. Şi—au revenit, tremuratul li s—a calmat.

Bieţii câini s—au aruncat amândoi în apă, au băut şi—au spălat rănile şi au ieşit din baia lor curaţi şi împrospătaţi.

După un sfert de oră, doamna de Rean s—a ridicat ca să plece. Copiii mergeau pe lângă ea.

—Sofia, zise ea, crezi tu că aveam dreptate să—ţi interzic să te opreşti?

—Da! da, mamă; vă cer iertare că nu am ascultat; şi tu, bunul meu Paul, regret mult că te—am numit fricos.

—Fricos! L—ai numit fricos? a exclamat doamna de Rean. Ştii că atunci când am alergat spre tine, el a fost cel care alerga înainte? Ai văzut că atunci când ceilalţi lupi veneau, în ajutorul tovarăşilor, Paul, înarmat cu o bâtă, pe care o găsise în fugă, s—a aruncat în faţa lor ca să—i împiedice să treacă şi eu a trebuit să—l iau în braţe şi să—l reţin lângă mine, ca să—l împiedic să se ducă în ajutorul câinilor? Ai observat că, în timpul întregii lupte, a stat mereu în faţa ta, ca să—i împiedice pe lupi să ajungă până la noi? Iată cât de fricos este Paul!

Sofia s—a aruncat de gâtul lui Paul şi l—a sărutat de zece ori, mulţumindu—i şi spunându—i că—l va iubi mereu din toată inima.

Când au ajuns acasă, lumea s—a mirat de figurile lor palide şi de rochia Sofiei sfâşiată de colţii lupului.

Doamna de Rean le—a povestit cumplita lor aventură; fiecare l—a lăudat pe Paul pentru ascultarea şi pentru curajul lui, fiecare a blamat—o pe Sofia, pentru neascultare şi lăcomie, fiecare a admirat curajul câinilor, care au fost îndelung mângâiaţi şi au avut o cină excelentă, cu os şi resturi de carne.

În ziua următoare, doamna de Rean i—a dat lui Paul o uniformă completă de zuav (soldat francez

din Algeria, o uniformă asemănătoare hainelor arabe); Paul, nebun de bucurie, a îmbrăcat—o imediat şi a intrat la Sofia; ea a scos un strigăt de spaimă văzând intrând un arab purtând un turban, cu o sabie în mână şi pistoale la cingătoare. Dar Paul a început să râdă şi Sofia l—a recunoscut, găsindu—l încântător în uniforma lui.

Sofia nu a fost pedepsită pentru neascultarea ei.

Mama s—a gândit că—i fusese suficientă spaima avută şi că nu va mai repeta o asemenea greşeală.

14. OBRAZUL ZGÂRIAT

Sofia era colerică; este un alt defect al ei despre care nu am vorbit încă.

Într—o zi, ea se amuza colorând unul dintre micuțele ei caiete cu poze, în timp ce Paul decupa cartoane ca să facă din ele coşuleţe pentru salată, mese şi bănci. Erau aşezaţi amândoi la o măsuţă, unul în faţa celuilalt; mişcându—şi picioarele, Paul făcea să se mişte masa.

Cu un aer impacientat, Sofia i—a cerut să fie mai atent, căci împingea masa şi ea nu putea colora.

Paul a fost atent câteva minute, apoi a uitat şi a reînceput să mişte masa.

—Fii atent, tu împingi masa şi eu nu pot colora! îi spuse Sofia pe un ton supărat.

—Ei şi! i—a răspuns vărul. Pentru frumoasele lucruri pe care le faci, nu e cazul să te simţi deranjată!

—Ştiu foarte bine că nu te jenezi niciodată, dar întrucât mă deranjezi pe mine, te rog să—ţi ţii picioarele la locul lor.

—Picioarelor mele nu le place să stea liniştite, ele se mişcă împotriva voinţei mele, a continuat ironic Paul.

—Le—aş lega cu o sfoară, picioarele tale nesuferite; şi dacă te mai mişti, te voi alunga, s—a răstit la el Sofia.

—Ia încearcă, doar; vei vedea ce ştiu să facă picioarele mele.

—Mă vei lovi cu picioarele, răule? a întrebat Sofia.

—Desigur, dacă tu îmi vei da pumni.

Foarte furioasă, Sofia aruncă apă pe Paul care, supărându—se la rândul lui, dădu un şut mesei şi răsturnă tot ce era pe ea. Sofia se aruncă asupra vărului, îl zgârie atât de tare pe faţă, încât obrazul i se umplu de sânge. Paul ţipa; Sofia, furioasă peste măsură, continua să—l lovească cu pumnii. Paul, căruia nu—i plăcea să dea în Sofia, termină prin a fugi într—o încăpere vecină, unde se încuie. Degeaba a bătut Sofia la uşă, Paul nu i—a deschis. Sofia s—a calmat; trecându—i furia, a început să—i pară rău pentru ceea ce făcuse; şi—a amintit cum îşi riscase Paul viaţa, ca să o apere de lupi.

S—a gândit cât de rea a fost faţă de bietul Paul. Se întreba ce trebuia să facă pentru ca el să nu mai fie supărat. Nu ar fi vrut să—i ceară scuze, nefiindu—i plăcut să spună: „Iartă—mă"... Totuşi, după ce s—a gândit, a ajuns la concluzia că era mai ruşinos să fii rău! Se mai întrebă cum o va ierta Paul, dacă ea nu—i va cere iertare. După ce s—a mai gândit un pic, Sofia s—a ridicat, s—a dus să bată la uşa încăperii în care era închis Paul, dar, de data asta, nu cu furie, nici dând lovituri puternice de pumn, ci uşurel. I—a strigat cu o voce aproape umilă: „Paul, Paul!". Dar Paul nu i—a răspuns. A adăugat că—i cerea iertare, tot cu vocea cea mai blândă, că îi pare rău că a fost rea, îl asigură că nu se va mai întâmpla aşa ceva.

Uşa s—a deschis uşurel şi a apărut capul lui Paul. A privit—o pe Sofia cu îndoială, întrebând—o dacă într—adevăr nu mai era furioasă.

—Oh nu! nu, bineînţeles, dragă Paul, îi răspunse ea. Regret ceea ce am făcut.

Paul a deschis uşa de tot şi Sofia, ridicând privirea, i—a văzut faţa toată zgâriată; a scos un strigăt şi s—a aruncat de gâtul lui Paul.

—Oh! bietul meu Paul, cât rău ţi—am făcut! Cât te—am zgâriat! Ce să fac să te vindec?

—Nimic; va trece pur şi simplu. Să căutăm un lighean şi apă ca să mă spăl. Când sângele va fi spălat nu se va mai vedea nimic.

Sofia a alergat cu Paul să caute un lighean, l—au umplut cu apă; dar degeaba îşi punea faţa în lighean, degeaba freca şi ştergea, urmele zgârieturilor tot rămâneau pe obraz. Sofia era dezolată.

Se întreba ce va zice mama. Precis se va înfuria şi o va pedepsi.

Lui Paul care era foarte bun, îi părea rău şi lui; nu ştia ce să imagineze ca Sofia să nu fie certată.

Nu ar fi putut spune că i se întâmplase să cadă peste spini, că nu era adevărat... Dar... îi veni o idee.

Şi iată—l pe Paul plecând în fugă; Sofia îl urma. Au intrat în mica pădurice din faţa casei; Paul s—a îndreptat spre un tufiş de măceşi, s—a aruncat în el şi s—a rostogolit în aşa fel încât să aibă faţa înţepată şi zgâriată de vârfurile ghimpilor, s—a ridicat şi mai zgâriat ca înainte.

Când i—a văzut figura însângerată, Sofiei i—a părut rău, a plâns.

—Eu sunt cauza întregii tale suferinţe, bietul meu Paul! a exclamat ea. Ca să nu fiu pedepsită, te—ai zgâriat încă şi mai tare decât te zgâriasem eu, în furia mea. Oh! dragă Paul! Cât eşti de bun! Cât te iubesc!

—Să mergem repede acum să îmi mai spăl o dată faţa. Nu fii tristă, biata mea Sofia. Te asigur că sufăr foarte puţin; mâine totul va fi trecut. Îţi cer doar, să nu spui că m—ai zgâriat; dacă ai spune—o, aş fi foarte trist şi nu aş mai resimţi recompensa înţepăturilor mele de măceş. Îmi promiţi?

—Da; voi face tot ce vrei; i—a spus ea, îmbrăţişându—l.

S—au întors în camera lor şi Paul şi—a dat din nou cu apă pe faţă.

Când s—au dus în salon, mamele, care erau acolo, au tresărit de surpriză, văzând faţa zgâriată şi umflată a lui Paul.

—Unde te—ai zgâriat aşa? Sărmanul meu prieten, s—ar zice că te—ai rostogolit în spini, a exclamat doamna d'Aubert.

—Tocmai asta mi s—a întâmplat mamă. Am căzut, alergând, într—un tufiş de măceşi şi agitându—mă să mă ridic, mi—am zgâriat faţa şi mâinile.

—De neîndemânatic ce eşti ai căzut în tufişul de măceşi; nu ar fi trebuit să te agiţi, ci să te ridici încetişor.

—Dar tu unde erai, Sofia? Ar fi trebuit să—l ajuţi să se ridice, a intervenit doamna de Rean.

—Ea alerga după mine, mătuşă; nu a avut timp să mă ajute; când a sosit, eu mă ridicasem deja.

Doamna d'Aubert l—a dus pe Paul să—i pună pe răni cremă de castravete.

Sofia a rămas cu mama ei care o examina cu atenţie.

—De ce eşti tristă, Sofia? o întrebă ea.

—Nu sunt tristă, mamă, îi răspunse Sofia, înroşindu—se.

—E clar, eşti tristă şi îngrijorată ca şi cum te—ar nelinişti ceva, a continuat doamna de Rean.

—Nu am nimic, mamă; nu am nimic, încercă să o convingă Sofia, cu lacrimi în ochi şi vocea tremurândă.

—Chiar şi când îmi spui că nu ai nimic, tu eşti gata să plângi, remarcă mama.

Izbucnind într—un plâns puternic, Sofia îi spuse:

—Nu pot... nu... să vă zic... Am... promis... lui Paul.

Doamna de Rean, strângând—o la piept, îi spuse:

—Ascultă, Sofia; dacă Paul a făcut ceva rău, tu nu trebuie să—ţi ţii promisiunea şi să nu—mi spui. Îţi promit eu, că nu—l voi certa şi nu—l voi spune mamei sale, dar vreau să ştiu ce te întristează într—atât, ce te face să plângi aşa tare; trebuie să—mi spui.

Sofia plângea atât de tare, încât nu mai putea vorbi şi îşi ascunse faţa între genuchii doamnei de Rean.

Doamna de Rean caută să—i redea încredere, să o încurajeze şi, în sfârşit, Sofia îi mărturisi că Paul nu a făcut nimic rău că, din contră, el a fost foarte bun şi a făcut un lucru foarte frumos; că doar ea a fost rea şi cum, pentru ca ea să nu fie certată, el s—a aruncat în tufişul de măceşi.

Din ce în ce mai surprinsă, doamna de Rean a tot întrebat—o, până ce Sofia i—a povestit tot ce se întâmplase între ea şi Paul.

—Minunat copil este acest Paul! Ce inimă bună! a exclamat doamna de Rean. Ce curaj şi ce bunătate! Şi tu, biata mea Sofia, ce diferenţă între tine şi vărul tău! Uite cum te laşi condusă de furie şi cât de ingrată

eşti, faţă de acest Paul, care te iartă mereu, care—şi uită toate nedreptăţile şi care a fost, şi astăzi, atât de generos faţă de tine.
—Oh! da! mamă, înţeleg toate astea şi în viitor nu mă voi mai supăra niciodată pe Paul, a asigurat—o Sofia.
—Nu voi adăuga nici un reproş şi nici o pedeapsă celei pe care o resimţi în inima ta. Suferi pentru răul lui Paul şi asta este pedeapsa ta; şi îţi e mai de folos decât oricare alta pe care ţi—aş da—o! De altfel ai fost sinceră, ai mărturisit tot şi te iert pentru sinceritatea ta, a concluzionat doamna de Rean.

15. ELISABETA

Într—o zi, aşezată în fotoliul ei mic, Sofia nu făcea nimic şi stătea pe gânduri.
—La ce te gândeşti? o întrebă doamna de Rean.
—Mă gândesc la Elisabeta Châneau, mamă.
—Şi legat de ce anume te gândeşti la ea?
—Am observat ieri că avea o zgârietură mare la braţ şi când am întrebat—o cum se zgâriase, s—a înroşit, şi—a ascuns braţul şi mi—a spus foarte încet: „Taci; ca să mă pedepsesc". Caut să înţeleg ce a vrut să spună.
—Îţi voi explica dacă vrei, căci şi eu am remarcat acea zgârietură şi mama ei mi—a povestit cum şi—a facut—o. Ascultă bine; este o trăsătură frumoasă a Elisabetei.

Sofia, încântată că va asculta o poveste, şi—a apropiat micul ei fotoliu de mama ei, ca să audă mai bine.
—Tu ştii că Elisabeta este foarte bună, dar un pic nervoasă, din păcate (la auzul acestor cuvinte, Sofia şi—a plecat ochii); i se întâmplă să—şi bată bona, în accesele ei de furie. Îi pare rău după aceea, dar abia atunci gândeşte, în loc să se gândească înainte. Alaltăieri, călca rufele şi rochiile păpuşilor sale; bona îi punea fierul pe foc, de teamă ca Elisabeta să nu se ardă. Elisabeta era supărată că nu îl încălzea ea însăşi; Bona îi interzicea asta şi o oprea de câte ori vroia să—şi pună fierul pe foc, fără, însă, a—i spune ceva. La un moment dat, fata a găsit o posibilitate să ajungă la plită şi era gata să—şi pună fierul la încălzit, când a văzut—o bona; aceasta a luat fierul şi i—a zis: „întrucât nu mă ascultaţi, nu veţi mai călca; iau fierul şi îl pun înapoi în dulap". „Vreau fierul meu, a exclamat Elisabeta, vreau fierul meu!" „Nu, domnişoară, nu îl veţi avea." „Louise, reao, mi—l veţi înapoia", i—a spus ea furioasă, bonei. „Nu—l vei avea; iată—l încuiat", a adăugat Louise, scoţând cheia din dulap.

Elisabeta, furioasă, a vrut să smulgă cheia din mâinile bonei, dar nu a reuşit. Atunci, în furia ei, a zgâriat—o atât de tare, încât braţul Louisei a fost jupuit şi sângera. Când Elisabeta a văzut sângele, i—a părut rău; i—a cerut iertare Louisei, îi sărută braţul şi i—l spălă cu apă. Louisa, care era o femeie foarte cumsecade, văzând—o atât de întristată, a asigurat—o că nu o durea braţul. „Nu, nu, spunea Elisabeta, plângând; eu merit să sufăr aşa cum v—am făcut să suferiţi; zgâriaţi—mi braţul, aşa cum l—am zgâriat eu pe al dumneavoastră, bona mea; sufăr acum pentru că v—am făcut să suferiţi."

Îţi dai seama că bona nu a vrut să facă ceea ce îi cerea Elisabeta şi aceasta din urmă nu i—a mai zis nimic. A fost foarte blândă tot restul zilei şi s—a dus foarte cuminte să se culce. În ziua următoare, când bona a venit să o trezească, a văzut sânge pe cearceaful ei şi, privindu—i braţul, l—a văzut foarte zgâriat. „Ce v—a rănit în halul ăsta, sărmana mea copilă?" a exclamat ea. „Eu însămi, bona mea, a răspuns

Elisabeta; ca să mă pedepsesc că v—am zgâriat ieri. Când m—am culcat, m—am gândit că ar fi drept să mă fac să sufăr exact aşa cum suferiţi şi mi—am zgâriat braţul până a început să sângereze". Bona, înduioşată, a îmbrăţişat—o pe Elisabeta care i—a promis să fie cuminte, pe viitor. Tu înţelegi acum ceea ce ţi—a spus Elisabeta şi de ce s—a înroşit.

—Da, mamă, înţeleg foarte bine. Este foarte frumos ceea ce a făcut Elisabeta. Eu mă gândesc că nu se va mai înfuria niciodată, întrucât ştie cât este de rău.

—Tu nu faci niciodată ceea ce ştii că este rău? a întrebat—o, zâmbind, doamna de Rean.

—Dar eu, mamă, eu sunt mai mică; eu am patru ani şi Elisabeta are cinci, a răspuns Sofia, încurcată.

—Nu este o diferenţă mare; aminteşte—ţi furia ta, de acum opt zile, împotriva lui Paul, care este atât de drăguţ, a menţionat doamna de Rean în continuare.

—Este adevărat mamă; dar eu cred, totuşi, că nu voi reîncepe şi nu voi mai face ceea ce ştiu că nu este bine, a răspuns Sofia, cu convingere.

—Sper ca aşa să fie, dar ai grijă să nu te crezi mai bună decât eşti. Asta se cheamă vanitate şi tu ştii că vanitatea este un defect urât.

Sofia nu a răspuns, dar a zâmbit cu un aer satisfăcut, care vroia să spună că va fi, cu siguranţă, mereu cuminte.

Sărmana Sofia a fost în curând umilită, căci iată ce i s—a întâmplat, două zile mai târziu.

16. FRUCTELE ZAHARISITE

Sofia se întorcea de la plimbare, cu vărul ei Paul. În vestibul aştepta un bărbat care părea să fie un vizitiu de diligentă şi care ţinea un pachet sub braţ.

Paul l—a întrebat pe cine aştepta.

—O aştept pe doamna de Rean. Am un pachet pentru dânsa, a răspuns bărbatul.

—Din partea cui? s—a interesat Sofia.

—Nu ştiu domnişoară; eu am sosit cu diligenţa, pachetul e de la Paris.

—Dar ce se află în pachet? întrebă ea.

—Cred că sunt fructe zaharisite şi pastă de caise. Cel puţin aşa este înscris în cartea diligenţei.

Sofiei i—au strălucit ochii; şi—a trecut limba peste buze.

I—a spus lui Paul să meargă repede să o prevină pe mama şi acesta a plecat alergând. După câteva clipe, a sosit mama, a plătit transportul pachetului şi l—a dus în salon, unde au urmat—o Sofia şi Paul. Ei s—au simţit păcăliţi când au văzut—o pe doamna de Rean aşezând pachetul pe masă şi întorcându—se la biroul ei, să citească şi să scrie.

Sofia şi Paul s—au privit cu un aer necăjit.

Ea i—a spus lui Paul, încet, să—i ceară voie mamei să—l deschidă.

—Nu îndrăznesc, i—a răspuns vărul, tot încet; mătuşii nu—i plac nerăbdarea şi curiozitatea.

—Dacă vrea să o scutim de grija desfacerii pachetului, îl putem desface noi, întreab—o.

—Aud foarte bine, Sofia, tot ceea ce discutaţi; este foarte urât să te prefaci amabil, spunând că vrei să mă scuteşti de efortul desfacerii pachetului, când numai din curiozitate şi de poftă vrei să deschizi pachetul. Dacă mi—ai fi spus sincer că eşti nerăbdătoare să vezi fructele confiate şi mi—ai fi cerut voie să—ţi permit să—l deschizi, ţi—aş fi permis. Acum îţi interzic să te atingi de el.

Ruşinată şi nemulţumită, urmată de Paul, Sofia a plecat în camera ei.

—Iată ce s—a întâmplat, dacă am vrut să fim şmecheri. Mereu faci aşa şi doar ştii că mătuşa mea detestă prefăcătoria, îi reproşa Paul.

—Dar tu de ce nu ai cerut imediat să—l desfacă, aşa cum ţi—am zis? Vrei mereu să faci pe înţeleptul şi nu faci decât prostii, i—a replicat Sofia.

—În primul rând, eu nu fac prostii; apoi nu mă prefac a fi cuminte. Spui asta pentru că eşti furioasă că nu ai fructele zaharisite.

—Ba deloc, domnule, sunt furioasă pe dumneavoastră pentru că sunt mereu certată, din cauza, dumneavoastră.

—Chiar şi în ziua când m—ai zgâriat atât de tare? a întrebat—o vărul.

Ruşinată, Sofia s—a înroşit şi a tăcut. Au stat o vreme fără să—şi vorbească; Sofia i—ar fi cerut iertare lui Paul, dar mândria o împiedica să vorbească prima. Paul, care era foarte bun, nu era supărat pe Sofia; dar nu ştia cum să facă pentru a începe conversaţia.

A găsit până la urmă o soluţie. A început să se legene pe scaun şi într—atât s—a aplecat pe spate încât a căzut. Sofia s—a repezit să—l ajute să se ridice.

—Te—ai lovit, bietul de tine? s—a arătat ea îngrijorată.

—Nu, din contră, i—a răspuns Paul.

—Ah! din contră. Este destul de nostim, a râs ea.

—Da, întrucât căzând, am încheiat cearta noastră.

—Bunul meu Paul, ce bun eşti! Deci ai căzut dinadins? Te—ai fi putut lovi, i—a spus ea, îmbrăţişându—l.

—Nu; cum să mă lovesc căzând de pe un scaun atât de jos? Acum că suntem împăcaţi, să mergem să ne jucăm.

Şi au plecat alergând; traversând salonul au văzut pachetul tot nedesfăcut. Paul a luat—o pe Sofia care tare ar fi avut poftă să se oprească şi nu s—au mai gândit la asta.

După cină, doamna de Rean i—a chemat pe copii.

—O să deschidem, în sfârşit, faimosul pachet şi o să gustăm din fructele noastre confiate. Du—te Paul să—mi aduci un cuţit să tai sfoara, le—a spus doamna de Rean.

Paul a plecat ca din puşcă şi s—a întors într—o clipă, cu un cuţit, pe care i l—a dat mătuşii.

Doamna de Rean a tăiat sfoara, a desfăcut ambalajul şi a descoperit în pachet, douăsprezece cutii cu fructe zaharisite şi cu pastă de caise.

—Să le gustăm, să vedem dacă sunt bune, s—a adresat ea copiilor. Ia două Sofia; alege—le pe cele care—ţi plac mai tare. Iată pere, prune, nuci, caise, chitre.

Sofia a ezitat puţin; le examina să le vadă pe cele mai mari; s—a hotărât, în final pentru o pară şi o caisă. Paul a ales o prună şi o nucă. După ce a luat toată lumea, mama a închis cutia, încă pe jumătate plină, a dus—o în camera ei şi a aşezat—o sus, pe o etajeră. Sofia o urmase până la uşă.

Întorcându—se, doamna de Rean le—a spus Sofiei şi lui Paul că nu—i putea duce la plimbare pentru că avea de făcut o vizită, în vecinătate.

Le—a spus să se amuze în timpul absenţei ei, să se joace sau să stea în faţa casei, după voie.

Şi, îmbrăţişându—i, s—a urcat în trăsură cu domnul şi doamna d'Aubert, precum şi domnul de Rean.

Copiii au rămas singuri şi s—au jucat mult timp în fata casei. Sofia vorbea deseori de fructele zaharisite.

—Sunt supărată că nu am luat o nucă şi nici o prună; trebuie să fie foarte bune, a spus ea, cu regret.

—Da, sunt foarte bune, dar vei putea, mânca mâine din ele; haide, nu te mai gândi la asta, crede—mă, şi haide să ne jucăm.

Şi—au reluat joaca inventată de Paul. Săpaseră un mic bazin şi îl umpleau cu apă; dar trebuiau să tot adauge pentru că pământul tot absorbea din ea. În fine, Paul a alunecat pe pământul noroios şi şi—a răsturnat o stropitoare plină pe picioare.

—Ah, ah! Ce rece este! a strigat el. Sunt ud tot; trebuie să mă duc să—mi schimb pantofii, ciorapii, pantalonii. Aşteaptă—mă, aici, voi reveni într—un sfert de oră.

Sofia a rămas lângă bazin, lovind apa cu o lopăţică, dar nu se gândea nici la apă, nici la lopăţică, nici la Paul. Oare la ce se gândea? Da! Sofia se gândea la fructele zaharisite. La nuci, la prune; îi părea rău că nu putea mânca din ele, că nu gustase din toate.

Se gândea că mama îi va da în ziua următoare fructe; dar nu va avea timp să aleagă bine. Dacă ar putea să le vadă dinainte, le—ar putea însemna pe cele pe care le—ar lua în ziua următoare... Şi de ce să nu poată să le vadă? N—ar avea decât de deschis cutia.

Iat—o pe Sofia foarte mulţumită de ideea ei, alergând la camera mamei şi căutând să ajungă la cutie; dar degeaba a sărit, a întins mâna, că nu a putut ajunge la ea; nu ştia cum să facă; a căutat un băţ, un cleşte, orice, când deodată i—a venit ideea: „Ce proastă sunt! Am să apropii un fotoliu şi am să mă urc pe el".

A tras şi a împins un fotoliu foarte aproape de etajeră; s—a urcat pe el, a atins cutia, a deschis—o şi s—a uitat cu poftă la fructele zaharisite. Se întreba pe care o va lua în ziua următoare. Nu se putea decide; când una, când alta. Totuşi timpul trecea; Paul urma să se întoarcă.

Se întreba ce—ar zice Paul dacă ar vedea—o acolo. Ar crede că fură fructele zaharisite şi totuşi doar le privea... I—a venit o idee: să ronţăie câte o bucăţică foarte mică din fiecare fruct; ar cunoaşte astfel

gustul tuturor, ar şti care este cel mai bun şi nimeni nu ar vedea nimic, pentru că ar muşca atât de puţin încât să nu se observe.

Şi Sofia a muşcat o bucăţică de caisă, apoi de prună, de nucă, de pară, de chitră, dar nu era mai hotărâtă ca înainte.

Îşi spunea că trebuie să o ia de la capăt.

Şi a început să ronţăie şi a reînceput de atâtea ori încât nu a mai rămas nimic în cutie. A observat asta, în final, şi s—a înspăimântat.

Îşi spunea cu teamă: „Doamne, Doamne! Ce am făcut!" Nu a vrut decât să guste şi mâncase aproape tot. Mama urma să observe asta de cum va deschide cutia; şi va ghici că ea e făptaşul. Ce era de făcut, ce? Ar putea spune că nu a fost ea; dar mama nu ar crede—o... Ar putea spune că au fost şoriceii? Tocmai văzuse unul alergând dimineaţă pe coridor. Îi va spune asta mamei; doar că va spune că a fost un şobolan pentru că un şobolan este mai mare decât un şoarece şi mănâncă mai mult; deci va fi mai bine să spună că fusese un şobolan, decât un şoarece.

Încântată de ideea ei, Sofia a închis cutia la locul ei şi a coborât de pe fotoliu. S—a întors alergând în grădină; de abia a avut timp să—şi reia lopăţica şi Paul s—a şi întors.

—Am fost absent mult timp, nu—i aşa? Nu—mi găseam pantofii; fuseseră luaţi la lustruit şi am căutat peste tot, înainte să—i cer lui Baptist, servitorul. Ce ai făcut cât timp am lipsit?

—Nimic; te—am aşteptat; m—am jucat cu apa.

—Dar ai lăsat bazinul să se golească; nu mai e nimic în el. Dă—mi lopăţica ta, să bat un pic pământul ca să—l fac mai solid; du—te în timpul ăsta să iei apă în lighean.

Sofia s—a dus să caute apa, în timp ce Paul lucra la bazin. Când s—a întors, Paul i—a dat lopăţica şi i—a zis că era toată lipicioasă; se lipea de degete; a întrebat—o ce a pus pe ea.

—Nimic; nimic. Nu ştiu de ce e lipicioasă, i—a răspuns verişoara, băgându—şi mâinile în stropitoarea plină de apă, pentru că tocmai îşi dăduse seama că erau lipicioase.

—De ce îţi bagi mâinile în stropitoare? se miră Paul.

—Să văd dacă este rece, îi răspunse Sofia încurcată.

—Ce caraghioasă eşti de când m—am întors! Parcă ai fi făcut ceva rău, remarcă Paul.

—Ce rău vrei să fi făcut! Nu ai decât să te uiţi; nu vei găsi nimic rău. Nu ştiu de ce spui că am făcut ceva rău; ai mereu idei ridicole.

—Cum te superi! Am făcut o glumă. Te asigur că nu cred că ai făcut nimic rău şi nu este nevoie să mă priveşti atât de înspăimântată.

Sofia a ridicat din umeri, şi—a luat iar stropitoarea şi i—a vărsat conţinutul în bazinul care s—a golit. Copiii s—au jucat astfel până la ora opt; bonele au venit să—i caute şi i—au dus în casă. Era ora de culcare.

Sofia a avut o noapte puţin agitată; a visat că era într—o grădină de care era separată printr—o barieră; această grădină era plină cu flori şi cu fructe care păreau delicioase. Ea căuta să intre acolo; îngerul ei păzitor o trăgea înapoi şi îi spunea cu o voce tristă:

—Nu intra Sofia; nu gusta din aceste fructe care ţi se par atât de bune, dar care sunt amare şi otrăvite; nu mirosi aceste flori care par atât de frumoase, dar care răspândesc un miros infect şi otrăvitor. Această grădină este grădina răului. Lasă—mă să te duc în grădina binelui.

—Dar, spuse Sofia, drumul pentru a ajunge acolo este abrupt, plin de pietre, în timp ce celălalt este acoperit cu nisip fin, moale pentru picioare.

—Da, a răspuns îngerul, dar drumul abrupt te va conduce la grădina deliciilor. Celălalt drum te va conduce într—un loc al suferinţei, al tristeţii; totul este rău acolo; fiinţele care o locuiesc sunt rele şi crude; în loc să te consoleze, vor râde de suferinţele tale, le vor spori chinuindu—te chiar ele.

Sofia ezita; ea privea frumoasa grădină umplută cu flori, fructe, aleile umbroase; apoi, aruncând o privire spre drumul abrupt şi arid care părea că nu se mai sfârşea, s—a întors spre bariera care se deschidea în faţa ei şi, smulgându—se din mâinile îngerului păzitor, a intrat în grădină. Îngerul i—a strigat:

—Revino, revino, Sofia, te voi aştepta la barieră şi te voi aştepta acolo până la moartea ta şi dacă te vei întoarce vreodată la mine, te voi duce în grădina deliciilor pe drumul drept, care va deveni mai bun şi mai frumos, pe măsură ce vei înainta pe el.

Sofia nu ascultă vocea îngerului păzitor; copii drăguţi îi făceau semn să înainteze, ea a alergat spre ei, ei au încurajat—o râzând, şi unii au început să o ciupească, alţii să tragă de ea, să—i arunce nisip în ochi.

Sofia s—a descotorosit cu greu de ei şi, îndepărtându—se, a cules o floare ce părea încântătoare; a

mirosit—o şi a aruncat—o cât mai departe; mirosul ei era oribil! A continuat să înainteze şi văzând copacii încărcaţi cu cele mai frumoase fructe a luat unul şi a gustat din el; dar l—a aruncat cu şi mai mare groază decât floarea; gustul său era amar şi neplăcut. Sofia, puţin întristată, şi—a continuat plimbarea, dar a fost peste tot păcălită, atât de flori cât şi de fructe. După o vreme de stat în grădina în care totul era rău, s—a gândit la îngerul păzitor; a alergat spre barieră şi zărindu—şi îngerul păzitor i—a întins mâinile, împingându—i pe copii care o înconjurau, s—a aruncat în braţele îngerului care a dus—o pe drumul abrupt. Primii paşi i—au fost dificili, dar cu cât înainta mai mult, cu atât drumul devenea mai lin, cu atât ţinutul îi părea mai proaspăt şi mai agreabil! Când să intre în grădina binelui, s—a trezit, agitată şi scăldată în sudoare. S—a gândit mult timp la acest vis. Îşi spunea că ar trebui să—i ceară mamei să i—l explice; şi a adormit din nou până în zori.

Când s—a dus la mama ei, a găsit—o având un aer cam sever; dar visul o făcuse pe Sofia să uite fructele zaharisite şi a început imediat să—i povestească visul.

—Ştii, Sofia, ce poate însemna? Bunul Dumnezeu, care vede că tu nu eşti cuminte, te previne prin acest vis că dacă vei continua să faci tot ce este rău şi ce ţi se pare ţie plăcut, vei avea necazuri, în loc să ai plăceri. Acea grădină înşelătoare este iadul; grădina binelui este paradisul; se ajunge acolo pe un drum abrupt, adică privându—ne de ceea ce este plăcut, dar interzis. Drumul devine mai lin, pe măsură ce înaintăm, adică pe măsură ce suntem mai ascultători, mai buni, ne obişnuim cu acest fel de a fi şi astfel nu ne este greu să fim ascultători şi buni, nu mai suferim pentru că nu ne satisfacem toate poftele.

Sofia se agita pe scaunul ei; se înroşea, îşi privea mama; voia să vorbească; dar nu se putea hotărî. În fine, doamna de Rean, care—i vedea agitaţia, i—a venit în ajutor.

—Ai ceva de mărturisit, Sofia? Nu îndrăzneşti să o faci pentru că e greu ca mereu să mărturiseşti o greşeală. Tocmai drumul abrupt pe care te cheamă îngerul tău păzitor, te sperie. Haide, Sofia, ascultă—ţi îngerul şi porneşte repede pe drumul cu pietre, pe care ţi l—a indicat.

Sofia s—a înroşit şi mai tare, şi—a acoperit faţa cu mâinile şi, cu o voce tremurândă, i—a mărturisit mamei cum a mâncat în ajun aproape toată cutia cu fructe zaharisite.

—Şi cum sperai să—mi ascunzi asta? o întrebă mama.

—Vroiam să spun, mamă, că le—au mâncat şobolanii.

—Şi eu nu aş fi crezut, precum bine ar trebui să gândeşti, întrucât şobolanii nu pot ridica şi închide apoi, la loc, capacul cutiei; şobolanii ar fi început prin a devora, a sfâşia cutia pentru a ajunge la fructele zaharisite. În plus, şobolanii nu ar fi avut nevoie să apropie fotoliul ca să atingă etajera.

—Cum? Aţi văzut că am tras fotoliul? o întrebă Sofia surprinsă.

—Întrucât ai uitat să—l tragi la locul lui, a fost primul lucru pe care l—am văzut ieri, la întoarcere. Am înţeles că tu ai fost, mai ales după ce m—am uitat la cutie şi am găsit—o aproape goală. Vezi că ai făcut bine că mi—ai mărturisit greşeala; minciunile tale nu ar fi făcut decât să o sporească şi să primeşti o pedeapsă mai severă. Pentru recompensa efortului pe care l—ai făcut mărturisind tot, nu vei avea altă pedeapsă decât să nu mai mănânci fructe zaharisite tot sezonul.

Sofia i—a sărutat mâna mamei, care a îmbrăţişat—o; s—a întors apoi în camera ei unde o aştepta Paul pentru dejun.

—Dar ce ai, Sofia? Ai ochii roşii.

—Pentru că am plâns.

—De ce? Mătuşa mea te—a certat?

—Nu, dar mi—a fost ruşine mărturisindu—i un lucru urât pe care l—am făcut ieri.

—Ce lucru urât? Eu nu am văzut nimic.

—Pentru că m—am ascuns de tine.

Şi Sofia i—a povestit lui Paul cum a mâncat întreaga cutie cu fructe zaharisite, după ce voise numai să le privească şi să le aleagă pe cele mai bune, pentru ziua următoare.

Paul a lăudat—o mult pentru mărturisirea adevărului.

—Dar cum ai avut acest curaj? o întrebă el.

Sofia i—a povestit atunci visul ei şi explicaţia primită de la mamă. Din acea zi, Paul şi Sofia au vorbit mult despre acel vis, care i—a ajutat să fie ascultători şi buni.

17. PISOIUL ŞI CANARUL

Într—o zi Sofia şi Paul se plimbau cu bona lor; ei se întorceau de la o biată femeie, căreia îi duseseră nişte bani. Mergeau încetişor; se opreau când să culeagă flori, când să se suie în vreun copac, când să treacă prin vreun gard viu, să se ascundă prin vreun tufiş. Sofia era ascunsă şi Paul o căuta, când deodată, ea a auzit un mieunat slab, plângăcios. Sofiei i—a fost frică; a ieşit din ascunzătoare.

—Paul, să o chemăm pe bona mea; am auzit nişte sunete încete, ca de pisică care miaună foarte aproape de mine, în tufiş, i—a spus ea vărului său.

—De ce trebuie să o chemăm pe bona ta pentru asta? Să mergem să vedem chiar noi despre ce este vorba, i—a răspuns el.

—Oh, nu! Mi—e frică.

—Frică? De ce? Ai spus chiar tu că au fost doar nişte sunete încete. Nu poate, deci, fi un animal mare.

—Nu ştiu, poate este un şarpe, un lup tânăr, şi—a dat cu părerea Sofia.

—Ha, ha, ha! a râs Paul. Un şarpe care strigă! Asta este ceva nou! Şi un lup tânăr care să scoată un sunet atât de slab lângă mine pe care eu să nu—l aud?

—Ascultă! Se aude iar acelaşi sunet! i—a atras atenţia verişoara.

Paul a ascultat şi a auzit într—adevăr un scurt mieunat, foarte slab, într—un tufiş. A alergat acolo, în pofida rugăminţilor Sofiei.

Nu era decât un biet pisoi ce părea bolnav. Şi—a chemat verişoara, ca să—l vadă.

Sofia a alergat într—acolo, a văzut, aproape de locul în care fusese ascunsă, un pisoi mic, alb, udat de rouă şi pătat de noroi.

—Trebuie să chemăm bona să—l ia; bietul micuţ, cum tremură! a exclamat ea cu compătimire.

—Şi cât de slab este! a remarcat Paul.

Au chemat bona, care îi urmărea din depărtare.

Când i—a ajuns din urmă, i—au arătat pisoiaşul, i—au cerut să—l ia.

—Dar cum să fac să—l duc? Sărmanul nefericit este atât de ud şi de murdar, încât nu pot să—l iau în mâini.

—Ei bine, bona mea, pune—l pe nişte frunze i—a sugerat Sofia.

—Sau mai degrabă pe o batistă; va fi mult mai bine, a intervenit Paul.

—Asta este! Să—l ştergem cu batista mea şi să—l culcăm pe a ta; bona îl va duce, a hotărât Sofia.

Bona i—a ajutat să aranjeze pisoiaşul care nu avea putere nici să se mişte; când a fost bine înfăşurat

în batistă, bona l—a luat şi s—au grăbit cu toţii să ajungă acasă, ca să—i dea lapte cald.

Nu erau departe de casă şi au ajuns repede. Sofia şi Paul au alergat înainte la bucătărie.

Sofia i—a cerut bucătăresei, Jeanne, să—i dea foarte repede o cană de lapte cald.

—Ce să faceţi cu el? a întrebat—o Jeanne.

—Pentru un sărman pisoi pe care l—am găsit într—un tufiş şi care este aproape mort de foame. Iată—l; bona îl aduce într—o batistă.

Bona a aşezat batista pe jos, bucătăreasa i—a adus lapte cald într—o farfurie; pisoiaşul s—a năpustit şi a mâncat totul, fără să mai lase nici o picătură.

—Sper că este mulţumit. A băut mai mult de două pahare cu lapte, a remarcat bona.

—Ah! Iată—l că se ridică! Se linge, s—a bucurat Sofia.

—Şi dacă l—am duce în camera noastră? a propus Paul.

—Eu, domnule şi domnişoară, vă sfătuiesc să—l lăsaţi în bucătărie, mai întâi, pentru că se va usca mai bine pe cenuşa caldă, apoi pentru că va avea aici de mâncare atât cât va voi; în fine, pentru că va putea să iasă când va avea nevoie şi va învăţa astfel să fie curat, şi—a dat cu părerea bucătăreasa.

—Este adevărat. Să—l lăsăm în bucătărie, a fost de părere Paul.

—Dar va fi mereu al nostru şi îl vom vedea atât cât voi dori, a ţinut să precizeze Sofia.

—Cu siguranţă, domnişoară, îl veţi vedea când veţi dori. Tot al dumneavoastră va fi, a asigurat—o bucătăreasa.

A luat pisoiul şi l—a aşezat pe cenuşa caldă, sub cuptor. Copiii l—au lăsat să doarmă şi i—au recomandat bucătăresei să—i pună lapte în apropiere pentru ca să poată bea de câte ori va fi nevoie.

—Ce nume să—i dăm pisoiaşului? a întrebat Sofia.

—Să—l numim Drăguţul, a propus Paul.

—Oh, nu! Este comun. Să—l numim mai degrabă Frumosul, a fost de părere Sofia.

—Şi dacă devine urât, crescând? a întrebat Paul.

—Poate ai dreptate, atunci cum să—l numim? Trebuie totuşi să aibă un nume.

—Ştii ce nume ar fi drăguţ? Micuţul, şi—a dat cu părerea Paul.

—Asta da! Să—l numim deci Micuţul. Îi voi cere mamei să—i facă o mică zgardă pe care să brodeze „Micuţul".

Şi copiii au alergat la doamna de Rean să—i spună povestea pisoiului şi să—i ceară o zgardă. Mama s—a dus să vadă pisoiul şi i—a măsurat gâtul.

—Nu ştiu dacă acest sărman pisoi va putea trăi; este atât de slab şi de fără putere, încât abia se ţine pe picioare, şi—a exprimat temerea doamna de Rean.

—Dar cum a ajuns în tufiş? Pisicile nu trăiesc în pădure, a spus Paul.

—Poate nişte copii răi l—au luat ca să se joace şi l—au aruncat apoi în tufiş, gândindu—se că va putea să se întoarcă singur acasă, a presupus doamna de Rean.

—Dar de ce nu s—a întors la casa lui? Este deci vina lui, dacă a ajuns în starea în care l—am găsit, a fost de părere Sofia.

—E prea mic ca să—şi fi putut găsi singur drumul; şi apoi poate că vine de departe. Dacă nişte oameni răi te—ar duce foarte departe şi te—ar lăsa într—un colţ al pădurii, ce ai face? Crezi că ai putea să—ţi regăseşti drumul singură?

—Oh! Nu m—aş rătăci! Aş merge până ce aş întâlni pe cineva, o casă; atunci aş spune cum mă cheamă şi aş ruga să fiu dusă acasă.

—Mai întâi, poate ai întâlni oameni răi, care nu s—ar opri din drumul sau din munca lor, ca să te conducă pe tine. Şi apoi, tu poţi vorbi, ai fi înţeleasă. Dar bietul pisoi, crezi că intrat într—o casă, ar fi înţeles cineva ce ar vrea sau unde locuieşte? Ar fi fost alungat, bătut, poate chiar omorât.

—Dar de ce s—a dus în acel tufiş, să moară de foame acolo? şi—a exprimat nedumerirea Sofia.

—Poate că nişte băieţi răi l—au aruncat după ce l—au bătut. Dar nu a greşit rămânând acolo, întrucât aţi trecut voi pe lângă el şi l—aţi salvat.

—Cât despre asta, mătuşa mea, pisoiul nu avea cum să ghicească trecerea noastră pe acolo.

—Pisoiul, nu, dar bunul Dumnezeu, care ştia asta, v—a îndrumat pe voi să treceţi pe acolo şi să faceţi o faptă bună cu acest biet animal.

Sofia şi Paul, care erau nerăbdători să—şi revadă pisoiul, nu au mai spus nimic şi s—au întors la bucătărie, unde Micuţul dormea adânc, pe cenuşa caldă. Bucătăreasa îi pusese în apropiere un castronel cu lapte; deci nu era nimic altceva de făcut şi copiii s—au dus să se joace în grădină.

Micuţul nu a murit; în câteva zile a devenit puternic, sănătos şi vesel. Pe măsură ce creştea, devenea mai frumos; blana sa lungă era moale şi lucioasă; ochii săi mari, negri erau strălucitori ca nişte sori; nasul

lui roz îi dădea un uşor aer de drăgălăşenie. Era un adevărat motănel angora şi dintre cei mai frumoşi. Sofia îl iubea mult; Paul care venea foarte des să petreacă cu Sofia câteva zile, îl iubea şi el mult. Cu siguranţă, Micuţul era cel mai fericit dintre pisoi. Avea un singur defect care o necăjea pe Sofia: era crud cu păsările. De îndată ce se găsea afară, mânca toţi puii pe care îi întâlnea. Uneori chiar le ataca pe bietele cloşti care căutau să—şi apere puişorii de Micuţul cel rău. Când Sofia şi Paul îl vedeau căţărându—se în copaci, ei făceau tot ce puteau ca să—l facă să coboare, dar Micuţul nu îi asculta şi tot continua să se urce în copaci şi să prindă păsările.

Se auzeau atunci ciripituri plângăcioase.

Când Micuţul cobora din copac, Sofia îl bătea tare cu un băţ, dar el a găsit modalitatea să evite pedeapsa rămânând mult timp în vârful copacului, unde Sofia nu putea ajunge. Alte dăţi, ajuns la jumătatea copacului, îşi lua avânt, sărea jos şi o zbughea cât putea de repede, pentru ca Sofia să nu—l poată prinde.

Copiii îl certau şi îi spuneau că Bunul Dumnezeu îl va pedepsi pentru răutatea lui. Într—o zi nu—i va mai merge.

Micuţul nu îi asculta.

Într—o zi, doamna de Rean a adus în salon o pasăre încântătoare, într—o frumoasă colivie aurită.

—Vedeţi, copiii mei, ce frumos canar mi—a trimis unul dintre prieteni, le—a spus doamna de Rean. El cântă cu totul deosebit.

—Oh! Cât aş vrea să—l auzim, au spus Sofia şi Paul într—un glas.

—Am să—l fac să cânte; dar nu vă apropiaţi prea tare ca să nu—l speriaţi... le—a spus doamna de Rean. Drăguţule, drăguţule, i s—a adresat ea canarului, cântă, prietenul meu, cântă, drăguţule, cântă.

Canarul a început să se legene, să aplece capul în dreapta şi în stânga şi apoi să fluiere melodia *Au clair de la lune (La lumina lunii)*. Când a terminat, a fluierat *J'ai du bon tabac (Eu am tutun bun),* urmată de *Le bon roi Dagobert (Bunul rege Dagobert)*.

Copiii îl ascultau fără să se mişte, ei de—abia îndrăzneau să respire, ca să nu—l sperie pe canar. Când a terminat, Paul şi—a exprimat mirarea faţă de frumuseţea cântatului acestei păsări minunate şi a spus că i—ar plăcea să—l audă într—una.

—O să—l facem din nou să cânte, după cină, acum este obosit, el vine din călătorie, să—i dăm să mănânce, a spus doamna de Rean. Mergeţi în grădină, copiii mei, aduceţi—mi frunze de salată şi puţină rapiţă; grădinarul vă va arăta de unde.

Copiii au alergat în grădina de legume şi au adus o asemenea cantitate, încât ar fi putut îngropa în ea toată colivia. Mama le—a atras atenţia că altă dată să nu mai culeagă decât o mână, şi doar atât au pus în colivia canarului, care a început imediat să ciugulească.

Doamna de Rean i—a chemat însă la cină, căci erau aşteptaţi de tăticii lor.

În timpul cinei s—a vorbit mult de canarul cel drăguţ.

—Ce cap frumos colorat are! a exclamat Sofia.

—Şi cât de bine cântă! a subliniat doamna de Rean.

—Ar trebui pus să cânte toate melodiile, a fost de părere domnul de Rean.

După ce s—a terminat cina, s—au întors în salon; copiii alergau în faţă. În momentul în care au intrat în salon, doamna de Rean i—a auzit scoţând un strigăt îngrozitor; s—a dus repede şi i—a găsit imobilizaţi de groază şi arătând cu degetul colivia canarului. Din acea colivie cu mai multe bare îndoite şi rupte, Micuţul sărea jos, ţinând în bot sărmanul canar care bătea încă din aripi. Doamna de Rean a strigat la rândul ei şi s—a repezit la Micuţ, să—l facă să dea drumul păsării. Micuţul a fugit sub un fotoliu. Domnul de Rean, care intra în acel moment, a luat un vătrai şi a vrut să—l lovească pe Micuţ. Dar motanul, pregătit să fugă, s—a repezit spre uşa rămasă deschisă. Domnul de Rean l—a urmărit, din cameră în cameră, din coridor în coridor. Biata pasăre nu mai scotea nici un sunet, nu se mai zbătea. În fine, domnul de Rean a reuşit să—l ajungă pe vinovat şi să—l lovească cu vătraiul. Lovitura a fost atât de puternică încât motanului i s—a deschis gura şi a dat drumul păsării, în timp ce canarul cădea într—o parte, Micuţul cădea în cealaltă. A avut două sau trei convulsii şi nu s—a mai mişcat; vătraiul îl lovise în cap; era mort.

Doamna de Rean şi copiii, care alergau după domnul de Rean, în urma motanului şi a canarului, au sosit în momentul ultimei convulsii a Micuţului.

—Micuţul, sărmanul meu Micuţ, a murmurat Sofia, înlăcrimată.

—Canarul, sărmanul canar, a exclamat la rândul său, aproape plângând, Paul.

—Ce—aţi făcut, prietene? s—a adresat doamna de Rean soţului său.

—Am pedepsit vinovatul, dar nu am putut salva Inocentul, a răspuns domnul de Rean. Canarul a murit sufocat de colţii răului motan, care nu va mai omorî pe nimeni, întrucât fără să vreau l—am omorât.

Sofia nu a îndrăznit să spună nimic, dar a plâns îndurerată, bietul motan, pe care îl iubea, în pofida defectelor lui.

—Îi spusesem, s—a adresat ea lui Paul, că bunul Dumnezeu îl va pedepsi pentru răutatea lui faţă de păsări. Păcat! Sărmane Micuţ! Iată—te mort, din vina ta.

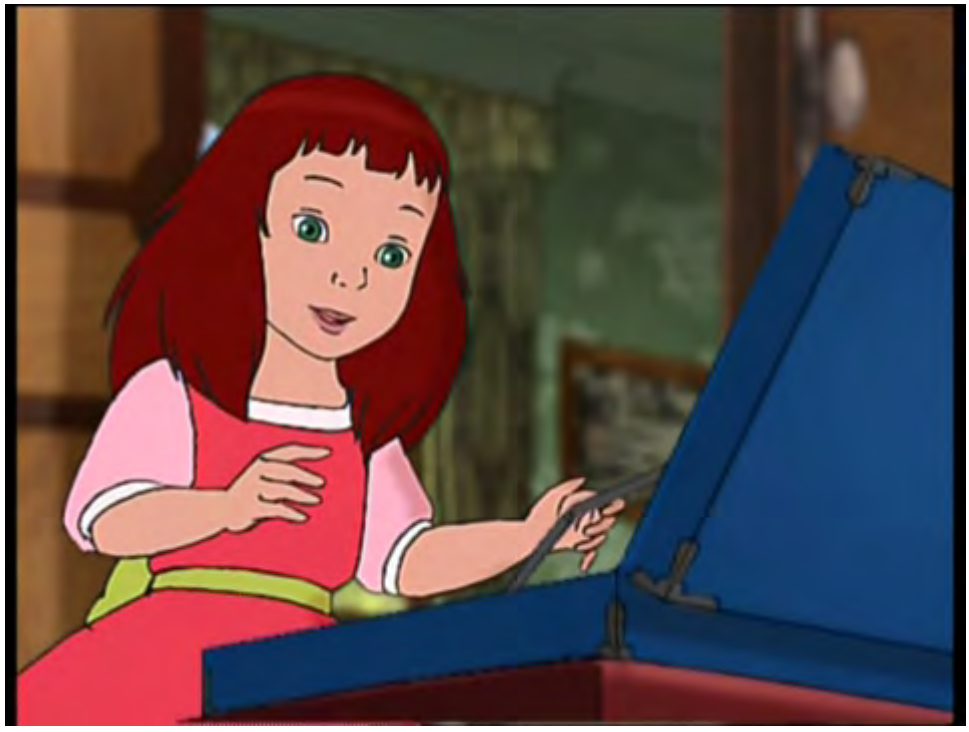

18. CUTIA DE LUCRU

Când Sofia vedea ceva ce îşi dorea cerea imediat acel lucru. Dacă mama o refuza, ea—l cerea din nou, până ce mama, plictisită, o trimitea înapoi în camera ei. Atunci, în loc să nu se mai gândească la acel lucru, ea se gândea în continuare repetându—şi: „Cum să fac pentru a avea ceea ce vreau? îmi doresc. Trebuie să reuşesc să îl am!"

Deseori, încercând să obţină ceea ce vroia, primea şi o pedeapsă; dar tot nu se potolea.

Într—o zi, mama ei a chemat—o să—i arate o încântătoare cutie de lucru, pe care domnul de Rean tocmai o trimisese de la Paris. Cutia era de sidef cu aur; interiorul era căptuşit cu catifea bleu. Se aflau acolo toate cele necesare pentru lucru şi toate erau din aur; un degetar, foarfece, un împunsător, mosoare, un cuţit, un briceag, pense mici, un ac pentru petrecut şiretul. Un alt compartiment, cu o cutie cu ace, o altă cutie cu ace aurite, mai multe mătăsuri de toate culorile, aţe de diferite grosimi, cordoane, funde etc.

Sofia a rămas uimită de frumuseţea cutiei.

—Cât de drăguţ este totul! Şi cât este de comod pentru cel care lucrează să aibă toate astea! Pentru cine este această cutie, mamă? a adăugat ea râzând, ca şi cum ar fi fost sigură că mama i—ar răspunde: „Pentru tine"!

—Mie mi—a trimis—o tatăl tău, i—a răspuns ea.

—Ce păcat! Aş fi vrut tare s—o am eu.

—Ei bine! Îţi mulţumesc! Eşti supărată că eu sunt cea care are cutia! Eşti un pic egoistă, a remarcat doamna de Rean.

—Oh! Daţi—mi—o, mamă, vă rog.

—Tu nu lucrezi încă atât de bine ca să ai o asemenea cutie. În plus, nu eşti destul de ordonată. Nu ai pune nimic la loc şi ai pierde toate obiectele din ea, unele după altele.

—Oh, nu! Vă asigur mamă; voi avea mare grijă de ele, i—a răspuns Sofia.

—Nu Sofia, nu te gândi la asta; tu eşti încă prea mică.

—Încep să lucrez bine, mamă; îmi place mult lucrul a continuat să o roage fata.

—Într—adevăr? Şi de ce eşti mereu atât de supărată, când te pun să lucrezi?

—Este... este... pentru că nu am ceea ce—mi trebuie, pentru lucru. Dar, dacă aş avea această cutie, aş lucra cu o plăcere... oh! o plăcere... a asigurat—o ea, pe mamă.

—Caută să lucrezi cu plăcere şi fără cutie, va fi modalitatea să obţii, mai târziu, şi tu una, i—a spus doamna de Rean.

—Oh! Mamă, vă rog! a insistat fiica.

—Sofia, mă necăjeşti. Te rog să nu te mai gândeşti la cutie, a refuzat—o mama, pe un ton categoric.

Sofia a tăcut; dar a continuat să privească cutia; apoi a cerut—o iar mamei, de peste zece ori. Mama supărată, a trimis—o în grădină.

Sofia nu s—a jucat, nu s—a plimbat; ea a rămas aşezată pe o bancă, gândindu—se la cutie şi căutând mijlocul să o aibă.

„Dacă aş fi ştiut să scriu, îşi spunea ea, i—aş fi scris tatei ca să—mi trimită şi mie una exact la fel; dar... nu ştiu să scriu; şi dacă i—aş dicta scrisoarea mamei, ea m—ar certa şi nu ar vrea să o scrie... Aş putea foarte bine să aştept ca tata să se reîntoarcă, dar ar fi prea mult de aşteptat şi aş vrea să am cutia imediat..."

Ea s—a gândit, s—a gândit îndelung; la un moment dat a sărit de pe banca ei, şi—a frecat mâinile, exclamând: „Am găsit, am găsit. Cutia va fi a mea"!

Şi iată că Sofia se întoarce în salon; cutia rămăsese pe masă, iar mama nu mai era acolo. Sofia a intrat cu grijă, a deschis cutia şi a scos unul câte unul toate lucrurile din interior. Inima îi bătea. Căci ea fura precum hoţii, care sunt duşi la închisoare. Îi era frică să nu intre cineva înainte ca ea să termine. Dar nu a venit nimeni. Sofia a putut lua tot ce era în cutie. După ce a luat tot, a închis uşurel cutia, a pus—o la loc în mijlocul mesei şi s—a dus în micul salon unde erau jucăriile şi mobilele mici; a deschis sertarul măsuţei sale şi a închis acolo tot ce luase din cutia mamei.

Îşi spunea că atunci când mama va vedea cutia goală, va voi să i—o dea; şi atunci ea va repune totul acolo şi frumoasa cutie va fi a ei.

Încântată de această speranţă, Sofia nu s—a gândit nici o clipă să—şi reproşeze ceea ce făcuse; ea nu se întreba „ce va zice mama?", „pe cine îl va acuza că a furat lucrurile?", „ce va răspunde ea când va fi întrebată cine le—a luat?" Sofia nu s—a gândit la nimic, decât la fericirea de—a avea cutia.

Întreaga dimineaţă a trecut fără ca mama să observe furtul; dar, la ora cinei, când toată lumea era reunită în salon, doamna de Rean le—a spus persoanelor invitate la cină că urma să le arate o cutie de lucru foarte frumoasă, trimisă de domnul de Rean de la Paris.

—Veţi vedea cât este de completă; tot ceea ce este necesar cusutului se află în cutie. Uitaţi—vă mai întâi la ea; cât de drăguţă este! s—a adresat ea celor prezenţi.

Lumea a răspuns că era încântătoare.

Doamna de Rean a deschis—o. Ce mare i—a fost surpriza, dar şi a persoanelor care o înconjurau, găsind cutia goală!

—Ce înseamnă asta? Dimineaţă totul era acolo, şi nu am atins—o de atunci.

—Aţi lăsat—o în salon, a intervenit una dintre doamnele invitate.

—Desigur, şi fără nici o grijă; toţi servitorii mei sunt cinstiţi şi incapabili să mă fure.

—Şi totuşi cutia este goală; sigur a fost golită de cineva, a continuat doamna invitată.

Inima Sofiei bătea cu putere în timpul acestei conversaţii; ea stătea ascunsă în spatele invitaţilor, roşie ca o ridiche şi tremurând toată.

Doamna de Rean a căutat—o din ochi şi nevăzând—o a chemat—o.

—Sofia, Sofia unde eşti?

Cum Sofia nu răspundea, doamnele în spatele cărora era ascunsă şi care o ştiau acolo s—au dat la o parte şi Sofia a apărut atât de roşie şi tulburată, încât fiecare a ghicit, fără dificultate că ea era hoţul.

—Apropiaţi—vă, i—a cerut doamna de Rean.

Sofia a înaintat cu paşi lenţi; picioarele ei tremurau.

—Unde aţi pus lucrurile care erau în cutia mea? a întrebat—o ea.

—Nu am luat nimic, mamă, nu am ascuns nimic, a răspuns Sofia tremurând.

—Este inutil să minţiţi, domnişoară, aduceţi totul înapoi imediat, dacă nu vreţi să fiţi pedepsită aşa cum meritaţi.

—Dar mamă, vă asigur că nu am luat nimic, a continuat să suspine Sofia, plângând.

—Urmaţi—mă, domnişoară, i—a cerut mama.

Şi, cum Sofia stătea fără să se mişte, doamna de Rean a luat—o de mână şi a dus—o, în pofida rezistenţei ei, în salonaşul cu jucării. A început să caute în sertarele micii comode, în dulapul păpuşii; negăsind nimic a început prin a se teme că a judecat—o nedrept pe Sofia când s—a îndreptat spre măsuţă.

Sofia tremura tare când mama, deschizând sertarul, a văzut toate obiectele din cutia de lucru ascunse acolo de Sofia.

Fără să zică nimic, a luat—o pe Sofia şi a bătut—o cum nu o bătuse niciodată. Degeaba a strigat

Sofia, degeaba a cerut iertare, a fost biciuită foarte tare şi o merita de fapt.

Doamna de Rean a golit sertarul şi—a luat tot ce a găsit acolo, pentru a le pune la loc, în cutie; lăsând—o pe Sofia să plângă singură în micul salon.

Îi era atât de ruşine, încât nu mai îndrăznea să se ducă la cină, şi bine a făcut, căci doamna de Rean i—a trimis bona ca să fie dusă în camera ei în care trebuia să servească cina şi singură să petreacă toată seara. Sofia a plâns îndelung; bona, în pofida obiceiului de a o răsfăţa, era indignată de această dată şi a numit—o hoaţă.

Îi spunea că de acum încolo, ea va trebui să închidă totul cu cheia, de frică să nu o fure şi pe ea. Dacă s—ar pierde ceva în casă, se va şti cine este hoţul şi vor merge să caute direct în sertarele ei.

În ziua următoare, doamna de Rean a chemat—o pe Sofia.

—Ascultaţi domnişoară ceea ce mi—a scris tatăl dumneavoastră, atunci când mi—a trimis cutia de lucru:

„Draga mea prietenă, tocmai am cumpărat o încântătoare cutie de lucru pe care v—o trimit. Ea este pentru Sofia, dar nu—i spuneţi şi nu i—o daţi încă. Să fie recompensa ei pentru opt zile de cuminţenie. Arătaţi—i cutia, dar nu—i spuneţi că am cumpărat—o pentru ea. Vreau să fie cuminte, fără să fie interesată să câştige un cadou frumos; vreau să fie cuminte din adevărata dorinţă de a fi cuminte.”

—Vedeţi că furând, v—aţi furat pe dumneavoastră. După ceea ce aţi făcut, degeaba veţi fi cuminte timp de o lună, că nu veţi avea niciodată această cutie. Sper ca această lecţie vă va fi de folos şi nu veţi începe altă ispravă, la fel de urâtă şi ruşinoasă.

Sofia a plâns încă, a implorat—o pe mama să o ierte. Mama a sfârşit prin a fi de acord, dar nu a mai vrut niciodată să—i dea cutia; mai târziu, i—a dat—o micuţei Elisabeth Cheneau, care lucra minunat şi care era de o cuminţenie de admirat.

Când bunul şi cinstitul Paul a aflat ceea ce făcuse Sofia a fost atât de indignat, încât au trecut opt zile fără ca el să se mai ducă pe la ea. Dar când a ştiut cât era de tulburată şi cât îi părea de rău, cât îi era de ruşine de—a fi numită hoaţă, inima lui a suferit pentru ea; s—a dus să o vadă; în loc să o certe, el a consolat—o.

—Ştii, draga mea Sofia, ce trebuie să faci ca să fie uitat furtişagul tău? Să fii atât de cinstită, încât pe viitor, să nu te mai poată bănui nimeni.

Sofia i—a promis să fie foarte cinstită şi s—a ţinut de cuvânt.

19. MĂGARUL

De cincisprezece zile Sofia era foarte cuminte; nu făcuse nici o greşeală mare; Paul spunea chiar că nu se înfuriase de mult timp; bona spunea că devenise ascultătoare. Mamei i se părea că nu mai era nici pofticioasă, nici mincinoasă, nici leneşă, vroia să o recompenseze, dar nu ştia ce i—ar face plăcere.

Într—o zi, când lucra cu fereastra deschisă, în timp ce Sofia şi Paul se jucau în faţa casei, a auzit o conversaţie din care a aflat ce—şi dorea Sofia.

—Cât de cald îmi este! Cât de cald! Sunt tot transpirat, spunea Paul, ştergându—şi faţa.

—Şi eu! Şi totuşi nu am lucrat mult, a remarcat Sofia, ştergându—se pe obraji.

—Roabele noastre sunt atât de mici! a continuat vărul.

—Dacă am lua roabele mari, din grădina de legume, ar merge mai repede, a fost de părere Sofia.

—Nu am avea puterea să le tragem; am vrut să iau una, într—o zi, cu greu am urnit—o şi când am vrut să înaintez, greutatea roabei m—a răsturnat şi am vărsat tot pământul care era înăuntru, i—a spus Paul.

—Dar grădina noastră nu va fi niciodată gata; înainte să săpăm şi să plantăm, trebuie să cărăm mai mult de o sută de roabe de pământ bun. Şi trebuie să mergem atât de departe ca să—l aducem!

—Ce vrei? Va dura, dar o să terminăm.

—Ah! dacă am avea un măgar, precum Camille şi Madeleine de Fleurville şi o căruţă mică! Atunci ne—am face munca mult mai repede.

—Este adevărat! Dar nu avem aşa ceva. Va trebui să facem noi munca măgarului, a conchis Paul.

—Ascultă Paul, am o idee.

—Oh! Dacă ai o idee, atunci suntem siguri că facem vreo prostie, căci ideile tale sunt, în general, cam trăsnite.

—Dar ascultă, mai bine, înainte de a mă ironiza. Ideea mea este excelentă. Câţi bani îţi dă mătuşa mea săptămânal? l—a întrebat Sofia.

—Un franc; dar este atât pentru a da săracilor, cât şi pentru mine, i—a răspuns vărul.

—Bine! Şi eu am tot un franc; asta înseamnă doi franci pe săptămână. În loc să ne cheltuim banii, să—i păstrăm ca să ne putem cumpăra un măgar şi o trăsurică mică.

—Ideea ta ar fi bună dacă, în loc să dai doi franci, am avea douăzeci. Dar cu doi franci nu am mai avea nimic de dat săracilor, ceea ce ar fi rău. Şi apoi ar trebui să aşteptăm doi ani, înainte de a avea cu ce să cumpărăm ceea ce ne trebuie, a apreciat Paul.

—Doi franci pe săptămână... cât înseamnă asta pe lună?

—Nu ştiu exact, dar ştiu că este foarte puţin.

—Ei bine! Uite o altă idee. Dacă i—am cere mamei şi mătuşii să ne dea imediat toţi banii pentru cadourile de an nou?

—Nu vor voi, a fost de părere vărul.
—Să le întrebăm, totuşi, nu s—a lăsat descurajată Sofia.
—Întreabă tu, dacă vrei, eu prefer să aştept răspunsul pe care ţi—l va da mătuşa mea; nu doresc decât să fie da!

Sofia a alergat la mama ei care se prefăcea a nu fi auzit nimic.

A întrebat—o dacă ar vrea să—i dea acum banii pentru cadourile ei de an nou.
—Banii de cadouri? Eu nu le pot cumpăra aici; le voi avea la întoarcerea noastră de la Paris, ia răspuns doamna de Rean.
—Oh! aş vrea tare mult, mamă, acei bani; am nevoie de ei, a insistat Sofia.
—Cum poţi avea nevoie de atâţia bani? Dacă este pentru săraci, spune—mi—o, voi da ceea ce este necesar; ştii că nu te refuz niciodată în legătură cu săracii.
—Mamă, nu este pentru săraci, este... este... pentru a cumpăra un măgar, i—a spus fata, oarecum încurcată.
—Un măgar? Pentru ce? s—a mirat doamna de Rean.
—Oh! mamă, Paul şi cu mine avem mare nevoie de unul! Vedeţi cât mi—e de cald; lui Paul îi e şi mai cald. Din cauză că am transportat, cu roaba, pământul pentru grădina noastră.
—Şi crezi că un măgar va trage roaba în locul vostru? a întrebat doamna de Rean.
—Ba nu, mamă! Ştiu bine că un măgar nu poate trage roaba; nu v—am spus că împreună cu măgarul ne va trebui şi o şaretă! Vom înhăma măgarul la ea şi vom putea duce mai mult pământ, fără să ne obosim.
—Mărturisesc că ideea ta este bună... i—a spus mama.
—Ah! ştiam eu că e bună... Paul! Paul! a continuat ea strigând la geam.
—Aşteaptă înainte să te bucuri. Ideea ta este bună, dar nu vreau să—ţi dau banii pentru cadouri!
—Dar atunci... cum vom face?
—Veţi fi foarte liniştiţi şi tu vei continua să fii foarte cuminte, ca să meriţi măgarul şi şareta, pe care voi pune să—ţi fie cumpărate cât mai repede.
—Ce fericire! Ce fericire! Mulţumesc, draga mea mamă. Paul... Paul!... avem un măgar, avem o şaretă... Ia vino, vino repede! a început să strige Sofia, sărind de bucurie.
—Da? Dar unde sunt, unde? întrebă vărul.
—Mama ni le va da. Va dispune să ne fie cumpărate.
—Da, vi le voi da pe amândouă, a confirmat doamna de Rean; ţie Paul, ca să te recompensez de ascultarea şi cuminţenia ta; ţie, Sofia ca să te încurajez să—ţi imiţi vărul şi să continui să fii blândă, ascultătoare şi muncitoare, aşa cum eşti de cincisprezece zile. Veniţi cu mine să—l căutăm pe intendentul nostru, Bouland, căruia îi vom explica afacerea noastră şi care vă va cumpăra măgarul cu trăsura.

Copiii nu au lăsat să li se spună de două ori. Au fugit înainte; l—au găsit pe Bouland în curte, unde cântărea ovăzul pe care tocmai îl cumpărase. Copiii au început să—i explice cu atâta animaţie ceea ce vroiau, vorbeau deodată şi repede, încât Bouland nu a înţeles nimic. Îi privea cu uimire pe copii şi doamna de Rean, luând în sfârşit cuvântul, i—a explicat despre ce era vorba.
—Duceţi—vă imediat, Bouland, vă rog; ne trebuie măgarul imediat; înainte de cină, a spus Sofia.
—Un măgar nu se găseşte aşa uşor, domnişoară, i—a răspuns intendentul râzând. Trebuie să aflu dacă este vreunul de vânzare, să mă duc prin împrejurimi, să găsesc unul blând, care să nu lovească cu copita, să nu muşte, să nu fie încăpăţânat şi nici prea tânăr sau prea bătrân.
—Doamne, ce de condiţii pentru cumpărarea unui măgar! se miră Sofia. Luaţii pe primul pe care—l veţi găsi, Bouland; să facem treaba mai repede.
—Nu, domnişoară, nu—l voi lua pe primul găsit; v—aş expune la a fi muşcată sau a primi lovituri de copite, şi—a menţionat el punctul de vedere.
—Ei! Ei! Paul va şti să—l facă să fie cuminte, a insistat fata.
—Ba deloc, eu nu vreau să mân un măgar care muşcă sau loveşte cu copita, a contrazis—o vărul.
—Lăsaţi—l pe Bouland să se ocupe de asta, copiii mei, a intervenit doamna de Rean. Veţi vedea ce cumpărătură bună va face. Se pricepe şi nu—şi menajează eforturile.
—Dar şareta? Cum vom putea avea una destul de mică pentru a înhăma măgarul?
—Nu vă faceţi probleme, domnule Paul, l—a liniştit Bouland. Aşteptând să facă tâmplarul una, vă voi împrumuta trăsurică mea, pentru câini, o veţi păstra cât vă va face plăcere.
—Oh! mulţumesc Bouland; va fi minunat, i—a răspuns Paul.
—Vă rog, plecaţi Bouland, plecaţi repede, s—a impacientat Sofia.

—Lasă—i timpul să—şi strângă ovăzul; l—ar mânca găinile şi păsările dacă l—ar lăsa în mijlocul curţii, a pus lucrurile la punct doamna de Rean.

Bouland a aranjat sacii de ovăz la capătul hambarului şi, văzând nerăbdarea copiilor, a plecat în împrejurimi să caute un măgar.

Sofia şi Paul credeau că el urma să se întoarcă foarte repede, aducând un măgar; au rămas să—l aştepte, în faţa casei. Din când în când se duceau în curte să vadă dacă Bouland s—a întors; după o oră au început să—şi dea seama că era foarte plicticos să aştepte şi să nu se joace.

—Ia zi, Sofia, dacă am merge să ne jucăm în grădina noastră? a propus Paul.

—Nu ne e bine aici? l—a întrebat Sofia căscând.

—Mi se pare că, nu; eu nu mă amuz deloc, i—a răspuns Paul, căscând şi el.

—Dar dacă vine Bouland cu măgarul şi noi nu îl vom vedea, şi—a exprimat îngrijorarea Sofia.

—Încep să cred că nu va veni aşa curând, şi—a spus părerea vărul.

—Eu, din contră, cred că da, l—a contrazis Sofia.

—Deci să—l aşteptăm... dar (căscând)... este foarte plictisitor.

—Pleacă, dacă te plictiseşti; nu—ţi cer să rămâi, voi sta bine şi singură.

—Ei bine! Uite, plec, este prea aiurea să—mi petrec ziua aşteptând. Şi la ce bun, a continuat el. Dacă Bouland aduce măgarul, o vom şti imediat. Gândeşte—te că vom fi anunţaţi, în grădina noastră. Şi dacă nu vine cu nici un măgar, la ce serveşte să ne plictisim pentru nimic?

—Haideţi, domnule, eu nu vă împiedic, i—a răspuns Sofia supărată.

—Eh! Te bosumfli, dar nu ai de ce. La revedere, ne vedem la cină, domnişoară mormăilă.

—La revedere, domnule nepoliticos, morocănos, neplăcut, impertinent, n—a vrut să rămână datoare Sofia.

—La revedere, blândă, răbdătoare, amabilă Sofia, i—a replicat Paul, pe un ton ironic.

Sofia a alergat spre Paul să—i tragă una; dar Paul, prevăzând ce urma să se întâmple, a fugit cât a putut de repede. Întorcându—se să vadă dacă Sofia îl urmărea, a văzut—o fugind după el, cu un băţ luat de pe jos. Paul a fugit şi mai tare şi s—a ascuns în pădure. Sofia, nemaivăzându—l, s—a întors acasă.

Se gândea ce fericire pe Paul că a putut să fugă. Altfel iar fi dat o lovitură şi l—ar fi durut; mama ar fi aflat şi nu i—ar mai fi dat măgarul şi trăsurica. Îl va îmbrăţişa pe Paul pentru asta, când se va întoarce... Se gândea că este un băiat bun, dar totuşi destul de pus pe glume.

Sofia a continuat să—l aştepte pe Bouland până în momentul în care sunetul clopoţelului a anunţat cina.

A intrat în casă supărată pentru aşa o lungă aşteptare zadarnică. Paul, pe care l—a găsit în camera sa, a privit—o râzând.

—Te—ai distrat bine? a întrebat—o el.

—Nu; m—am plictisit grozav şi ai avut dreptate să vrei să pleci. Acest Bouland nu mai vine; e supărător.

—Ţi—am spus asta.

—Da, mi—ai spus—o, ştiu bine! E foarte neplăcut. Se aud bătăi în uşă. Bona strigă că se poate intra. Uşa se deschide; Bouland apare. Sofia şi Paul scot strigăte de bucurie.

Întreabă unde este măgarul.

—Nu este nici un măgar de vânzare, în regiune, domnişoară; n—am făcut decât să caut de când am plecat; am întrebat peste tot pe unde m—am gândit că aş putea găsi unul. Nu am găsit nici unul, le—a spus, cu părere de rău, intendentul.

—Ce nenorocire, Doamne, ce nenorocire! Ce e de făcut acum? întrebă Sofia, plângând.

—Dar nu trebuie să vă întristaţi, domnişoară; vom găsi unul, bineînţeles; doar că trebuie să aşteptăm, o linişti Bouland.

—Să aşteptăm, cât timp? interveni Paul.

—Poate o săptămână, poate cincisprezece zile, asta depinde. Mâine mă voi duce la târg, în oraş; poate voi găsi acolo un măgăruş. Mă duc să o caut pe mama dumneavoastră, să îi spun că mâine, în zori, trebuie să mă duc la târg pentru măgăruşul dumneavoastră. La revedere domnule şi domnişoară.

Şi Bouland a ieşit, lăsând copiii contrariaţi că nu aveau măgarul atât de dorit.

Îşi spuseseră suspinând, că poate îl vor mai aştepta încă mult timp.

Dimineaţa următoare a trecut în aşteptarea măgarului. Degeaba le spunea doamna de Rean că este imposibil să ai tot ce—ţi doreşti, chiar în acel moment, că trebuie să te obişnuieşti să—l aştepţi şi, uneori chiar, să nu reuşeşti să ai niciodată ceea ce—ţi doreşti. Copiii răspundeau că „aşa este", dar la fel de mult suspinau, aşteptau cu aceeaşi nerăbdare întoarcerea lui Bouland, cu un măgar. În fine, Paul, care era la fereastră, a crezut că aude în depărtare, un fel de răget care putea fi al unui măgar.

—Sofia, Sofia, ascultă. Auzi un măgar care rage? Poate vine Bouland, strigă el verişoarei.
—Poate este un măgar din regiune, un măgar care trece pe drum, îşi dădu cu părerea doamna de Rean.
—Oh! mamă, lăsati—mă să mă duc să văd dacă este Bouland cu măgarul, o rugă fetiţa. Mamă, iar aud măgarul! Putem merge să vedem?
—Duceţi—vă, duceţi—vă, copiii mei; dar să nu mergeţi până la drumul mare; să nu treceţi bariera.

Sofia şi Paul au ţâşnit ca două săgeţi. Au alergat prin iarbă şi prin pădure ca să ajungă mai repede. Doamna de Rean strigă în urma lor:
—Nu mergeţi în pădure, sunt spini.

Ei nu auzeau şi alergau, săreau ca nişte căprioare. Au ajuns repede la barieră şi primul lucru pe care l—au zărit pe drumul principal a fost Bouland aducând, de căpăstru, un măgar superb, dar nu prea mare.

Amândoi au exclamat:
—Bouland, mulţumim. Suntem tare fericiţi!
—Ce drăguţ este măgăruşul, a remarcat Paul.
—Ce blând pare. Să mergem repede să—i spunem mamei, a adăugat Sofia.
—Iată—l, domnule Paul, urcaţi—vă pe el; domnişoara Sofia va urca în spatele dumneavoastră; îl voi ţine eu de căpăstru.
—Dar nu putem cădea? a întrebat Sofia.
—Ah! nici un pericol, a liniştit—o Bouland. Am să merg lângă dumneavoastră. De altfel, mi—a fost vândut ca un măgar perfect şi foarte blând.

Bouland l—a ajutat pe Paul şi pe Sofia să urce pe măgar şi a mers pe lângă ei. Au ajuns astfel până sub ferestrele doamnei de Rean care, văzându—i venind, a ieşit să vadă mai bine măgarul.

Apoi măgarul a fost dus în grajd; Sofia şi Paul i—au dat ovăz; Bouland i—a făcut un culcuş bun, din paie. Copiii vroiau să rămână acolo, să—l privească mâncând; dar se apropia ora cinei, trebuiau să se spele pe mâini, să se pieptene, şi măgarul a fost lăsat în compania cailor, până în ziua următoare.

A doua zi şi în zilele următoare, măgarul a fost înhămat la mica şaretă a câinilor, aşteptând ca tâmplarul să facă o mică trăsură pentru plimbarea copiilor şi o şaretă pentru a căra pământul, ghivecele de flori, tot ceea ce vroiau să pună copiii în grădina lor. Paul a învăţat să înhame şi să deshame măgarul, să—l ţesale, să—i pregătească culcuşul, să—i dea de mâncare şi de băut. Sofia îl ajuta şi reuşea aproape la fel de bine ca el.

Doamna de Rean le cumpărase o mică şa, ca s—o pună pe măgar. În primele zile, bona îi însoţea; dar când s—a văzut că măgarul era blând ca un miel, doamna de Rean le—a permis să meargă singuri, cu condiţia să nu iasă din parcul domeniului lor.

Într—o zi, Sofia se urcase pe măgar; Paul îl făcea să înainteze cu lovituri de nuieluşă. Sofia i—a zis să nu—l bată că îl doare.
—Dar, când nu—l lovesc, nu înaintează; de—altfel nuieluşa este atât de subţire, încât nu—i poate provoca o durere mare.
—Am o idee! exclamă Sofia. Dacă în loc să—l loveşti, l—aş înţepa un pic cu un pinten?
—Iată o idee nostimă. Mai întâi tu nu ai pinten; apoi pielea măgarului este atât de tare, încât el nu va simţi pintenul.
—E acelaşi lucru! Să încercăm; cu atât mai bine dacă nu simte durere, la înţepătura pintenului, îşi susţinu ideea verişoara.
—Dar nu am nici un pinten să—ţi dau, remarcă Paul.
—Vom face unul dintr—un ac mare, cu gămălie, pe care—l vom înfige în pantoful meu; capul va fi în interiorul pantofului, iar vârful în exterior, a propus Sofia.
—Ei, este foarte bine imaginat! Ai un astfel de ac? o întrebă vărul.
—Nu, dar ne putem întoarce acasă; îi voi cere ace bucătăresei; are numai unele foarte mari.

Paul s—a urcat pe măgar şi ei au ajuns în galop la bucătărie. Bucătăreasa le—a dat două ace, crezând că îi trebuiau Sofiei ca să ascundă vreo gaură a rochiei sale. Sofia nu a vrut să—şi aranjeze pintenul în faţa casei, căci ea simţea că făcea o prostie şi îi era frică să nu o certe mama.

Îşi spuse că era mai bine să aranjeze asta în pădure; aşezându—se pe iarbă, iar măgarul păscând în timp ce ei îşi făceau treaba; doreau să aibă aerul unor călători care se odihnesc.

Ajunşi în pădure, Sofia şi Paul au coborât de pe măgar; acesta, mulţumit că era liber, a început să pască iarba de pe marginea cărărilor. Sofia şi Paul, s—au aşezat pe jos şi şi—au început treaba. Primul ac a străpuns bine pantoful, dar s—a îndoit aşa de tare, încât nu putea fi utilizat. Din fericire mai avea unul, care a intrat cu uşurinţă în pantoful deja găurit; Sofia l—a arcuit, cum a crezut mai bine. Paul a prins

măgarul, a ajutat—o pe Sofia să urce călare şi iat—o dându—i lovituri cu călcâiul şi înţepând măgarul cu acul. Măgarul porneşte la trap, Sofia, încântată, înţeapă încă şi încă; măgarul o ia la galop atât de repede, încât Sofiei i se face frică; se cramponează de ham. În spaima ei, strânge măgarul cu călcâiele; cu cât strânge mai tare, cu atât îl înţeapă mai tare; acesta începe să ragă, să sară; şi o aruncă pe Sofia la zece paşi de el. Sofia a rămas pe iarbă, năucită de cădere. Paul, care se afla în spate, alergă, speriat; o ajută pe Sofia să se ridice. Ea avea mâinile şi nasul julite.

Se întreba ce va zice mama. Ce—i vor spune ei când vor fi întrebaţi cum au căzut?

—Îi vom spune adevărul, fu de părere Paul.

—Oh! Paul! Nu, te rog, nu spune nimic de ac.

—Dar ce vrei să spun?

—Spune că măgarul a început să ragă şi eu am căzut.

—Dar măgarul este atât de blând! Nu ar fi început niciodată să ragă, fără înţepătura acului tău blestemat.

—Dacă spui de ac, mama ne va certa; ne va lua măgarul.

—Eu cred că întotdeauna cel mai bine este să spui adevărul; de fiecare dată când ai vrut să—i ascunzi ceva mătuşii, ea tot a aflat şi ai fost pedepsită, chiar mai tare decât dacă ai fi spus adevărul.

—Dar de ce vrei să zic de ac? Eu nu voi minţi. Voi spune adevărul că măgarul a început să ragă şi am căzut.

—Fă cum vrei, dar eu cred că nu ai dreptate, îşi susţinu Paul punctul de vedere.

—Dar tu Paul, te rog să nu zici nimic; să nu povesteşti despre ac.

—Fii liniştită! o asigură el. Ştii că nu—mi place când eşti certată.

Paul şi Sofia au căutat măgarul, crezând că e undeva pe aproape, dar nu l—au găsit. Paul a spus că s—a întors probabil singur acasă.

Sofia şi Paul au luat ca şi măgarul, drumul casei; erau într—o pădurice foarte aproape de casă, când s—au auzit strigaţi şi şi—au văzut mamele alergând spre ei.

Se întrebau ce li se întâmplase. Dacă erau răniţi. Văzuseră întorcându—se măgarul în galop şi cu chinga ruptă; părea înspăimântat, speriat; a fost greu să fie prins. Se temeau ca ei să nu fi avut vreun accident.

—Nu, mamă, nimic; doar am căzut.

—Ai căzut? Cum? Din ce cauză, întrebă doamna de Rean.

—Eram pe măgar, şi nu ştiu de ce a început să sară şi să ragă; am căzut şi mi—am julit nasul şi mâinile, dar nu face nimic.

—Dar de ce a început măgarul să ragă, Paul? îl credeam atât de blând! se adresă doamna d'Aubert fiului său.

—Sofia era pe el, mamă; cu ea în şa a început să ragă.

—Foarte bine, înţeleg. Dar ce a putut să—l provoace? insista doamna d'Aubert.

—Oh! mătuşă, pentru că a avut poftă să ragă, a intervenit Sofia.

—Este, totuşi, ciudat ce îmi spuneţi. Îşi exprimă îndoiala doamna d'Aubert.

În timp ce doamna termina de vorbit, au ajuns cu toţii acasă; Sofia s—a dus la ea în cameră să se spele pe faţă şi pe mâinile care erau pline de praf, să—şi schimbe rochia, care era murdărită şi ruptă. Doamna de Rean a intrat tocmai când termina de îmbrăcat; i—a examinat rochia ruptă.

Şi—a dat cu părerea că trebuie să fi căzut zdravăn, pentru ca rochia să îi fie atât de ruptă şi de murdărită.

—Ah! exclamă bona.

—Ce aveţi? V—ati lovit? întrebă doamna de Rean.

—Ah! Ce idee! Ha, ha, ha! Iată o invenţie! Ia priviţi doamnă! Şi i—a arătat doamnei de Rean marele ac în care tocmai se înţepase şi pe care Sofia uitase să—l scoată după căzătură.

—Ce înseamnă asta? Cum de se află acest ac în pantofii Sofiei? îşi exprimă nedumerirea doamna de Rean.

—Cu siguranţă nu a intrat singur, căci pielea este destul de greu de străpuns, a fost de părere bona.

—Ia vorbeşte Sofia; explică—ne cum a ajuns acest ac acolo, îi ceru mama.

—Nu ştiu, mamă, nu ştiu deloc, îi răspunse încurcată fata.

—Cum! Nu ştii? Ţi—ai încălţat pantofii cu tot cu ac, fără să—l observi?

—Da, mamă! Nu am văzut nimic.

—Ah! asta—i bună, domnişoară Sofia; nu este adevărat ceea ce spuneţi, interveni bona. Eu v—am pus pantofii şi ştiu că acest ac nu era acolo. O faceţi pe mama dumneavoastră să creadă că sunt o neglijentă! Nu este adevărat, domnişoară.

Sofia nu răspundea. Era din ce în ce mai încurcată. Doamna de Rean i—a cerut din nou să vorbească:

—Dacă nu mărturisiţi adevărul, domnişoară, voi merge să—l întreb pe Paul care nu minte niciodată.

Sofia a izbucnit în plâns, dar se încăpăţâna să nu mărturisească nimic. Doamna de Rean s—a dus la sora ei, doamna d'Aubert; l—a găsit acolo pe Paul, pe care l—a întrebat ce însemna acul din pantoful Sofiei. Paul, văzându—şi mătuşa foarte supărată şi crezând că Sofia spusese adevărul, a mărturisit că a fost pus pentru a ţine loc de pinten.

—Un pinten? întrebă doamna de Rean.

—Ca s—o ia măgarul la galop, completă Paul.

—Acum înţeleg de ce măgarul a început să ragă şi a aruncat—o pe Sofia la pământ. Acul îl înţepa pe bietul animal care a scăpat de durere cum a putut.

Doamna de Rean a ieşit şi a revenit la Sofia.

—Ştiu totul domnişoară. Sunteţi o mică mincinoasă. Dacă mi—aţi fi spus adevărul, v—aş fi certat puţin, dar nu v—aş fi pedepsit; acum, nu vă veţi mai urca pe măgar timp de o lună, să vă dezvăţaţi să minţiţi, cum aţi făcut—o acum.

Doamna de Rean a lăsat—o pe Sofia plângând.

—Ţi—o spusesem, Sofia! îi reproşa Paul. Dacă ai fi mărturisit adevărul am fi avut măgarul, şi tu nu ai fi avut necazul pe care îl ai.

Doamna de Rean şi—a ţinut promisiunea şi nu a permis urcarea pe măgar a Sofiei, în pofida rugăminţilor acesteia.

20. TRĂSURICA

Văzând că mama nu o lăsa să încalece măgarul, într—o zi, Sofia i—a spus lui Paul să se ducă să—l înhame la trăsurică şi, apoi, să—l mâne fiecare pe rând.
—Dar ne va permite mătuşa mea? întreabă Paul.
—Du—te şi întreab—o; eu nu îndrăznesc, îi răspunse Sofia.

Paul a alergat la mătuşă şi i—a cerut permisiunea să înhame măgarul. Doamna de Rean a consimţit asta, cu condiţia să meargă bona cu ei. Când Paul i—a spus Sofiei, aceasta a bombănit, spunând că nu—i convenea, că bona ei se temea mereu de toate şi că nu îi va lăsa să alerge la galop.
—Of! Dar nu trebuie să mergem la galop; ştii că mătuşa ne interzice asta, replică Paul.

Sofia nu a răspuns şi a rămas îmbufnată, în timp ce Paul alerga să o caute pe bonă şi să ceară să fie înhămat măgarul. O jumătate de oră mai târziu, măgarul era la uşă, cu trăsurică.

Sofia s—a urcat, tot îmbufnată; a fost în dispoziţie proastă pe durata întregii plimbări, în pofida eforturilor lui Paul de—a o face să fie veselă şi amabilă.
—Ah! Mă plictiseşti cu aerele tale îmbufnate, îi reproşa vărul. Mă duc acasă: mă plictisesc să vorbesc singur, să mă joc singur, să—ţi văd faţa încruntată.

Şi Paul a îndreptat măgarul spre casă. Sofia continua să fie bosumflată. Când au sosit, ea a coborât, dar s—a împiedicat în scăriţă şi a căzut. Bunul Paul a coborât repede şi a ajutat—o să se ridice; nu se lovise, dar atenţia lui Paul a emoţionat—o şi a început să plângă.
—Te—ai lovit sărmana mea Sofia? i s—a adresat el îngrijorat. Sprijină—te de mine; nu—ţi fie frică, te voi susţine bine.
—Nu, dragul meu Paul; nu m—am lovit; plâng de părere de rău; plâng pentru că am fost rea cu tine, care eşti mereu atât de bun cu mine, îi răspunse Sofia.
—Nu trebuie să plângi pentru asta, continuă Paul. Nu am nici un merit că sunt bun cu tine căci te iubesc şi făcându—ţi plăcere, îmi fac, prin asta, şi mie.

Sofia s—a aruncat la gâtul lui Paul şi l—a îmbrăţişat plângând şi mai tare. Vărul nu mai ştia cum să o liniştească.
—Ascultă Sofia, dacă mai plângi, am să plâng şi eu; mă doare să te văd necăjită, îi spuse Paul.
—Of! Paul! Lasă—mă să plâng; asta îmi face bine; simt că devin mai bună, îi răspunse Sofia. Dar când a văzut cum ochii lui Paul începeau şi ei să se umple de lacrimi şi i—a şters pe ai ei, i—a revenit zâmbetul şi au urcat împreună în camera unde s—au jucat până la cină.

În ziua următoare, Sofia i—a propus o nouă plimbare în trăsurica trasă de măgar. Bona le—a spus că avea de spălat şi nu putea să meargă şi ea. Mama şi mătuşa erau obligate să meargă să facă o vizită la

o leghe depărtare, la doamna Fleurville.
—Cum vom face? întrebă Sofia.
—Dacă aş fi sigură de cuminţenia amândurora, v—aş permite să mergeţi singuri; dar tu, Sofia, ai mereu idei atât de ciudate, încât îmi este frică de un accident provocat de vreo idee de—a ta, răspunse doamna de Rean.
—Oh, nu! Fiţi liniştită, mamă! Nu voi avea nici o idee, vă asigur. Lăsaţi—ne să mergem singuri amândoi; măgarul este atât de blând! o rugă Sofia.
—Măgarul este blând când nu este necăjit; dar, dacă începi să—l înţepi, cum ai făcut—o ziua trecută, va face să se rostogolească trăsurica, îşi exprimă reţinerea doamna de Rean.
—Oh! mătuşă, interveni Paul, Sofia nu va reîncepe... nici eu; am meritat să fiu certat la fel ca ea, întrucât am ajutat—o să—şi bage acul în pantof.
—Bine, vă las să mergeţi singuri, dar să nu ieşiţi din grădină; să nu intraţi pe drumul mare şi să nu mergeţi prea repede, le spuse doamna de Rean.

Sofia şi Paul i—au mulţumit şi au alergat la grajd ca să înhame măgarul.

Când au fost gata de plecare, i—au văzut pe cei doi băieţei ai fermierului, care se întorceau de la şcoală.

Cel mare, pe care—l cheamă Andrei, i—a întrebat dacă vor să se plimbe cu trăsurica.
—Da, vrei să vii cu noi? îl întrebă, la rândul său, Paul.
—Nu—mi pot lăsa fratele, domnule! răspunse băiatul.
—Ei bine, adu—ţi fratele cu tine, interveni Sofia.
—Mulţumesc frumos, domnişoară, îi spuse Andrei.
—Să vedem, cine se urcă în faţă, să mâne? întrebă Sofia.
—Dacă vrei să începi tu, iată biciul, i—a propus Paul.
—Nu, prefer să mân mai târziu, când măgarul va fi mai obosit şi mai liniştit, îi spuse Sofia.

Cei patru copii au urcat în trăsurică; s—au plimbat timp de două ore, când la pas, când la trap; mânau fiecare pe rând. Dar măgarul începe să obosească; nu mai simţea micul bici cu care copiii îl loveau, astfel încât încetinea din ce în ce, în pofida biciului şi a îndemnurilor Sofiei, care îl mâna.
—Ah! domnişoară, dacă vreţi să—l faceţi să meargă, vă aduc o creangă de măceş, propuse Andrei; lovit cu ea, va înainta sigur.
—Este o idee bună; o să—l facem să înainteze, leneşul, aprobă Sofia.

A oprit trăsurică, Andrei a coborât şi s—a dus să rupă o creangă de măceş de pe marginea drumului.
—Ai grijă, Sofia, interveni Paul; ştii că mama ta ne—a interzis să înţepăm măgarul.
—Crezi că măceşul îl va înţepa precum acul din ziua aceea? Abia dacă îl va simţi, îi replică Sofia.
—Atunci de ce l—ai lăsat pe Andrei să rupă această creangă de măceş, o întrebă Paul.
—Pentru că este mai groasă decât biciul nostru, se justifică Sofia.

Şi Sofia lovi puternic spatele măgarului care a pornit la trap. încântată de reuşită, Sofia i—a mai dat o lovitură, apoi încă una; măgarul mergea din ce în ce mai tare. Sofia râdea şi, de asemenea, cei doi micuţi fermieri; Paul nu râdea; el era puţin neliniştit; se temea să nu se întâmple ceva şi Sofia să fie din nou certată şi pedepsită. Au ajuns la o coborâre destul de abruptă. Sofia a sporit loviturile; măgarul deranjat a luat—o la galop. Sofia a vrut să—l oprească, dar prea târziu; măgarul era enervat şi alerga cât îl ţineau picioarele. Copiii strigau toţi deodată, ceea ce îl speria pe măgar şi îl făcea să alerge şi mai tare! În final, a trecut peste o ridicătură mare de pământ şi trăsurica s—a răsturnat; copiii au rămas pe jos şi măgarul a continuat să târască trăsurica răsturnată, până ce a fost sfărâmată.

Trăsurica era atât de joasă încât, la căderе, copiii nu au fost răniţi, dar şi—au julit cu toţii faţa şi mâinile. S—au ridicat trişti; micuţii fermieri s—au întors la fermă; Sofia şi Paul s—au întors acasă. Sofiei îi era ruşine şi era neliniştită; Paul era trist. După ce a mers o vreme fără să zică nimic, Sofia i—a spus lui Paul că—i era frică de mama ei şi de ceea ce va zice.
—Mă gândeam că—i vei face rău acestui animal, prin mânatul cu creanga de măceş; ar fi trebuit să ţi—o spun mai hotărât, poate m—ai fi ascultat, îi spuse Paul.
—Nu, Paul, nu te—aş fi ascultat, întrucât credeam că măceşul nu poate înţepa, prin părul gros al măgarului. Dar ce va spune mama? se întrebă îngrijorată Sofia.
—Păcat! De ce nu eşti ascultătoare, Sofia? Dacă ai asculta—o pe mătuşa, ai fi mai rar pedepsită şi certată, continuă Paul.
—Mă voi strădui să mă corectez; te asigur că mă voi strădui. Dar este atât de plictisitor să asculţi! îi mărturisi Sofia.

—Este mult mai neplăcut să fii pedepsit. Şi—apoi am observat că lucrurile care ni se interzic sunt periculoase; când le facem, ni se întâmplă mereu nenorociri şi, după aceea, ne e frică de mătuşa şi de mama, îşi exprimă părerea Paul.
—Este adevărat! Ah! Doamne! exclamă Sofia. Iat—o pe mama mea, soseşte! Îi auzi trăsura? Să alergăm, să intrăm în casă, înainte ca ea să ne vadă.

Însă degeaba au fugit; trăsura mergea mai repede ca ei; a oprit în faţa peronului, în momentul în care soseau copiii.

Doamna de Rean şi doamna d'Aubert au văzut imediat zgârieturile de pe mâini şi de pe feţe.
—Haide! Iată—i iarăşi accidentaţi! Ce vi s—a întâmplat? întrebă doamna de Rean.
—Mamă, e măgarul... a bâiguit Sofia.
—Am ştiut eu; spuse doamna de Rean; de aceea am fost neliniştită în tot timpul vizitei mele. Dar acest măgar este oare turbat? Ce a făcut, de v—aţi zgâriat?
—Ne—a răsturnat, mamă şi cred că trăsurica este un pic stricată, căci măgarul a continuat să alerge şi după ce ea s—a răsturnat.
—Sunt sigură că aţi avut încă vreo invenţie, care l—a necăjit pe bietul animal, interveni doamna d'Aubert.

Sofia a plecat capul şi nu a răspuns. Paul s—a înroşit şi nu a zis nimic.
—Sofia, văd după feţele voastre că mătuşa a ghicit, spune adevărul şi povesteşte—ne ceea ce s—a întâmplat, îi ceru mama.

Sofia a ezitat un moment, dar s—a decis să spună adevărul şi i—a povestit mamei şi mătuşii totul de la cap la coadă.
—Dragii mei copii, le—a spus doamna de Rean; de când aveţi acest măgar vi se întâmplă, fără încetare, nenorociri şi Sofia are continuu idei, care nu au nimic bun. Voi vinde deci acest animal, cauza a atâtor nerozii.
—Oh! mamă, oh! mătuşă, vă rugăm nu—l vindeţi. Niciodată nu vom reîncepe, niciodată, au strigat într—un glas cei doi.
—Nu veţi reîncepe aceeaşi prostie, dar Sofia va inventa altele, poate mai periculoase ca cele de până acum, şi—a menţinut părerea doamna de Rean.
—Nu, mamă, vă asigur că nu voi face decât ceea ce—mi permiteţi; voi fi ascultătoare, vă promit, o imploră Sofia.
—Bine, o să mai aştept câteva zile încă, a cedat mama; dar vă previn că, la prima nouă idee năstruşnică, nu veţi mai avea nici un măgar.

Copiii i—au mulţumit doamnei de Rean, care i—a întrebat unde era măgarul. Îşi amintiră atunci că măgarul continuase să fugă, târând după el trăsurică răsturnată.

Doamna de Rean l—a chemat pe Bouland, i—a povestit ceea ce se întâmplase şi i—a cerut să se ducă să vadă unde este măgarul. Bouland s—a dus repede; a revenit după o oră; copiii îl aşteptau şi, de cum l—au văzut, l—au întrebat de soarta măgarului, amândoi deodată.
—Ei bine, domnule Paul şi domnişoară Sofia, măgarului vostru i s—a întâmplat o nenorocire.
—Ce? Ce nenorocire? întrebară copiii.
—Se pare că l—a cuprins frica pe bietul animal; a alergat de—a lungul drumului; diligenţa tocmai sosea, când el traversa drumul mare; vizitiul n—a putut să oprească la timp caii care au răsturnat măgarul şi trăsurica, călcând peste ei; era cât pe ce să se răstoarne şi diligenţa.Când au vrut să—l ridice şi să—l deshame măgarul era mort, ca o piatră.

La strigătele scoase de copii, au venit repede mamele şi toţi servitorii; Bouland a povestit din nou nenorocirea păţită de măgar. Mamele i—au luat pe Sofia şi Paul, încercând să—i consoleze; dar le—a fost greu, atât erau de impresionaţi. Sofia îşi reproşa de a fi fost cauza morţii măgarului; Paul îşi reproşa de a o fi lăsat pe Sofia să facă ce vroia; ziua s—a terminat foarte trist.

Mult timp după aceea, Sofia plângea de câte ori vedea un măgar semănând cu al ei. Nu a mai vrut să aibă altul şi a făcut bine, căci mama nu ar mai fi vrut să îi ia.

21. ŢESTOASA

Sofia iubea animalele: avusese deja un pui, o veveriţă, o pisică, un măgar; mama ei nu vroia să—i ia un câine, de teamă ca acesta să nu turbeze, ceea ce se întâmplă destul de des.

Într—o zi, Sofia şi—a întrebat mama ce animal ar putea avea? Ar vrea unul care să nu—i poată face rău, care să nu poată să fugă şi care să nu fie greu de îngrijit.

—Atunci nu văd potrivită decât o broască ţestoasă, fu de părere doamna de Rean.

—Asta aşa este! Este foarte drăguţ, o ţestoasă, şi nu există pericolul ca ea să fugă, exclamă Sofia.

—Şi dacă ar vrea să fugă, vei avea mereu timp să o prinzi, adăugă doamna de Rean.

—Cumpăraţi—mi o ţestoasă, mamă, cumpăraţi—mi o ţestoasă, o rugă Sofia.

—Ce nebunie! în glumă ţi—am spus de ţestoasă; este un animal oribil, greoi, urât, prost, plicticos; nu cred să poţi iubi un animal atât de prost, îi răspunse doamna.

—Oh! mamă, vă rog! Mă va amuza mult. Voi fi foarte cuminte şi o voi păstra, o asigură Sofia.

—Întrucât, îţi doreşti un animal atât de urât, ţi—l voi oferi, dar cu două condiţii: prima să nu o laşi să moară de foame; a doua, la prima mare greşeală pe care—o vei face ţi—o voi lua, hotărî mama.

—Accept condiţiile, a promis Sofia. Când voi avea ţestoasa?

—O vei primi poimâine, a asigurat—o doamna de Rean. Îi voi scrie chiar în dimineaţa asta tatălui tău, care este la Paris, să—mi ia una; o va trimite mâine seară cu diligenta şi o vei avea poimâine dimineaţă devreme.

—Vă mulţumesc de o mie de ori, mamă. Paul soseşte mâine, va sta vreo cincisprezece zile cu noi; va avea timp să se amuze şi el cu ţestoasa.

Spre marea bucurie a Sofiei, Paul a sosit în ziua următoare. Când l—a anunţat că aştepta o ţestoasă, Paul s—a arătat mirat, întrebând—o ce va face cu un animal atât de oribil.

Sofia a răspuns că—i vor da salată, îi vor face un culcuş din fân; o vor duce pe iarbă; se vor amuza mult, îl asigură ea.

În ziua următoare, a sosit ţestoasa; era mare ca o farfurie, groasă ca un capac de acoperit vasele cu mâncare; culoarea ei era urâtă, părea murdară; îşi retrăsese capul şi labele.

—Doamne! Ce urâtă este! exclamă Paul.

—Eu o găsesc destul de drăguţă, îl contrazise Sofia.

—Are mai ales un căpşor şi un zâmbet graţios! remarcă ironic Paul.

—Lasă—ne în pace; tu îţi baţi joc de tot, îi reproşa Sofia.

—Ceea ce—mi place la ea este ţinuta drăguţă, mersul său lejer, continuă ironic Paul.
—Taci, îţi spun; îmi voi lua ţestoasa de aici, dacă îţi baţi joc de ea, îl ameninţă supărată Sofia.
—Ia—o, ia—o, te rog; nu—i voi regreta absenţa.

Sofiei îi venea să se arunce asupra lui Paul şi să—i tragă una, dar şi—a amintit de promisiunea făcută şi de ameninţarea mamei, astfel că se mulţumi să—i arunce lui Paul o privire furioasă. A vrut să ia ţestoasa ca să o ducă pe iarbă, dar era prea grea; a lăsat—o să cadă jos. Paul, căruia îi părea rău că o necăjise, a venit repede să o ajute; i—a dat ideea să pună ţestoasa pe un şervet şi să o ducă amândoi, ţinând fiecare de un capăt al şervetului. Sofia, pe care căzătura ţestoasei o speriase, a consimţit să se lase ajutată de Paul.

Când ţestoasa a simţit iarba proaspătă şi—a scos labele apoi capul şi a început să mănânce iarbă. Sofia şi Paul priveau cu uimire.
—Vezi bine că ţestoasa mea nu este atât de proastă, nici atât de plicticoasă, îi spuse Sofia vărului.
—Nu, este adevărat, este chiar foarte urâtă o contrazise Paul.
—Asta aşa este, mărturisesc că este urâtă; are un cap oribil, recunoscu Sofia.
—Şi labe oribile, adăugă Paul.

Copiii au continuat să îngrijească ţestoasa, timp de zece zile, fără să se întâmple nimic extraordinar. Ţestoasa dormea într—un coş cu fân; ea mânca salată, iarbă şi părea fericită.

Într—o zi, Sofia a avut o idee; s—a gândit că era cald, că probabil ţestoasa avea nevoie să se răcorească şi că o baie în baltă ar răcori—o bine. L—a chemat pe Paul şi i—a propus să scalde ţestoasa.
—Să o scăldăm? Dar unde? întrebă Paul.
—În balta din grădina de legume; apa este proaspătă şi limpede, îl lămuri Sofia.
—Dar mi—e teamă să nu—i facă rău, îşi exprimă rezerva Paul.
—Din contră; ţestoaselor le place mult să se scalde; va fi încântată, îl contrazise Sofia.
—Cum ştii tu că ţestoaselor le place să se scalde? Eu cred că ele nu iubesc apa, îi replică Paul.
—Sunt sigură că o iubesc mult. Creveţii nu iubesc apa? Scoicile nu iubesc apa? Aceste animale seamănă puţin cu ţestoasa, îl asigură Sofia.
—Da, este adevărat. De altfel putem încerca, consimţi, până la urmă, Paul.

Şi s—au dus să o ia pe biata ţestoasă, care se încălzea liniştită la soare pe iarbă, au dus—o la baltă şi au pus—o în apă. De îndată ce ţestoasa a simţit apa şi—a scos imediat capul şi labele ca să încerce să iasă de acolo; labele lipicioase atinseseră mâinile lui Paul şi ale Sofiei; amândoi i—au dat drumul şi ea a căzut în adâncul bălţii.

Copiii, speriaţi, au alergat la casa grădinarului, ca să—i ceară s—o pescuiască pe ţestoasă. Grădinarul care ştia că apa ar fi putut să o omoare, a alergat spre baltă, care nu era adâncă, şi după ce şi—a scos saboţii şi şi—a suflecat pantalonii, a intrat în apă. Ţestoasa se zbătea pe fundul bălţii şi el a scos—o imediat de acolo. A dus—o aproape de foc, ca să o usuce; sărmanul animal îşi retrăsese capul şi labele şi nu mai mişca. După ce a fost încălzită bine, copii au vrut să o ducă pe iarbă la soare.

Grădinarul le—a spus să aştepte; le—o va duce el. A mai adăugat că nu crede ca ea să vrea să mănânce acum.
—Credeţi că baia i—a făcut rău? a întrebat Sofia.
—Cu siguranţă că da, i—a făcut rău; apa nu le place ţestoaselor, i—a spus grădinarul.
—Credeţi că se va îmbolnăvi? a întrebat Paul.
—Bolnavă, nu ştiu dacă va fi; dar cred mai degrabă că va muri, a răspuns grădinarul.
—Ah! Doamne! exclamă îngrijorată Sofia.
—Nu te speria. El nu ştie ce spune. El crede că ţestoasele sunt ca pisicile, care nu iubesc apa, o linişti Paul.

Reveniseră pe iarbă, grădinarul a aşezat uşor ţestoasa şi s—a întors la grădina lui. Copiii priveau din când în când ţestoasa, dar aceasta rămânea nemişcată; nu apăreau nici capul, nici labele. Sofia era neliniştită, Paul o încuraja.

I—a mai spus că ţestoasa trebuie lăsată să facă ce vrea; că mâine va mânca şi se va plimba.

Spre seară, au dus—o în patul ei de fân şi i—au pus salată proaspătă. A doua zi, când s—au dus să o vadă, salatele erau întregi; ţestoasa nu le atinsese.

Sofiei i s—a părut ciudat căci noaptea, în general, ea mânca tot.
—Să o ducem pe iarbă; poate nu—i place salata, i—a propus vărul.

Paul, care era neliniştit, dar nu vroia să mărturisească asta Sofiei, examina atent ţestoasa care continua să stea nemişcată.
—Să o lăsăm; soarele o va încălzi şi îi va face bine, îi spuse el.

—Crezi că e bolnavă? se nelinişti Sofia.
—Cred că da, fu de părere Paul.

El nu vroia să adauge „Cred că este moartă", aşa cum începea să se teamă.

Timp de două zile, au continuat să ducă ţestoasa pe iarbă, dar ea nu se mişca şi o regăseau mereu exact aşa cum o aşezaseră; salatele pe care i le puneau seara, le găseau întregi în ziua următoare. În fine, într—o zi, aşezând—o pe iarbă şi—au dat seama că mirosea urât.
—Este moartă, ea miroase deja urât, remarcă Paul.
—Moartă! A omorât—o baia, spuse cu tristeţe Sofia.

Erau amândoi lângă ţestoasă, trişti şi neştiind ce să facă, când a apărut lângă ei doamna de Rean.
—Ce faceţi aici, copiii mei? Sunteţi imobili ca două statui, aproape de această ţestoasă care este la fel de imobilă ca voi doi.

Doamna de Rean s—a aplecat să ia ţestoasa.

Examinând—o şi—a dat seama că mirosea urât.
—Dar... este moartă (aruncând—o înapoi pe pământ). Ea miroase deja urât, a remarcat ea.
—Da, mătuşă, cred că este moartă, a confirmat Paul.
—Din ce cauză a murit? întrebă mătuşa. Nu de foame, întrucât o puneaţi în fiecare zi în iarbă. Este ciudat că a murit fără să se ştie de ce.
—Cred, mamă,că baia a făcut—o să moară, a spus Sofia.
—Baia? O baie! Cui i—a venit ideea să îi facă o baie? întrebă doamna de Rean.
—Mie, mamă; credeam că ţestoaselor le place apa proaspătă şi am scăldat—o în balta din grădina de legume; grădinarul a scos—o din apă, dar ea stătuse mult timp în apă.
—Ah! încă una din ideile tale. Pe de altă parte, te—ai pedepsit singură; nu am nimic să—ţi spun. Dar să—ţi aminteşti că pe viitor nu vei mai avea nici un animal de îngrijit sau de crescut. Tu şi Paul, sau le omorâţi, sau le lăsaţi să moară. Această ţestoasă trebuie aruncată. Bouland, veniţi să luaţi acest animal care este mort şi aruncaţi—l în vreo groapă oarecare.

Astfel a sfârşit biata ţestoasă care a fost ultimul animal avut de Sofia. Câteva zile după aceea, a întrebat—o pe mama sa dacă n—ar putea avea doi, încântători porcişori de India, de la fermă. Doamna de Rean a refuzat. Sofia a trebuit să asculte şi astfel a rămas singură cu Paul, care venea deseori să petreacă câteva zile cu ea.

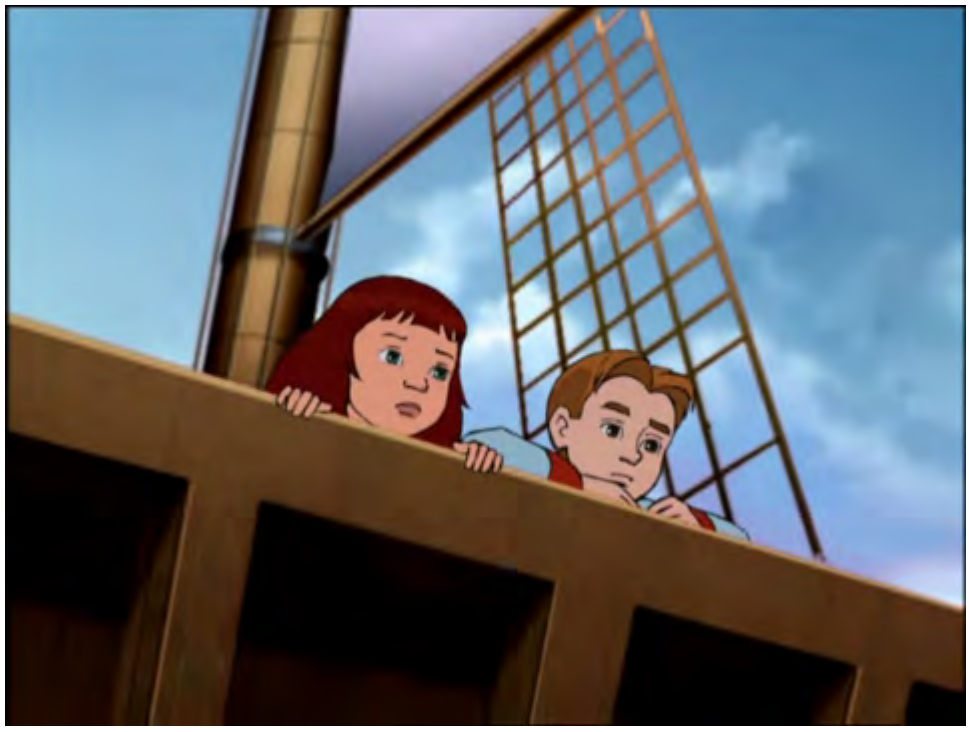

22. PLECAREA

—Paul, de ce mătuşa mea d'Aubert şi mama stau de vorbă mereu cu voce joasă? Mama plânge şi mătuşa de asemenea; ştii de ce? întrebă Sofia.
—Nu, nu ştiu nimic, îi răspunse Paul; totuşi am auzit o discuţie zilele trecute, mama îi spunea mătuşii mele: „Ar fi cumplit să ne abandonăm rudele, prietenii, ţara"; mătuşa mea a spus: „Mai ales pentru o ţară ca America."
—Ei bine, ce vrea să însemne asta? se miră Sofia.
—Cred că asta vrea să însemne, că mama şi mătuşa trebuie să plece în America, îi explică Paul.
—Dar nu este deloc cumplit; din contră, va fi foarte amuzant. Voi vedea ţestoase în America, îşi dădu cu părerea Sofia.
—Şi păsări superbe! Corbi roşii, portocalii, albaştri, violet, roz, sau negri, precum corbii noştri, adăugă Paul.
—Şi papagali şi păsări—muscă. Mama mi—a spus că sunt multe păsări în America, continuă Sofia.
—Şi sălbatici negri, galbeni, roşii, completă Paul.
—Oh! cât despre sălbatici, mi—ar fi frică de ei; nu aş vrea să stau cu sălbaticii, ne—ar putea mânca, îşi exprimă temerea Sofia.
—Nu vom merge să stăm cu ei, îi vom vedea doar, când vor veni să se plimbe, în oraş, o linişti Paul.
—Dar de ce să plecăm în America? Suntem foarte bine aici, îşi schimbă Sofia părerea iniţială.
—Desigur. Te văd foarte des, castelul nostru este foarte aproape de al tău. Ceea ce ar fi, însă, şi mai bine, ar fi să fim împreună în America, îi spuse Paul.
—Uite, iat—o pe mama care se plimbă cu mătuşa, ele încă mai plâng; mă doare să le văd plângând... Iată—le că se aşază pe bancă. Să mergem să le consolăm, a spus Sofia.
—Dar cum le vom consola? întrebă Paul.
—Nu ştiu de loc; dar să încercăm totuşi, insistă Sofia.

Copiii au alergat la mamele lor.

Sofia şi—a întrebat mama de ce plânge.

—Pentru un necaz, draga mea, pe care tu nu îl poţi înţelege, i—a răspuns doamna de Rean.
—Înţeleg foarte bine, mamă, că vă necăjeşte plecarea în America pentru că presupuneţi că eu aş fi foarte supărată. Vom fi foarte fericiţi, în primul rând, pentru că mătuşa mea şi Paul vin cu noi. Apoi, îmi place foarte mult America; este o ţară foarte interesantă.

Doamna de Rean şi—a privit mai întâi sora, pe doamna d'Aubert, cu un aer uimit şi apoi nu s—a putut abţine să nu zâmbească, atunci când Sofia i—a vorbit despre America, pe care nu o cunoştea deloc.

—Cine ţi—a spus că mergem în America? Şi de ce crezi că asta este ceea ce ne supără? întrebă mama.
—Oh! mătuşa mea, din cauză că v—am auzit vorbind de America şi v—am văzut plângând; dar vă asigur că Sofia are dreptate şi vom fi foarte fericiţi în America, dacă vom rămâne împreună, interveni Paul.
—Da, dragii mei copii, aţi ghicit. Trebuie într—adevăr să mergem în America, confirmă doamna d'Aubert.
—Şi de ce mamă? întrebă Paul.
—Pentru că unul dintre prietenii noştri, domnul Fichini, care trăia în America, a murit; nu are rude, era foarte bogat; ne—a lăsat toată averea lui, i—a explicat doamna d'Aubert. Tatăl tău şi cel al Sofiei, trebuie să meargă în America pentru ca să vadă de această avere; mătuşa ta şi cu mine nu vrem să—i lăsăm să plece singuri şi totuşi suntem triste că ne părăsim rudele, prietenii, pământurile, ţara.
—Dar nu va fi pentru totdeauna, nu—i aşa? întrebă Sofia.
—Nu, doar pentru un an sau doi, poate, i—a spus doamna de Rean.
—Ei, bine mamă, nu trebuie să plângeţi pentru asta, gândiţi—vă, că mătuşa mea şi Paul vor fi cu noi, în timpul ăsta. Şi apoi tata şi unchiul meu vor fi foarte mulţumiţi, avându—ne alături de ei, spuse Sofia, cu convingere.

Doamna de Rean a îmbrăţişat—o, în timp ce doamna d'Aubert îl îmbrăţişa pe Paul. I—a spus apoi surorii ei câtă dreptate aveau totuşi copiii; că vor fi împreună, iar un an, doi vor trece repede.

Din acea zi, ele nu au mai plâns şi Sofia i—a spus lui Paul cât de încântată era de a le fi împăcat, despre cum pot copiii să—şi consoleze mamele.
—Pentru că le iubesc, a ţinut el să sublinieze.

Câteva zile după aceea copiii s—au dus cu mamele lor să le facă o vizită de rămas bun prietenelor lor, Camille şi Madeleine de Fleurville, care au fost foarte uimite să afle că Sofia şi Paul urmau să plece în America.
—Cât timp veţi sta acolo? întrebă Camille.
—Doi ani, cred. Este atât de departe! i—a răspuns Sofia.
—Cînd ne vom întoarce, Sofia va avea şase ani, iar eu opt, a adăugat Paul.
—Şi eu voi avea opt ani şi Camille nouă ani, a intervenit Madeleine.
—Ce bătrână va fi Camille! Nouă ani! a remarcat Sofia.
—Să ne aduci lucruri frumoase din America, lucruri interesante, a rugat—o Camille.
—Vrei să—ţi aduc o ţestoasă? întrebă Sofia.
—Ce oroare! O ţestoasă? Este atât de urâtă, exclamă Madeleine.

Paul râdea.
—De ce râzi Paul? îl întrebă Camille.
—Pentru că Sofia a avut o ţestoasă şi pentru că s—a supărat într—o zi pe mine pentru că i—am spus exact ceea ce tocmai i—ai spus şi tu despre ţestoasă, i—a explicat Paul.
—Şi ce s—a întâmplat cu acea ţestoasă? a întrebat Camille.
—A murit după o baie pe care i—am făcut—o într—o baltă, a lămurit—o Paul.
—Bietul animal. Regret că nu am văzut—o, îi spuse Camille.

Sofia, căreia nu—i plăcea să se vorbească despre ţestoasă, a propus să meargă pe câmp, să culeagă flori; Camille a sugerat să meargă mai bine, în pădure, să culeagă fragi. Au acceptat cu toţii cu plăcere şi au găsit multe frăguţe pe care le mâncau, pe măsură ce le culegeau. Au stat două ore să se amuze, după care au trebuit să se separe. Sofia şi Paul au promis să aducă din America fructe, flori, păsări—muscă, papagali. Sofia a promis să aducă un mic sălbatic, dacă i se va vinde vreunul. În zilele următoare, au continuat să facă vizite de rămas bun, apoi au început împachetatul. Domnul de Rean şi domnul d'Aubert îşi aşteptau soţiile şi copiii la Paris.

Ziua plecării a fost o zi tristă. Sofia şi chiar Paul au plâns, părăsind castelul, servitorii, oamenii din sat. „Poate se gândesc că nu ne vom mai întoarce niciodată", îşi spuneau ei. Toţi aceşti bieţi oameni aveau acelaşi gând şi erau trişti.

Mamele şi copiii s—au urcat în trăsuri cu patru cai de poştă; bonele şi cameristele le urmau într—o caleaşca înhămată la trei cai. Era câte un servitor în fiecare trăsură. După ce s—au oprit o oră pe drum ca să mănânce, au sosit la Paris, la ora cinci. Nu urmau să stea la Paris decât opt zile, ca să cumpere tot ce era necesar călătoriei şi timpului propus pentru şederea în America.

În timpul acestor opt zile, copiii s—au distrat mult. S—au dus cu mamele lor să se plimbe în Bois de Boulogne, la Tuileries, în Jardin des Plantes; au fost să cumpere tot felul de lucruri: haine, pălării, pantofi, mănuşi, cărţi de poveşti, jucării, provizii pentru drum. Sofia îşi dorea să aibă toate animalele pe care le vedea de vânzare; a cerut chiar să i se cumpere o mică girafă de la Jardin des Plantes. Pe Paul îl

ademeneau toate cărţile, toate pozele. I s—a cumpărat fiecăruia o mică geantă de voiaj, pentru obiectele de toaletă, proviziile din timpul zilei, jucării, domino, hărţi, beţişoare de maroco, bile etc.

A sosit, în sfârşit, ziua atât de aşteptată a plecării spre Havre, port în care trebuiau să urce în vaporul ce urma să—i ducă în America. Au aflat, sosind în Havre, că vaporul lor, *La Sibylle,* va pleca doar în trei zile. Au profitat de acele trei zile ca să se plimbe prin oraş; zgomotul, agitaţia străzilor, danele pline de vase, cheiurile pline cu vânzători de papagali, de maimuţe, de tot felul de lucruri provenind din America, îi amuzau mult pe copii. Dacă doamna de Rean ar fi ascultat—o pe Sofia, i—ar fi cumpărat vreo zece maimuţe, tot atâţia papagali, peruşi, păsări mici, ţestoase. Dar ea fost de neclintit, a refuzat tot, în pofida rugăminţilor Sofiei.

Aceste trei zile au trecut aşa cum trecuseră şi cele opt la Paris, cum trecuseră cei patru ani din viaţa Sofiei şi cei şase dintr—a lui Paul; au trecut pentru totdeauna. Doamna de Rean şi doamna d'Aubert plângeau că părăseau iubita şi frumoasa Franţă; domnul de Rean şi domnul d'Aubert erau trişti şi căutau să—şi consoleze soţiile, promiţându—le să se întoarcă cât mai repede posibil. Sofia şi Paul erau încântaţi; singurul lor necaz erau că—şi vedeau mamele plângând. S—au urcat pe vaporul care trebuia să—i ducă atât de departe prin furtuni şi pericole ale mării. Câteva ore, după aceea, erau instalaţi în cabinele lor, care erau camere mici, având fiecare câte două paturi, valizele lor şi obiectele necesare toaletei. Sofia dormea cu doamna de Rean, şi Paul cu doamna d'Aubert, cei doi taţi împreună. Mâncau cu toţii împreună, la masa căpitanului care o iubea mult pe Sofia; îi amintea de mica sa Marguerite, care rămânea în Franţa. Căpitanul se juca deseori cu Paul şi cu Sofia; le explica tot ceea ce—i uimea pe vas, cum mergea acesta pe apă, cum era ajutat să înainteze întinzând pânzele şi încă multe alte lucruri.

Paul spunea mereu că vrea să devină marinar când va fi mare; să călătorească cu căpitanul.

—Ba deloc; eu nu vreau să devii marinar; tu vei rămâne mereu cu mine, i—a spus hotărâtă Sofia.

—Ai putea veni cu mine pe vasul căpitanului, i—a propus Paul:

—Nu vreau s—o părăsesc pe mama; voi rămâne mereu cu ea. Şi tu, vei rămâne cu mine. Mă auzi? se adresă Sofia lui Paul.

—Aud, te aud. Voi rămâne, dacă asta vrei, o linişti vărul său.

Călătoria a fost lungă; a durat multe zile. Dacă doriţi să aflaţi ce s—a întâmplat cu Sofia, rugaţi—le pe mamele voastre, să vă citească volumul *Micile Fete model,* unde o veţi găsi pe Sofia. Dacă vreţi să aflaţi ce s—a întâmplat cu Paul, veţi şti citind *Vacanţa,* unde îl veţi regăsi; dar trebuie să aşteptaţi ca autoarea să termine de scris, *Vacanţa,* la care tocmai lucrează.